

Bakalářský studijní program: **Ekonomika a management**

Studijní obor: **Ekonomika veřejné správy a sociálních služeb**

Nezaměstnanost jako zásadní sociální problém

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Autor: **Romana MAKOVIČKOVÁ**

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Milan VENCLÍK, MBA**

Znojmo, 2016

Prohlášení

Čestně prohlašuji, že jsem bakalářskou práci Nezaměstnanost jako zásadní sociální problém vypracovala samostatně pod vedením Ing. Milana Venclíka, MBA a uvedla v ní všechny použité zdroje a jiné odborné zdroje v souladu s právními předpisy.

Ve Znojmě dne 27. 4. 2016

.....
Romana MAKOVÍČKOVÁ

Poděkování

Ráda bych touto cestou vyjádřila poděkování panu Ing. Milanu Venclíkovi, MBA za jeho cenné rady a trpělivost při vedení mé bakalářské práce. Rovněž bych chtěla poděkovat Bc. Martinu Jurčíkovi za možnost povolení rozdat dotazníky na Úřadu práce ve Znojmě a v Moravském Krumlově a v neposlední řadě děkuji Bc. Jaroslavě Dvořákové za poskytnutí důležitých podkladů a informací z Úřadu práce ve Znojmě.

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor	Romana MAKOVIČKOVÁ
Bakalářský studijní program	Ekonomika a management
Obor	Ekonomika veřejné správy a sociálních služeb
Název	Nezaměstnanost jako zásadní sociální problém
Název (v angličtině)	Unemployment as a main social problem

Zásady pro vypracování:

Cíl práce: Cílem práce je popsat a charakterizovat dopad nezaměstnanosti na jednotlivce, rodinu a společnost. Popsat, jak se mohou projevit důsledky tohoto stavu na jeho fyzickém a psychickém zdraví a jaké jsou dopady tohoto stavu na fungování rodiny. Dále v globálním hledisku shrnout dopady tohoto stavu na veřejnost a celou společnost. Vysvětlit jaký je vztah mezi nezaměstnaností a chudobou. Charakterizovat rizikové skupiny, které jsou nezaměstnaností nejvíce ohroženy a navrhnout zásady, které by měli takto postižení lidé dodržovat, aby se minimalizoval negativní dopad na ně samotné a i jejich okolí.

Postup práce:

1. Zpracovat literární rešerši
2. Definování základních pojmů
3. Definování cílových skupin
4. Dotazníkové šetření
5. Analýza a zpracování obdržených dat
6. Komparace získaných dat
7. Zhodnocení a návrh řešení daného problému

Metody: Dotazníkový průzkum

Rozsah práce: 40 - 55

Seznam odborné literatury:

1. BUCHTOVÁ, Božena a kol. *Nezaměstnanost: psychologický, ekonomický a sociální problém*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2002. 192 s. ISBN 978-80-247-4282-3.
2. KREBS, Vojtěch a kol. *Sociální politika*. 4. vyd. Praha: Aspi, 2007. 503 s. ISBN 978-80-7357-276-1.
3. MAREŠ, Petr. *Sociologie nerovnosti a chudoby*. Praha: SLON - Sociologické nakladatelství, 1999. 248 s. ISBN 80-85850-61-3.
4. MAREŠ, Petr. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. 3. přeprac. vyd. Praha: SLON - Sociologické nakladatelství, 2002. 172 s. ISBN 80-86429-08-3.
5. SIROVÁTKA, Tomáš; MAREŠ, Petr. *Trh práce, nezaměstnanost, sociální politika*. Brno: Masarykova univerzita, 2003. 272 s. ISBN 80-210-3048-8.

Datum zadání bakalářské práce: duben 2015

Termín odevzdání bakalářské práce: duben 2016

Romana MAKOVIČKOVÁ
student

Ing. Milan VENCLÍK, MBA
vedoucí bakalářské práce

doc. Ing. Dušan DOBROVODSKÝ, CSc.
garant studijního oboru

doc. Ing. Hana BŘEZINOVÁ, CSc.
rektorka SVŠE Znojmo

ABSTRAKT

Předmětem Bakalářské práce je Nezaměstnanost jako zásadní sociální problém. Práce je rozdělena na dvě části, část teoretickou a praktickou. Teoretická část je zaměřena na definici pojmů potřebných k této práci. V první řadě je samozřejmě definováno, co je to vlastně nezaměstnanost, o které práce pojednává. Dále pak se práce zabývá pojmy související s touto problematikou. Jsou zde vymezeny základní pojmy týkající se nezaměstnanosti, formy a druhy nezaměstnanosti, historický vývoj, nabídka, poptávka, rizikové skupiny ohrožené nezaměstnaností, vliv ztráty zaměstnání na psychickém a fyzickém stavu jedince, dopad na rodinu, společnost a veřejnost. Dále pojmy zaměstnanost, aktivní a pasivní politika zaměstnanosti, Úřad práce, státní sociální podpora, trh práce a jeho rozdělení.

Praktická část se specializuje na vnímání a problémy při ztrátě zaměstnání a zjišťuje, jak důsledky nezaměstnanosti ovlivňují každodenní život člověka. Pro zhodnocení je zvoleno dotazníkové šetření provedené na Úřadu práce ve Znojmě a v Moravském Krumlově.

Na základě zjištěných dat jsou komparovány výsledky mužů a žen.

Klíčová slova

Nezaměstnanost, zaměstnanost, trh práce, politika zaměstnanosti, státní sociální podpora, rizikové skupiny

ABSTRACT

The topic of the bachelor thesis is unemployment as a social problem. The work is divided into two parts, a theoretical and a practical one. The theoretical part focuses on definitions of terms necessary for this work. The essential definition is the one of unemployment, which is the topic of the thesis, followed by other relevant terms, such as forms and kinds of unemployment, historical development, supply and demand, high-risk groups threatened by unemployment, the influence of loss of employment on psychological and physical state of a person, the impact on the family, the society and public. Next, there are terms of employment, active and passive employment policy, Labour office, state social support and labour market and its segmentation. The practical part deals with perception of problems caused by loss of a job and finds out how this influences an everyday life of a person. The research was done in the form of questionnaire survey conducted at the Labour office in Znojmo and in Moravský Krumlov. On the basis of obtained data the results of men and women are compared.

Key words

Unemployment, employment, labour market, policy of employment, state social support, high-risk groups

Obsah

1	ÚVOD.....	10
2	Cíle práce a metodika	12
3	TEORETICKÁ ČÁST	13
3.1	Nezaměstnanost	13
3.1.1	Ekonomicky aktivní obyvatelstvo	14
3.1.2	Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo	14
3.2	Trh práce	14
3.3	Vývoj nezaměstnanosti v ČR.....	14
3.4	Typy nezaměstnanosti.....	16
3.4.1	Frikční nezaměstnanost	16
3.4.2	Strukturální nezaměstnanost.....	17
3.4.3	Cyklická a sezónní nezaměstnanost	18
3.5	Dobrovolná a nedobrovolná nezaměstnanost	18
3.6	Rozdělení trhů.....	19
3.6.1	Poptávka	20
3.6.2	Nabídka.....	21
3.7	Zaměstnanost	21
3.7.1	Aktivní politika zaměstnanosti	22
3.7.2	Pasivní politika zaměstnanosti.....	22
3.8	Úřady práce	23
3.8.1	Státní sociální podpora	24
3.8.2	Organizační členění úřadu práce	26
3.9	Rizikové skupiny ohroženy nezaměstnaností	27
3.9.1	Mladí lidé a absolventi škol.....	27
3.9.2	Uchazeči o zaměstnání starší 50 let.....	28
3.9.3	Ženy	29
3.9.4	Zdravotně postižení lidé	29
3.9.5	Lidé bez kvalifikace.....	30
3.9.6	Romské etnikum	30
3.9.7	Imigranti	30
3.10	Dopad na jednotlivce a jeho psychické a fyzické zdraví	31

3.11	Dopad na rodinu	32
3.12	Dopad na společnost.....	33
3.13	Dopad na veřejnost.....	33
3.14	Nezaměstnanost a chudoba	34
3.15	Shrnutí teoretické části	35
4	PRAKTICKÁ ČÁST	36
4.1	Informace o dotazníkovém šetření.....	36
4.2	Úřad práce.....	36
4.2.1	Kontaktní pracoviště.....	37
4.3	Dotazníkový průzkum muži.....	39
4.4	Dotazníkový průzkum ženy	51
4.4.1	Zhodnocení dotazníkového průzkumu	62
4.4.2	Zásady pro minimální dopad na člověka a jeho okolí.....	66
5	ZÁVĚR.....	68
6	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	70
6.1	Literatura.....	70
6.2	Internetové zdroje	72
6.3	Právní normy.....	75
7	SEZNAM OBRAZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	76
8	SEZNAM PŘÍLOH	78
9	Přílohy	79

1 ÚVOD

Nezaměstnanost je jedním z problémů dnešní doby. Potýká se s ním mnoho lidí, ať už dobrovolně nebo nedobrovolně. Je považována za jeden z nejvážnějších sociálních problémů. Patří mezi nejdiskutovanější a nejsledovanější jevy tržní ekonomiky. A na základě těchto poznatků jsem si téma vybrala. Kdykoliv se podívám do novin nebo na internet vždy vidím něco, co se této problematice týče. Tato problematika velice zasahuje do života jedinců, ale nejen těch, co o zaměstnání přijdou, ale především i ostatním členům rodiny. Pro většinu lidí znamená ztráta zaměstnání velký zásah do života. U většiny lidí přináší řadu negativních změn.

Na světě jsou různé typy lidí. Někteří se se ztrátou zaměstnání nemohou smířit a i přesto hledají z této situace východisko a hledají ve dne v noci novou práci a snaží se pro to udělat maximum, aby svoji rodinu dokázali uživit a nevystoupit ze svého životního stereotypu. V tom horším případě začne jedinec padat na samé dno. Začíná požívat alkohol, brát drogy, krást. Ale to není zdaleka všechno. Takový člověk může fyzicky napadat své okolí. Ztráta zaměstnání může vést i k úplnému rozpadu rodiny. Tito lidé by se nad sebou měli určitě zamyslet a nepropadat panice. Měli by začít hledat zaměstnání a neničit svoji rodinu a věnovat se kriminálnímu činnosti. Přitom stačí tak málo, poohlédnout se po práci. Víím, v některých případech je to těžké. Ale co se týče mužů, lze říci, že práci naleznou snadněji než ženy. I když zrovna nemají splněny požadavky na konkrétní zaměstnání, musí pro to něco udělat. To něco je udělat si řidičský průkaz, podstoupit různé kurzy a rekvalifikace, které mohou napomoci k získání práce. Pokud je potřeba zvýšit si vzdělání i to podstoupí člověk, který si práci nalézt chce. Potom si člověk může říct, že pro to udělal všechno. A ne zahodit všechny šance a počítat s tím, že se dá vyžít ze sociálních dávek a vidět pozitivum v tom, že nemá žádné povinnosti. Nemusí ráno vstávat do práce, řídit se určitým režimem, ale má spoustu volného času. Ale na co to takovému člověku je? Člověk, který je líný, nemá peníze, a nemůže si takový čas nijak užít. Někteří lidé takový volný čas využijí akorát na kriminální činnosti.

A kdo nám při této nepříjemné situaci pomůže? Je to úřad práce. Tady se setkáváme s velkým počtem lidí, kteří potřebují pomoci.

Touto prací zjistím, jak to skutečně je.

Bakalářská práce je rozdělena na dvě části. Část teoretickou a praktickou. V teoretické části jsou po kapitolách vysvětleny pojmy, které souvisí s daným tématem a vůbec uvedení do

dané problematiky. V druhé části, kterou je část praktická, jsou zpracována data získaná formou dotazníkového šetření, provedeném na Úřadu práce ve Znojmě a Moravském Krumlově. Výsledná data jsou dána do přehledných grafů pro názornou představu. Následně komparuji výsledné odpovědi mužů a žen. Je zajímavé vidět, jak vnímají ztrátu zaměstnání ženy a muži. V neposlední řadě budou navrhnuty zásady, které by měli takto postižení lidé dodržovat, aby se minimalizoval negativní dopad na ně samotné a i jejich okolí.

2 Cíle práce a metodika

Cílem této práce je popsat a charakterizovat dopad nezaměstnanosti na jednotlivce, rodinu a společnost. Popsat, jak se mohou projevit důsledky tohoto stavu na jeho fyzickém a psychickém zdraví a jaké jsou dopady tohoto stavu na fungování rodiny.

Dále v globálním hledisku shrnout dopady tohoto stavu na veřejnost a celou společnost. Vysvětlit jaký je vztah mezi nezaměstnaností a chudobou. Charakterizovat rizikové skupiny, které jsou nezaměstnaností nejvíce ohroženy a navrhnout zásady, které by měli takto postižení lidé dodržovat, aby se minimalizoval negativní dopad na ně samotné a i jejich okolí.

Teoretická část bakalářské práce bude zaměřena na pojmy, které je důležité znát pro praktickou část. Nejdůležitější bude uvést základní charakteristiku, což je vlastně nezaměstnanost. Dále je nutné uvést pojmy, které s touto problematikou souvisejí. Jedná se o trh práce, kde se střetává poptávka s nabídkou. Obyvatelé, kteří aktivně pracují, ba naopak pracovat nechtějí, vývoj nezaměstnanosti, typy nezaměstnanosti. Dále se práce zaměří na pojmy dobrovolně a nedobrovolně nezaměstnaných lidí. Zhotovení teoretické části bude na základě rešerše dostupných zdrojů z webových stránek či různých odborných časopisů. A bude zde i deskripováno z odborné literatury. V práci bude použito i několik zahraničních zdrojů.

Aby byly získány potřebné údaje ke splnění cílu práce, bude použit v praktické části dotazníkový průzkum, který zodpoví lidé přicházející na Úřad práce. Dotazníkový průzkum se bude provádět v Moravském Krumlově a ve Znojmě. Respondenty budou lidé, kteří přijdou na Úřad práce. Těmto lidem dotazníky rozdají pracovníci Úřadu práce a bude jejich povinností je vyplnit. Celkový počet respondentů bude 110. Dotazníky poputují do Znojma a Moravského Krumlova. Úřad práce dostane 70 dotazníků pro respondenty, protože město Znojmo je větší než Moravský Krumlov a je zde zaevidován větší počet nezaměstnaných lidí. Zbývajících 40 dotazníků vyplní lidé, kteří navštíví Úřad práce v Moravském Krumlově. Dotazníky budou vyhotoveny pouze v tištěné podobě, jelikož respondenti v tomto dotazníkovém šetření nebudou mít přístup k počítači. Dotazník bude tvořit 30 otázek, které pomohou v zjištění stávající situace takto postižených lidí. Výzkumný soubor bude tvořen různými lidmi v různé věkové kategorii. Dotazník bude obsahovat převážně otázky uzavřené. Pouze jedna otázka bude otevřená. Výsledky dotazníkového šetření budou přepsány do přehledných grafů, ve kterých budou komparovány výsledky odpovědí mužů a žen. Celý vzor dotazníku bude umístěn v příloze.

3 TEORETICKÁ ČÁST

3.1 Nezaměstnanost

Nezaměstnanost, staronový jev, se kterým se musí nejen česká populace po více než 50 letech znovu vyrovnávat. Není to jen ekonomický problém, ale má také demografickou, sociální, kulturní a psychologickou dimenzi. Ovlivňuje nejen jedince, ale zároveň celou společnost a proto musí být analyzována z makrosociálního i makrosociálního hlediska. (Nový a Surynek, 2002, s. 110)

Oficiálně průměrná míra nezaměstnanosti je do jisté míry zavádějící. Šetření o počtu nezaměstnaných vycházejí z registrovaného počtu osob na úřadech práce, ukázala, že skutečná míra nezaměstnanosti je zhruba o 1% vyšší, než je oficiálně uváděno. Nezaměstnanost není rovnoměrně rozdělena. V České republice dnes existují okresy, kde se míra nezaměstnanosti pohybuje kolem 10%, v některých se pohybuje až kolem 25%.

Nezaměstnanost není považována za vážný sociální problém, pokud se však nestává masovou. Pokud se však stává masovou a doba trvání jednotlivých případů se prodlužuje, dostává se nezaměstnanost do centra pozornosti nejen těch, kdo ztrácejí práci, ale i do centra celé společnosti. Masová nezaměstnanost vytváří pro společnost problémy finanční (náklady na podporu osob bez příjmu ze zaměstnání), organizační (byrokratický aparát služeb zaměstnanosti) a politické (ohrožení sociálního smíru). (Mareš, 2002, s. 10)

Nezaměstnanost je složitým jevem a nelze ji hodnotit globálně. K jejímu řešení je třeba mít k dispozici celou informační síť potřebných dat, např. koho se nezaměstnanost týká, kde se vyskytuje, jak dlouho trvá, jaká je její míra, jaké jsou předpoklady pro její řešení.

Je známo, že nezaměstnaností nejsou ohroženy všechny skupiny pracovníků stejně. K rizikovým skupinám patří zejména ženy, mladiství a absolventi škol, handicapované skupiny a pracovníci předdůchodového věku. Nezaměstnanost mnohem častěji postihuje pracovníky s nižším vzděláním a kvalifikací a je také diferencovaná podle profesí i z hlediska teritoria. Důležitá je také doba, po kterou nezaměstnanost trvá. Čím je delší, tím jsou zpravidla horší její dopady. (Krebs, 2007, s. 290)

Za nezaměstnaného může být považován člověk, který je schopen pracovat a pracovat chce, ale nemůže z určitých důvodů vstoupit do pracovních vztahů, ze kterých by za svou práci získával kompenzaci v podobě mzdy, a tak si zajišťoval prostředky pro svou existenci. Může to být ale i člověk, který pracovat může a chce, ale který nemůže nalézt práci odpovídající jeho schopnostem a možnostem. (Surynek a Nový, 2002, s. 110). Lze sem

zahrnout i ty, kteří jsou neustále nezaměstnaní, protože jsou spokojeni s tím, co mají a život odkázaný pouze na sociálních dávkách je pro ně dostačující. Tito lidé nechtějí pracovat a ani práci neočekávají. (Jahoda, 1982, s. 13)

3.1.1 Ekonomicky aktivní obyvatelstvo

Jedná se o lidi, kteří prostřednictvím svého zapojení do pracovního procesu získávají prostředky pro zajištění své vlastní existence. Mezi ekonomicky aktivní obyvatele patří, jak lidé, kteří pracují, tak i lidé, kteří práci nemají. (Nový a Surynek, 2002, s. 110)

3.1.2 Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo

Neaktivní lidé vůbec žádnou pracovní činnost nerealizují. Může tomu tak být z důvodu demografických, zdravotních, anebo prostě pracovat nemohou. Většinou se jedná o ženy, kterým se narodí dítě a musí se o něj starat, dále pak staří lidé, invalidé, dlouhodobě nemocní. Do této skupiny obyvatel patří také ti, co by pracovat mohli, ale nechtějí. Prostředky pro zajištění vlastní existence mohou získávat dvěma cestami. Ta první je legální, kdy nezaměstnaní pobírají sociální dávky od státu. Druhá možnost už je horší. Lidé kvůli tomu, aby se užívali, podstupují různé kriminální činy. (Nový a Surynek, 2002, s. 110)

3.2 Trh práce

„Pro tržní ekonomiku je typické, že souběžně fungují nejen trhy zboží a služeb, ale i trhy výrobních faktorů, tedy samozřejmě i trh práce. Na něm se kupuje a prodává práce, jejíž cenou je mzda. Trh práce je trhem specifickým. Tyto specifika plynou z toho, že práce je funkcí pracovní síly, a je tudíž úzce svázána s osobností člověka.“

Trh práce je v tržní ekonomice rozhodující v tom smyslu, že od něj očekáváme, že zabezpečí ekonomiku potřebnými pracovními silami v požadované struktuře a tím umožní produkci statků a služeb. (Krebs, 2002, s. 288). Dále pak očekáváme, že pracovní síla bude zaopatřena peněžním příjmem a to podle míry svého podílu na produkci. (Mareš, 2002, s. 54). Pokud se jedná o trh práce, dělí se na primární a sekundární, externí a interní, formální a neformální. Na trhu je segmentována poptávka i nabídka. (Mareš, 2002, s. 55)

3.3 Vývoj nezaměstnanosti v ČR

O nezaměstnanosti se hovoří od roku 1990. Důvodem je fakt, že před rokem 1989 nezaměstnanost téměř neexistovala. Lidé museli pracovat. Byla to jejich povinnost. Člověk, který nepracoval, se dopouštěl něčeho, co společnost neuznávala a byl za to potrestán.

V těchto letech se našla práce pro každého. (Krebs, 2007, s. 299)

Naše země byla jednou z mála zemí ve světovém měřítku, kde po konci 1. světové války bylo zaměstnáno více lidí v průmyslu než v zemědělství. V období mezi dvěma válkami nastal také rozmach zbrojařství, stavebního a strojního průmyslu. Vzhledem k vývoji politické situace byl odběratelem produktů těchto odvětví především stát. Československou republiku v tomto období postihly dvě ekonomické krize. Po skončení ekonomické v letech 1933-1938 se vlivem hospodářského oživení snížila nezaměstnanost. Hospodářství v době druhé světové války mělo válečné rysy. Mluví se zde o přidělovém systému v hospodářství. Principy válečné ekonomiky zničily ekonomiku. Když skončila válka, vyústila situace v lidovou demokratickou revoluci. Lidé zažili válečné hrůzy a komunisté nabízeli dobré podmínky pro život, tak není divu, že rok po skončení druhé světové války vyhráli volby komunisté.

Ekonomiku po válce ovlivnilo vydání Benešových dekretů. V této době probíhalo znárodnění. „Během prvních poválečných let došlo k postupné likvidaci drobného živnostenského podnikání a ke kolektivizaci v zemědělství. Československé hospodářství bylo zaměřeno na budování těžkého průmyslu a na živočišnou výrobu v zemědělství. Ekonomika se vyznačovala vysokou surovinovou, energetickou a investiční náročností. Také trh práce zaznamenal určité změny. V pohraničních oblastech došlo k odchodu sudetských Němců a chyběla zde tedy pracovní síla. Další podstatnou změnou byl nucený vstup žen na trh práce, které před válkou byly v domácnosti a staraly se o výchovu dětí.“

(Jírová, 2002, s. 6)

Nyní se časově přechází k roku 1990. „Nezaměstnanost byla v první polovině 90. let nad očekávání nízká.“ V těchto letech docházelo k privatizaci. Díky privatizaci, která tlačí na efektivitu produkce, zaznamenávají podniky přezaměstnanost. Následující tabulka 1 zaznamenává vývoj nezaměstnanosti po roce 1990. Míra nezaměstnanosti je uváděna v procentech. (Mareš, 2002, s. 50)

Tab. 1 Vývoj míry nezaměstnanosti ČR po roce 1990

Rok	1991	1992	1993	1994	1995	1996
Míra nezaměstnanosti	4,13	2,57	3,52	3,19	2,93	3,20

Zdroj: Mareš, 2002, s. 50

Nezaměstnaností byly postiženy nejvíce takové sektory ekonomiky, jako je zemědělství, lesnictví a dobývání nerostů. Lidé mohli začít s podnikáním. „Krátko po revoluci nastaly některé další skutečnosti, které měly vliv na situaci na trhu práce. Mezi tyto

skutečnosti patřilo snížení stavu armády, zkrácení základní vojenské služby. Už od počátku transformace byly rozdíly ve výši nezaměstnanosti mezi jednotlivými regiony. Mohl za to hlavně nesoulad mezi nabídkou a poptávkou po pracovní síle a to především v oblastech s převládajícím těžebním a těžkým průmyslem a v zemědělských oblastech. Nejvíce nezaměstnaných měly a do dnešní doby mají na Severní Moravě, v Severních Čechách, ale na Jižní Moravě. Nejnižší počet nezaměstnaných je v Praze, ale i v Jižních Čechách.“ (Škurková, 2007, s. 18)

3.4 Typy nezaměstnanosti

3.4.1 Frikční nezaměstnanost

Vzniká tehdy, kdy se původně zaměstnané osoby dobrovolně vzdaly svého pracovního místa, protože se rozhodly vyhledat jiné pracovní místo. Není přitom rozhodující, zda se pracovního místa vzdávají proto, že hledají pracovní místo s lepšími podmínkami či proto, že změnou pracovního místa předcházení očekávanému nebo ohlášenému propuštění. (Šimek, 1997, s. 58-59)

Jedná se především o normální změny zaměstnání a doba nezaměstnanosti je ve většině těchto případů pro nezaměstnané osoby jen krátkou epizodou, během níž si hledají nové uplatnění. V případě osob nově vstupujících na trh práce jde o dobu, v níž nacházejí své první zaměstnání. Jde o označení osob, které opustily jednu práci a čekají na práci druhou. (Smriti Chand, 2015). Jedná se o tzv. „lidé mezi dvěma zaměstnáními“, čímž se akcentuje přechodnost tohoto stavu, nazývaného „frikční nezaměstnanost“.

Změny ve frikční nezaměstnanosti mohou být způsobeny dobrovolnými změnami doby strávené hledáním zaměstnání, které jsou nezaměstnaní ochotni akceptovat. Mohou být ovlivněny i strukturou pracovního trhu či podmínkami nezaměstnanosti. Je logické, že čím je přijatelnější systém podpor sociálního státu v nezaměstnanosti (welfare state benefits), tím více se prodlužuje čas hledání práce. Vyšší příspěvky v nezaměstnanosti vedou ke zvyšování té úrovně mzdy, při které je pracovník ochoten nabízené zaměstnání akceptovat. (Mareš, 2002, s. 17)

Doba průměrného trvání jednotlivých případů frikční nezaměstnanosti roste i s růstem obecných aspirací pracovníků (nejen na výši mzdy, ale i na charakter práce, pracovní prostředí, dobu dojíždění do zaměstnání). (Mareš, 2002, s. 17)

3.4.2 Strukturální nezaměstnanost

Strukturální nezaměstnanost je trvalejší míra nezaměstnanosti, která je způsobena jinými aspekty než ekonomickými. (Kimberly Amadeo, 2015). Lidé, kteří se takto stávají nezaměstnanými, se vyznačují určitým věkem, kvalifikací, dovednostmi, zkušenostmi, jsou rozdílného pohlaví a mají své bydliště. Jak se odvětvově i územně mění struktura ekonomiky, nemusí charakteristiky propouštěných osob odpovídat požadavkům nových pracovních míst. Tak se mění struktura poptávky po práci, které se struktura její nabídky jen obtížně přizpůsobuje. Pak se hovoří o nezaměstnanosti strukturální jako o výsledku nerovnováhy mezi pracovní silou pohotovou pro práci a požadavky zaměstnavatelů po určitém typu práce. Projevuje se v přetrvávající disproporcii mezi kvalifikační strukturou nabídky práce a kvalifikační strukturou poptávky po ní na pracovním trhu. Především pak vyšší nezaměstnaností osob s určitou kvalifikací, kterou trh v nabízeném rozsahu neabsorbuje, a naopak vyšší poptávkou po kvalifikaci, která není na trhu práce v dostatečném rozsahu nabízena. (Mareš, 2002, s. 19)

Část strukturální nezaměstnaností je dána pohybem pracovních míst mezi odvětvími, kterým se musí struktura pracovní síly přizpůsobovat. Jsou-li rušena pracovní místa v některém odvětví, přechází čísta pracovní síly do nových a dynamičtěji se rozvíjejících odvětví. Není to však jednoduché.

Přesun práce z odvětví do odvětví je dán v první řadě poklesem poptávky po určité struktuře zboží a tím i po množství osob toto zboží vyrábějících. Jinou část strukturální nezaměstnanosti tvoří osoby ztrácející zaměstnání v důsledku rušení pracovních míst a nahrazení živé práce technikou. Je tedy dána poklesem poptávky po pracovnících v důsledku technologického a technického vývoje. (Mareš, 2002, s. 19)

Paradoxem strukturální nezaměstnaností je, že do ní mohou dlouhodobě upadnout i vysoce kvalifikovaní pracovníci, jejichž kvalifikace v důsledku změn výroby ztrácí na trhu práce smysl a není nadále potřebná. Častou jsou to osoby s dlouhou pracovní kariérou ve svém oboru a s bohatými zkušenostmi a znalostmi, o které najednou nikdo nestojí. (Mareš, 2002, s. 19)

3.4.3 Cyklická a sezónní nezaměstnanost

Je-li nezaměstnanost důsledkem nevyužití stávajících kapacit z důvodů odbytových potíží, hovoří se o nezaměstnanosti cyklické. Je to vlastně klasický model nezaměstnanosti, charakteristický zejména pro devatenácté století a počátek století dvacátého. Někdy se také hovoří o nezaměstnanosti z nedostatečné poptávky, což může být vykládáno prostě tak, že poptávka po práci je ve vztahu k její nabídce nedostatečná, ale také obecněji v tom smyslu, že jde o nezaměstnanost způsobenou nedostatečnou poptávkou po zboží. (Mareš, 2002, s. 20)

Je-li cyklická nezaměstnanost pravidelná a spojená s přírodním cyklem, hovoří se o ní jako o sezónní nezaměstnanosti. V minulosti byla například dosti rozšířena „zimní“ sezónní nezaměstnanost ve stavebnictví. Sezónní nezaměstnaností mohou být ovšem postiženy i služby, charakteristická je pro zemědělské oblasti. (Mareš, 2002, s. 20)

Cyklická nezaměstnanost se vyskytuje ve fázi recese hospodářského cyklu. To je způsobeno nedostatkem celkových výdajů. Vzhledem k tomu, celkové poptávky po zboží a službách snižuje, klesá zaměstnanost a nezaměstnanost je někdy nazýván deficitní poptávaná nezaměstnanost. Během recese roku 1982, například míra nezaměstnanosti vzrostla na 9,7 procenta. To je srovnatelné s mírou nezaměstnanosti 6,7 procenta v recesi roku 1991. Cyklická nezaměstnanost v hloubce Velké hospodářské krize v roce 1993 bylo asi 25 procent pracovní síly. (Campbell a Stanley, 1999, s. 154)

3.5 Dobrovolná a nedobrovolná nezaměstnanost

Dobrovolně nezaměstnaný je ten, který nemá práci kvůli nedostupnosti pracovních míst, ale proto, že není schopen najít zaměstnání podle toho, jaké si přeje on sám. (Bennett, Coleman & Co.Ltd, 2015). Je to taky ten, kdo je ochoten přijmout práci za mzdu vyšší, než je ta, která převládá na příslušném odvětvovém trhu. Pracovníci, kteří se řadí do této skupiny, jsou subjektivně přesvědčení, že jejich mezní újma z práce je vyšší, než mzdová sazba, která převládá na trhu. Tato nezaměstnanost je většinou krátkodobá.

Jedná se o to, když pracovníci neuspějí ve svém hledání. Z toho důvodu hledají jiná východiska a mohou skončit u různých rekvalifikací nebo změni profese úplně a uplatní se v jiném odvětví než doposud. Opačným případem je, když lidé nechtějí raději pracovat vůbec, než aby pracovali za nižší mzdu, než si představují. Pokud nenajdou práci podle jejich představ a dostatečného finančního ohodnocení, dají většinou přednost životu ze sociálních dávek. Pokud se dávky snižují a doba jejich vyplácení je kratší, tím se trvání dobrovolné nezaměstnanosti snižuje. Lidé pak mají zájem hledat pracovní místo. I když jsou tito lidé

dobrovolně nezaměstnaní, hlásí se na úřadech práce. Důvod je takový, že doufají, že jim úřad najde práci, při jejichž vykonávání dostanou dostatečné finanční ohodnocení, které si představují. Druhým důvodem je pobírání podpory v nezaměstnanosti. Obvykle své pracovní místo po krátkém čase opustí, nebo nabídku zpravidla hned odmítnou.

„Nedobrovolnou nezaměstnanost se rozumí situace, ve které jsou všechny schopné osoby, které jsou ochotni pracovat při běžné mzdové sazbě, ale nemají šanci dostat práci.“ (Jag Singh, 2015). Dokonce se objevují i případy, kdy jsou ochotni pracovat i za mzdu nižší. Tento případ se vyskytuje, pokud člověk nemůže dlouhodobě pracovní místo najít. Nedobrovolná nezaměstnanost se týká především takových lidí, pro které je krok ke změně obtížný.

Jestliže by mzdy poklesly na rovnovážnou úroveň, nedobrovolná nezaměstnanost by zmizela. Částečně by se změnila v zaměstnanost a částečně by se změnila na nezaměstnanost dobrovolnou. Jedna z obrovských překážek se také týká hlavně mladých pracovníků bez praxe. Firmy je zpočátku najímají za velmi nízkou nástupní mzdu, kterou později zvýší. To je jeden z důvodů, proč mladí pracovníci nacházejí práci obtížně.

Právě tato nezaměstnanost je tou nezaměstnaností, která způsobuje nejen ekonomické potíže, ale také sociální a psychické problém těm, kteří se s ní dostatečně dobře nevyrovňají. (Brožová, 2003, s. 85)

3.6 Rozdělení trhů

„Na primárním trhu práce se soustřeďují lepší a výhodnější pracovní příležitosti s vyšší prestiží, poskytující řadu šancí, relativně dobré možnosti profesionálního růstu a většinou i lepší pracovní podmínky. Pracovní místa na tomto trhu poskytují bezpečí před ztrátou zaměstnání propouštěním. Pro pracovníky je zde i snazší zvýšit si kvalifikaci a tím dále posílit stabilitu svého zaměstnání, popřípadě zvýšit si tak šanci udržení se na tomto trhu práce i po případném propuštění. Práce je zde relativně dobře placená a je zde zajištěn i jistý růst mezd.“ (Mareš, 2002, s. 59)

„Sekundární trh práce je pravým opakem. „Je charakterizován pracovními místy s nižší prestiží a s nižší mzdovou úrovní. Pracovní kariéra je zde málo výhodná, popřípadě se o kariéře nedá vůbec hovořit. Navíc má trh méně stabilní pracovní příležitosti. Pracovníci na sekundárním trhu práce se častěji stávají nezaměstnanými, i když na druhé straně je zde snazší získat lepší zaměstnání než u primárního sektoru.“ (Mareš, 2002, s. 59)

Segmentace trhu práce se projevuje i jinými způsoby. „Formální trh práce je trh

oficiálních pracovních příležitostí kontrolovaný společenskými institucemi sloužícími k jeho regulaci.

Naproti tomu jde neformální trh většinou mimo kontrolu těchto institucí. Týká se aktivit řazených do tzv. šedé a černé ekonomiky. Dále se týká i samozásobitelství a domácích prací. Pod tento pojem se zahrnují i různé sousedské a rodinné výpomoci.“ Oba tyto trhy jsou vzájemně propojeny, pokud dojde ke kolapsu formálního trhu, postihne i trh neformální.(Mareš, 2002, s. 61)

„Interním trhem se označuje práce uvnitř podniku. Vnitřní trh klade důraz na kvalifikaci, znalosti prostředí a pravidel, pracovní zkušenosti a návyky. Jde zde o snahu zabezpečit návratnost investic do růstu kvalifikace a zaškolování pracovníků. Nezanedbatelným efektem existence interního trhu práce je loajalita osob, které se na něm pohybují, vůči firmě. To vše posiluje konkurenceschopnost firmy. Vnitřní trhy omezují mobilitu pracovníku, která je na externím trhu jednou z určujících podmínek pohybu mezd a vůbec jeho fungování. Mzdy jsou vyšší než na externím trhu práce.“ (Mareš, 2002, s. 62) Interní strategie je charakteristická pro Japonsko. Japonské firmy očekávají od svých zaměstnanců věrnost, ale i oni jim to samé nabízejí. Co se týče Evropy, můžeme do zmíněného modelu zařadit Německo. Zde mají zaměstnanci jistotu práce, vedení je přizpůsobivé v určení pracovní doby a pracuje na zvyšování a zlepšování kvalifikace zaměstnance.

Externí trh usiluje o podporu větší mobility pracovníků mezi firmami. Pro vnější trh je jako charakteristickou zemí USA. Dále pak v Evropě se jedná o Francii a Velkou Británii. Největším důvodem, proč se tyto země mezi vnější trh práce zařazují je fakt, že lidé odchází dříve ze zaměstnání do důchodu a vyskytují se i nové formy rozmístování služeb. (Mareš, 2002, s. 63)

3.6.1 Poptávka

„Poptávka po práci vyjadřuje nepřímý úměrný vztah mezi množstvím práce a mzdovou sazbou. Tržní poptávka po práci představuje agregaci všech individuálních poptávek jednotlivých firem, které na pracovní trh přicházejí nakupovat požadovanou pracovní sílu.“ (Fuchs, 2014, s. 128)

"Firma je subjekt, jehož činnost je motivována snahou o maximalizaci zisku. Firma bude chtít poptávat takové množství práce, které jí umožní maximalizovat ekonomický zisk. Bude tedy porovnávat náklady a přínosy, které jí plynou ze zaměstnání dodatečného pracovníka. Pokud bude přínos vyšší než náklad, celkový ekonomický zisk roste a firma bude

motivována množství pracovníků zvyšovat. Bude-li tomu naopak, tedy pokud náklady z dodatečně zaměstnaného člověka převyšují přínosy, pak bude chtít firma omezovat zaměstnanost.“ (Fuchs, 2014, s. 128)

3.6.2 Nabídka

„Nabídka práce je na trhu zastoupena domácnostmi a i v tomto případě platí, že ochota pracovat je výrazem poznání, že efekt, který z konání práce plyne, je větší než oběť, která je spojena s jejím konáním. Efektem vynakládání práce je mzda, peněžní ocenění vynaložené práce, respektive jejího mezního produktu. Východiskem porovnávání, o které se opírá rozhodnutí o tom, zda práce bude nabídnuta, není suma peněžních prostředků (nominální mzda) ale reálná mzda. Ta vyjadřuje koupěschopnost nominální mzdy, kolik zboží a služeb si může její příjemce nakoupit.“ (Fuchs, 2011, s. 151)

3.7 Zaměstnanost

Pokud se zabýváme problematikou nezaměstnanosti, je potřebné také zmínit, co je v opačném případě zaměstnanost. Zaměstnanost je velice důležitá, díky ní jsou na světě lidé, kteří si dokáží zabezpečit prostředky pro zajištění své existence a uspokojování potřeb. (Surynek a Nový, 2002, s. 110) Ať už základních nebo nadstandardních.

Každý by si měl své zaměstnání zvolit svobodně. Pokud si lidé zvolí práci, ke které nemají vztah, nebaví je, pak taková nerozvážnost vede k jistým problémům. Nikdo z nás nechce přece dělat něco, co ho nebaví. Jestliže se někdo necítí, nemá vztah a předpoklady k tomu, starat se o staré nemohoucí lidi, nemůže tuto práci vykonávat. Takový člověk by byl nepříjemný a v horším případě může zavinit i tragickou událost svojí neochotou a přístupem.

Hlavním cílem sociální politiky je dosažení, co nejvíce zaměstnaných lidí. Všichni na světě mají právo na práci, bez jakýchkoliv diskriminací. Ale jak víme, mnohdy tomu tak není. Často se diskriminují hlavně ženy. I když ženy mohou být inteligentnější, kreativnější než muži, pořád dostávají nižší mzdu než muži. To neznamená, že to takhle funguje všude, ale ve většině případů tomu tak je. Do diskriminace se neřadí jen pohlaví, ale i rasa, barva pleti, jazyk, náboženství, národnost, zdravotní stav, etnický nebo sociální původ. Zaměstnanost se dělí na aktivní a pasivní politiku.

“Státní politika zaměstnanosti usiluje (Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti):

- o dosažení rovnováhy mezi nabídkou a poptávkou po pracovních silách,

- o produktivní využití zdrojů pracovních sil,
- o zabezpečení práva občanů na zaměstnání.“

3.7.1 Aktivní politika zaměstnanosti

„Součástí státní politiky zaměstnanosti a tou je podpora zřizování nových pracovních míst poskytováním příspěvků zaměstnavatelům při zaměstnávání uchazečů o zaměstnání, i uchazečům samotným. Jedná se zejména o následující opatření (nástroje) aktivní politiky zaměstnanosti:

- a) rekvalifikace,
- b) investiční pobídky,
- c) veřejně prospěšné práce,
- d) společensky účelná pracovní místa,
- e) příspěvek na zapracování,
- f) příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program.

Součástí aktivní politiky zaměstnanosti je i poradenství.“ (zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti).

3.7.2 Pasivní politika zaměstnanosti

Stát pasivně zasahuje do situace, kdy se osoba ocitne v pozici nezaměstnaného, a tudíž ji hrozí zhoršení kvality života, na jakou byla doposud zvyklá, zhoršení ekonomické situace a mnoho dalších negativních změn s tímto spojených. Řadí se sem především izolace od ostatních lidí, deprivace, životní úroveň a v neposlední řadě i dopad na zdraví.

Má podobu podpory v nezaměstnanosti, kdy stát nahrazuje původní příjem osoby a to až do výše 65 % průměrného měsíčního čistého výdělku. Tato částka se pobírá po dobu prvních dvou měsíců nezaměstnanosti. Po uplynutí 4 měsíců už má uchazeč nárok jen na 45%. Vyplácení podpor v nezaměstnanosti je vázáno na evidenci uchazečů o zaměstnání u úřadů práce. (Novotná, 2011)

3.8 Úřady práce

Nejvýznamnější institucí, která je základem při hledání práce je právě Úřad práce. Jedná se o správní úřad s celostátní působností. Úřad práce je účetní jednotkou. Celý systém úřadů práce řídí Ministerstvo práce a sociálních věcí, které je jeho nadřízeným správním úřadem, (Předpis č. 73/2011 Sb. Zákon o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů), který mapuje především vývoj nezaměstnanosti a eviduje počet nezaměstnaných osob. Průběžně sleduje a vyhodnocuje situaci na trhu práce. Současně se snaží ovlivnit poptávku ze strany zaměstnavatelů, aby nabídka práce byla co nejširší. (Úřad práce, 2014)

Úřad práce byl zřízen s účinností od 1. 4. 2011 zákonem č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů. „Státní správu na úseku zaměstnanosti do 31. března 2011 zabezpečovalo Ministerstvo práce a sociálních věcí a 77 samostatných úřadů práce. Správní obvody úřadů práce byly shodné s územními obvody okresů. Z těchto 77 úřadů práce byl v každém kraji jeden úřad práce nad rámec vymezené působnosti pověřen zabezpečením určitých činností v rámci kraje. Celkem úřady práce působily v cca 250 místech v oblasti zaměstnanosti a v cca 400 místech v oblasti státní sociální podpory.

Úřad práce České republiky nahradí dosavadních 77 samostatných úřadů práce. Důvodem pro jejich sloučení v jednu organizační složku státu je zejména zefektivnění řízení výkonu státní správy v oblastech zaměstnanosti a státní sociální podpory a snížení nákladů na provoz soustavy pracovišť, které zabezpečují výkon státní správy v těchto oblastech. (Úřad práce, 2014)

„Úřad práce plní úkoly v oblastech:

- a) zaměstnanosti,
- b) ochrany zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele,
- c) státní sociální podpory,
- d) dávek pro osoby se zdravotním postižením,
- e) příspěvku na péči,
- f) pomoci v hmotné nouzi,

g) inspekce poskytování sociálně-právní ochrany,

h) dávek pěstounské péče,

Úřad práce je přístupovým místem pro zajištění elektronické komunikace v oblasti sociálního zabezpečení a zaměstnanosti mezi členskými státy Evropské unie. „ (AION, 2015)

Obr. 1 znázorňuje mapku, na které je naznačeno, že Úřad práce má krajské pobočky a součástí krajských poboček jsou kontaktní pracoviště.

Obr. 1 Mapa České republiky

Zdroj: Generální ředitelství Úřadu práce

3.8.1 Státní sociální podpora

Státní sociální podporou se stát podílí na krytí nákladů na výživu a ostatní základní osobní potřeby dětí a rodin a poskytuje ji i při některých dalších sociálních situacích. Státní sociální podpora se ve stanovených případech poskytuje v závislosti na výši příjmu. Náklady na státní sociální podporu hradí stát. Tento zákon se použije na právní vztahy, které nejsou

upraveny přímo použitelným předpisem Evropské unie v oblasti státních sociálních dávek. (AION, 2015)

Stát poskytuje následující dávky:

a) přídavek na dítě – základní dlouhodobá dávka poskytovaná rodinám s dětmi. Nárok mají rodiny s příjmem do 2,4násobku životního minima. Přídavek na dítě je poskytován podle věku dítěte. Jsou tři kategorie. První kategorií jsou děti do 6 let, které mají určenou dávku 500 Kč, dále věk 6 – 15 let s příjmem 610 Kč a poslední kategorií jsou studenti od 15 do 26 let s nejvyšší dávkou 700 Kč. (AION, 2015)

b) příspěvek na bydlení - touto dávkou stát přispívá na náklady na bydlení rodinám a jednotlivcům s nízkými příjmy. Nárok na příspěvek na bydlení má vlastník nebo nájemce bytu přihlášený v bytě k trvalému pobytu, jestliže 30 % (v Praze 35 %) příjmů rodiny nestačí k pokrytí nákladů na bydlení a zároveň těchto 30 % (v Praze 35 %) příjmů rodiny je nižší než příslušné normativní náklady stanovené zákonem. Velmi důležitou podmínkou pro schválení příspěvku na bydlení je to, že v bytě/domě musí mít žadatel zřízený trvalý pobyt. (Sociální dávky, 2015). Přídavek na bydlení je omezen. Dávky se nemohou brát „donekonečna.“ Maximální dobou pro pobírání je 84 měsíců, pak se musí člověk bez příspěvku obejít. Výjimkou jsou osoby se zdravotním postižením nebo osoby, u kterých věk přesáhl 70 let. (Sociální dávky, 2014)

c) porodné - rodině s nízkými příjmy se touto dávkou jednorázově přispívá na náklady spojené s narozením prvního dítěte. Nárok na porodné je vázán na stanovenou hranici příjmů v rodině. Nárok na porodné má rodina, které se narodilo první nebo druhé živé dítě a jejíž příjem v kalendářním čtvrtletí předcházejícím narození dítěte byl nižší než 2,7násobek životního minima rodiny. (MPSV, 2015) Výše porodného činí 13 000 Kč na první živě narozené dítě, při narození druhého živého dítěte je to 10 000 Kč. (Finance media, 2015)

d) rodičovský příspěvek - na rodičovský příspěvek má nárok rodič, který po celý kalendářní měsíc osobně, celodenně a řádně pečuje o dítě, které je nejmladší v rodině, a to až do vyčerpání celkové částky 220 000 Kč, nejdéle do 4 let věku dítěte. Podmínkou nároku na rodičovský příspěvek je, že dítě mladší 2let navštěvuje jesle, mateřskou školu nebo jiné zařízení pro děti předškolního věku v rozsahu převyšujícím 46 hodin v kalendářním měsíci. U dítěte, které dovršilo 2 roky věku, není docházka do zařízení omezena. Příjmy

rodiče nejsou sledovány. Rodič může při nároku na výplatu rodičovského příspěvku zlepšovat sociální situaci rodiny výdělečnou činností, ale musí v této době zajistit péči o dítě jinou zletilou osobou. (Finance media, 2015)

e) pohřebné - pohřebné přispívá na úhradu nákladů spojených s vypravením pohřbu. (Kozub, 2015). Na pohřebné má nárok osoba, jež vypravila pohřeb nezaopatřenému dítěti, nebo osobě, která byla rodičem nezaopatřeného dítěte, a to za podmínky, že zemřelá osoba měla ke dni úmrtí trvalý pobyt na území ČR. Výše pohřebného je stanovena pevnou částkou 5 000 Kč. (Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře).

3.8.2 Organizační členění úřadu práce

Zákonem o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů byl zřízen Úřad práce České republiky (dále jen Úřad práce). Zároveň byly stanoveny jeho organizační členění a úkoly. Upravuje se jeho postavení jako správního úřadu s celostátní působností, který je podřízen Ministerstvu práce a sociálních věcí. Úřad práce je účetní jednotkou a jeho sídlem je Praha.

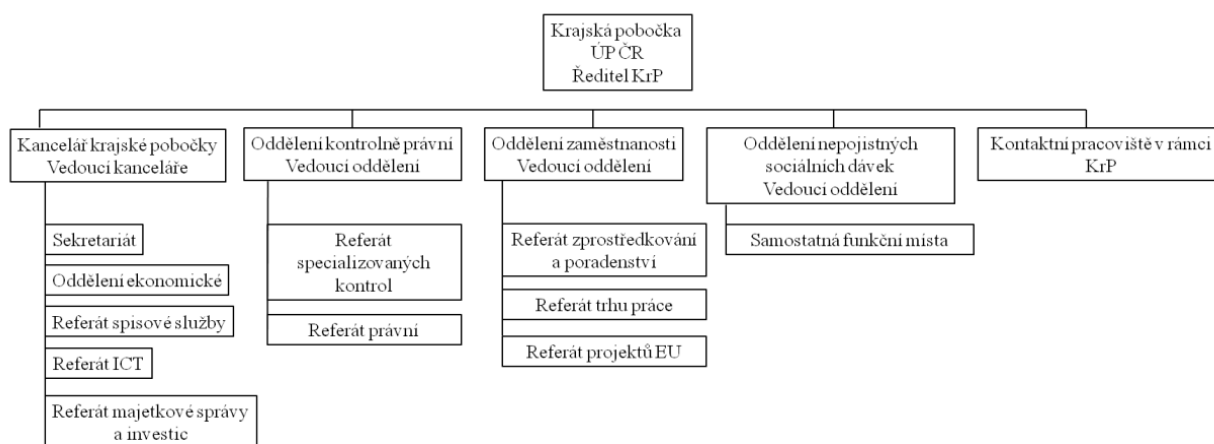
Úřad práce nahrazuje dosavadních 77 samostatných úřadů práce. Sloučením dosavadních úřadů práce v jednu organizační složku státu by se měly snížit náklady na provoz soustavy pracovišť.

V Úřadu práce působí generální ředitelství a krajské pobočky a pobočka pro hlavní město Prahu. Součástí krajských poboček jsou kontaktní pracoviště. Jedním z důvodů je, zachovat občanům prostřednictvím těchto pracovišť co nejlepší dostupnost.

Úřad práce řídí generální ředitel a krajskou pobočku řídí ředitel krajské pobočky.

Jmenování a odvolání generálního ředitele a ředitelů krajských poboček má v kompetenci ministr práce a sociálních věcí. (Bičáková, 2011). Obrázek č. 2 naznačuje jak je strukturována krajská pobočka Úřadu práce.

Obr. 2 Organizační struktura krajských poboček Úřadu práce ČR

Zdroj: Generální ředitelství Úřadu práce ČR

3.9 Rizikové skupiny ohroženy nezaměstnaností

Nezaměstnanost neohrožuje všechny skupiny lidí stejně. Uplatnění člověka na trhu práce je podmíněno věkem, zdravotním stavem, vzděláním a v neposlední řadě také pohlavím. Ti, kteří neodpovídají představám zaměstnavatele a vyčleňují, se potýkají s větším rizikem ztráty ba naopak získáním práce. U nás k těmto skupinám řadíme nejčastěji ženy s dětmi, mladé lidi, kteří po ukončení školy nemají dostatečnou praxi, zdravotně postižené občany, starší populaci, která má před penzí a v neposlední řadě to může být i romské etnikum a imigranti, kteří k nám v poslední době víc a víc přicházejí. (Buchtová a kol., 2002, s. 109)

3.9.1 Mladí lidé a absolventi škol

Absolventi středních a vysokých škol, kteří se ucházejí o své první zaměstnání, mají ve většině případů velký problém. Mají obrovskou konkurenci a jsou znevýhodněni právě proto, protože postrádají základní pracovní návyky a ve školách se učí věci pouze teoreticky, nikoliv prakticky a tudíž jim chybí zkušenosti. (Buchtová a kol., 2002, s. 110) „Takřka 70% absolventů středních a vysokých škol má zkušenosti s nezaměstnaností v prvních dvou letech po ukončení školy. Ideální podmínky pro přechod od studií k zaměstnání mají ti absolventi škol, kteří aktivně spolupracovali již během studií s některými společnostmi. Jejich šance uspět při hledání nového místa je mnohonásobně vyšší a zároveň mají v tomto případě

možnost uvést ve svých životopisech skutečnou praxi.“ (BORGIS, 2007). Jednou z mnoha výhod jsou pochopitelně různé pobyty nebo pracovní stáže v programu ERASMUS. Studenti mají možnost vycestovat do partnerských zemí škol, kde budou navštěvovat zdejší školu a nejen že se naučí perfektně cizí jazyk, ale také poznají zvyklosti té dané země, ve které na přechodnou dobu žijí. Druhou cennou výhodou je vycestování za pracovní stáží. Je to výborná zkušenost. Student získá praxi v zahraničí, zdokonalí si cizí jazyk a následně je pro něj cesta k nalezení práce snazší, protože má něco navíc než ostatní uchazeči stejné kategorie.

„Nejvyšší počty se soustřeďují do Moravskoslezského, Jihomoravského a Ústeckého kraje - tedy do regionů s vyššími počty nezaměstnaných.“ (Příkryl, 2005)

Tato skupina má ale i své přednosti. U mladých lidí lze počítat s flexibilní pracovní dobou. Ve většině případů nemají žádné závazky a mohou si dovolit pracovat tak, jak firma zrovna jejich práci potřebuje. Dalším kritériem je chuť a energie učit se novým věcem a získávat stále novější znalosti. U starších lidí to tak lehké není. Jsou zvyklí na svůj standart a neradi si zvykají na něco nového. Dalším příkladem může být i práce na počítači. Dnes se studenti učí na každé škole ovládat různé počítačové programy, bez kterých se v praxi neobejdou. Starší lidé mají s obsluhou počítače nemalé problémy, mnohdy nevědí ani jak se počítač zapne. A v neposlední řadě jsou to právě cizí řeči, které se mladý člověk naučí snáze než člověk ve stáří. Výhod je opravdu hodně, ale zaměstnavatelé kladou důraz nejvíce na zkušenosti uchazeče v oboru, o který se uchází.

3.9.2 Uchazeči o zaměstnání starší 50 let

Lidé v tomto věku berou ztrátu zaměstnání velice tíživě. Provázejí je pocity méněcennosti, trpí strachem, co s nimi bude dál, nejistotou. (Buchtová a kolektiv, 2002, s. 111). Situaci komplikuje fakt, že znalosti, které během studia získaly, jsou postupem času zastaralé. Mnozí odmítají různé další vyšší vzdělání, školení, rozvíjení svých dovedností a znalostí. Tvrdí, že je to zbytečné. (Personal centrum, 2015). Ale pokud takový člověk není aktivní ve své seberealizaci, nemůže počítat s tím, že ho zaměstnavatel nenahradí za někoho mladšího. Mladší si rád zvýší vzdělání, pokud to bude jeho pracovní pozice vyžadovat, bude otevřený novým změnám. Bude chtít rozvíjet své dovednosti. A jestliže starší zaměstnanec bude pasivní, může se s místem v zaměstnání rozloučit.

„Proto by uchazeči v tomto věku neměli další vzdělání podceňovat, neboť jim rozšíření kvalifikace může významně pomoci. Díky profesním kvalifikacím mohou zájemci získat certifikát, který je pro firmy potvrzením, že jeho držitel je, bez ohledu na svůj věk, vybaven potřebnými znalostmi a dovednostmi pro vykonávání konkrétní profese.“ (Personal

centrum, 2015)

3.9.3 Ženy

Ženy a muži mají na trhu práce stejné příležitosti. „Když si zaměstnavatel vybírá nového pracovníka, daleko raději při shodných pracovních kvalitách zájemců sáhne po muži, než aby vybral ženu s malým dítětem.“ (Štamberková, 2002). Ženy, které mají děti, potřebují zkrácenou pracovní dobu nebo práci na poloviční úvazek. Důvod je jednoduchý. Jako matky se potřebují postarat o své děti, ale to se zaměstnavateli nelíbí a v některých případech nenajde pochopení pro tyto ženy. (Jachanová Doležalová, 2009).

Dalším problémem je nemoc dítěte. Když dítě onemocní, je to právě matka, která zůstane doma a stará se. To se zaměstnavatelům také nelíbí, protože žena zůstává mimo zaměstnání několik dní až týdnů.

Výše platu je také diskriminační. Muži dostávají vyšší finanční ohodnocení. Otázkou zůstává proč tomu tak je? Ženy mohou být dokonce v zaměstnání o mnoho kreativnější, inteligentnější, plné návrhů a změn oproti mužům. Ale jsou odměňovány pořád méně jak muži. To vede v současné době k ekonomickému ohrožení neúplných rodin.

„Zaměstnanost žen je závažným celosvětovým problémem. Je obtížné skloubit pracovní a mateřské povinnosti. V řadě vyspělých zemí se hledá řešení v rozsáhlé nabídce zkrácených pracovních úvazků, v zavádění pružné pracovní doby a v neposlední řadě v dostupné péči o děti.“ (Buchtová a kol., 2002, s. 113)

3.9.4 Zdravotně postižení lidé

Zdravotně postižení lidé jsou největší a nejohroženější skupinou na světě. Tito lidé mají největší sklon k chudobě, protože většina z nich nemá práci. Musí hradit náklady na svoji zdravotní péči a náklady spojené s živobytím a potřebami každodenního života. Nepracující člověk dá jen těžko takové finance dohromady a o to hůř když jeho výdaje na zdravotní pomůcky a potřeby přesahují trojnásobek jeho vyplacených dávek. Také bývají dost často sociálně vyloučení.

Hlavním rozdílem při hledání práce je, že zdravotně postižení lidé mají různé překážky ke splnění požadavků, které zadá zaměstnavatel. „Doba evidence na úřadech práce převyšuje několikanásobně dobu evidence zdravých jedinců. Dostávají se často do bezvýhodné životní situace a pro jejich rodiny to znamená starost o nezaměstnaného

postiženého rodinného příslušníka. I když dosavadní systém sociálního zabezpečení se podílí na zajišťování jejich základních materiálních potřeb, společenská integrace skupiny zdravotně postižených lidí závisí z velké části na širších sociálních, ekonomických a legislativních podmínkách.“ (Buchtová a kol., 2002)

3.9.5 Lidé bez kvalifikace

Hlavní podíl lidí, kteří zůstanou bez práce, nalezneme v oblasti bez kvalifikace. Takový člověk má vzdělání v oboru, o který není moc velký zájem. Prvním krokem, který by pomohl předcházet této nezaměstnanosti je, že lidé by měli být aktivní a dodělat si potřebná vzdělání a různé rekvalifikační kurzy, aby mohli uzavřít pracovní poměr v oblasti, o kterou je zájem a která hledá nové a nové zaměstnance. (Holanová, 2015)

3.9.6 Romské etnikum

Počet nezaměstnaných Romů se v posledních letech zvýšil. Rok od roku se zvyšují nároky na vzdělání k uplatnění na trhu práce. U této skupina selhává výše kvalifikace a rozsah a kvalita sociálních dovedností.(Buchtová a kol., 2002). Jsou nespolehliví, mají obvykle nechut k práci. Z tohoto důvodu bude většina Romů stále obtížněji získávat zaměstnání. Romové mají z většiny případů pouze dokončené základní vzdělání. V mnoha případech ani to ne. A co potom takový člověk chce dělat? Nejspíše nic. Sedět doma a pobírat sociální dávky. Systém sociálních dávek zvýhodňuje otce velkých rodin, kteří jsou na podpoře oproti pracujícím, takže jít do práce znamená namáhat se zadarmo a někdy i tratit. Takový je život většiny Romů.

Jsou to právě Romové, kdo se stává zátěží naší společnosti. Jejich chování vede ke kriminálním činům a agresivitě. (Rous, 2002)

3.9.7 Imigranti

Neustále opakovaným jevem v současné době je, že imigranti k nám utíkají za sociálními dávkami. Nemyslím tím jenom Českou republiku, ale ostatní země Evropské unie. Většina z nich nepracuje, nemá kvalifikaci a jsou tudíž nezaměstnatelní.

Ale existuje i opačný případ. V Česku před 4 lety byla míra nezaměstnanosti mezi místními lidmi 6,8%, přistěhovalců bez práce bylo méně a to 6,5%. Česko patří mezi státy, kde se daří imigranty zaměstnávat. Základem uplatnění imigranta na trhu práce je, že si musí v první řadě věřit a naučit se, co nejrychleji rodný jazyk dané země. To jim pomůže lépe se zorientovat na trhu práce. (Petzoldová, 2013)

3.10 Dopad na jednotlivce a jeho psychické a fyzické zdraví

Ztráta práce je v naší kultuře prožívána jako extrémní psychická a fyzická zátěž. Práce je pro člověka velice důležitá. Přináší mu materiální užitek, dává mu pocit seberealizace, uspokojuje potřeby ctižádosti, začlenění do kolektivu, nalezení přátel. Dlouhodobá ztráta zaměstnání postihuje celou psychiku člověka. Chování lidí je často provázáno sociální izolovaností, uzavíráním se do sebe a úbytkem sociálních kontaktů. Člověk, který ztratí svoji práci, ztrácí své cíle, pociťuje stavy deprese, nemá nad sebou kontrolu a může být i pasivní. Mohou se stát i takové případy, kdy muž nechce ukázat, že selhal a každý den odchází do práce, i když o své zaměstnání přišel. Nechce, aby manželka něco věděla. Ale i v takových případech vyjde vždy pravda najevo.

Následky ze ztráty jsou vždycky individuální. Záleží na typu a povaze člověka. Důležitým faktorem je i pohlaví, věk a zkušenosti. Pokud ztratí práci vysoce postavený člověk, který byl zvyklý na určité finanční ohodnocení a náhle svůj příjem ztratí, ocitá se na úplném dnu. Byl zvyklý na určitý životní styl a teď o něj přichází. Mnohdy takový člověk upadá do závislosti na alkoholu nebo jiných návykových látek. V horším případě může takový stav vést i k násilí na ženě nebo dětech. U sociálně slabších jedinců tento stav může vést i ke kriminálním činům jako jsou různé krádeže, k závislostem na drogách a v neposlední řadě i bezdomovectví. (Buchtová, 2007)

Negativně hodnocená životní situace, zejména pokud víme, že delší dobu budeme nezaměstnaní, ohrožuje i zdravotní stav nezaměstnaného člověka. „Běžnými potížemi spojenými se stresem ze ztráty zaměstnání je bolení hlavy, zažívací potíže a zvýšený krevní tlak. Stres narušuje imunitní funkce, do značné míry je ohrožen i kardiovaskulární systém, zvyšuje se riziko infarktů.“ (Vágnerová, 1999, s. 398)

Buchtová, která se také zabývala vlivem na fyzické a psychické zdraví uvádí, že mezi nezaměstnanými dochází ke zvýšenému výskytu poruch dýchacího ústrojí, plicních a srdečních potíží. Prožívání stresu má vliv na dysfunkce vegetativního nervového systému, které se projevují hypertenzí, a které vyvolávají i změny organismu, například zvýšenou hladinu cholesterolu nebo sacharidu v krvi. (Buchtová, 2000)

Ke zdravotnímu ohrožení, které přináší stres spojený s nezaměstnaností, se řadí zvýšená tendence uchýlovat se k alkoholu, drogám, lékům nebo začít více kouřit. Takto postižení lidé vnímají své závislosti jako něco, co jim pomůže uniknout z reality. Stav nezaměstnanosti zvyšuje také riziko sklonu k sebevraždě. „Většinou jde o zkratovou reakci na

existenciální zátěž, „volání o pomoc“ v situaci, s níž si člověk neví rady.“(Vágnerová, 1999, s. 405)

3.11 Dopad na rodinu

Jedinec, který se ocitne bez práce, má často na rodinu negativní vliv. V rodině dochází k mnoha změnám. Koloběh života se změní. Změní se vztahy v rodině, rozdělování domácích prací se otočí. Pracující žena se bude věnovat plně práci, aby dokázala uživit rodinu, když její manžel o zaměstnání přišel. V tom případě bude manžel zastávat domácí práce, které doposud zvládala žena. Tato situace bude těžká i pro děti. Malé děti tomuto stavu nebudou rozumět a bude jim připadat divné, že muž zastává takové práce. Bude jim to připadat normální a budou žít v domnění, že to tak má být a v dospělosti to pro ně bude vzor.

Obtížná situace je i v rodinách kde žijí dospívající děti. Měly otce za vzor. Byl to ten, kdo pracoval, vydělával peníze a zajišťoval celé živobytí rodiny. Ale jestliže otec ztratil práci, sníží se jeho autorita v rodině. Poruchy ze ztráty zaměstnání se přenášejí i na druhého člena rodiny, který je zaměstnaný a v neposlední řadě i na děti. Ty mohou trpět až poruchami svého chování. (Buchtová, 2007)

„Reakce na ztrátu zaměstnání se někdy přirovnává k reakcím na ztrátu blízkého člověka: je prý možné rozlišit fázi odmítání, hněvu, popření, hledání viníka, deprese a postupného po-sunu ke smíření a zotavení ze ztráty.“ (Matoušek a kol. 2005, s. 303) Nezaměstnanost může rozbít nebo i trvale narušit vztahy v rodině. Neznamená to ale, že se manželé hned rozvedou, to ne. V první řadě se snaží situaci nějak řešit. Rozvod je až krajním řešením. Takto postižená rodina se začne vzdalovat svým příbuzným, známým a svůj čas tráví jen doma. Stydí se za svoji situaci a izolují se od ostatních. (Keller, 2010)

Společnost očekává, že nezaměstnaný člověk nebude spokojený jen s pobíráním sociálních dávek. Doufá, že bude aktivní a v co nejkratší době nalezne nové zaměstnání a změní svoji dosavadní situaci. (Mareš, 1994)

3.12 Dopad na společnost

Nezaměstnaní mají z většiny případů negativní vliv na společnost. Společnost od takto postižených lidí očekává, že se u nich objeví zvýšená konzumace alkoholu, drog, cigaret a v neposlední řadě i kriminální činy. Může se stát, že nezaměstnaní budou obývat obydlí, kde jsou nežádoucí sociální podmínky, které vedou k výskytu různých nemocí. Tyto nemoci dále ohrožují celou naši společnost. Drogově závislý také poměrně hodně ohrožují naši společnost. Pohazují kolem sebe injekční stříkačky a neuvědomují si fatální následky takových činů. Lehce se o takovou „zbraň“ zraní malé dítě na hřišti. Nevinný člověk pak lehce přijde k nebezpečným nemocem jako je žloutenka a v horším případě HIV.

Právě proto dochází u sociálně slabých lidí, kteří přijdou o práci ke kriminálním činům. Potřebují peníze na své závislosti a nezbývá jim nic jiného než si věci pořídit formou různých krádeží. Mnohdy při svých činech ohrozí i okolní lidi. Člověk, který si potřebuje opatřit svoji závislost, v takové situaci vůbec nepřemýšlí a hned jedná. Až později mu může dojít, co vlastně udělal. Ale pak už je pozdě. Musí za své chyby pykat, kam by to jinak v naší společnosti vedlo bez příslušného trestu. Přesto i takový trest v některých případech tyto postižené lidi neodradí.

Na společnost dopadají i důsledky ekonomické. Jestliže lidé nepracují tak do státního rozpočtu neodvádějí daně, které by odváděli, kdyby byli zaměstnaní. Další negativní stránkou dopadu je vyplácení sociálních dávek, čímž rostou výdaje ze státního rozpočtu.

3.13 Dopad na veřejnost

Obavy z nezaměstnanosti se mezi lidmi od roku 2008 neustále zvyšují. Může za to fakt, že se lidé bojí budoucích hospodářských krizí. Volání lidí po ochraně státem také sílí. Ale to není to jediné. Lidé chtějí zvýšit státní sociální podporu. Jak lze vidět, místo aktivní činnosti v oblasti hledání práce, volají o zvýšení sociální podpory. To je špatně. (Kokavec, 2012)

Veřejnost očekává, že nezaměstnaný člověk bude schopen změnit svoji situaci anebo se alespoň pokusí o tuto změnu. Je za svoji situaci, ve které se ocitl, zodpovědný. Jestliže takový člověk nenachází práci je veřejností považován za líného nebo neschopného, popřípadě s ním není něco v pořádku. Veřejnost očekává od nezaměstnaných především aktivní hledání nového zaměstnání. Ti, co práci nehledají, jsou společensky vyloučeni. Nacházíme zde silný společenský tlak na to, aby si nezaměstnaní, co nejrychleji našli nové

zaměstnání. Jestliže jim nevychází odpovídání na inzeráty, docházení na pracovní úřad nebo využívání jiných sociálních sítí, musí přejít k zásadnímu kroku, kterým je docházení do jednotlivých firem, které vypsalí poptávku po novém pracovníkovi.

V dnešní době je veřejnost toho názoru, že by nezaměstnaní měli být realističtější a přijmout zaměstnání i za horších pracovních podmínek. Zvláště pokud se jedná o čerstvě vystudované studenty. Tito mladí lidé si představují, že ihned po ukončení vzdělání dostanou vysoké platové ohodnocení a za nižší mzdu raději nechtějí pracovat. Ale v první řadě si musí uvědomit, že jsou bez pracovních zkušeností. Nejdůležitějším krokem je přijmout práci i za menší finanční ohodnocení, ale získat určitou praxi. Po tomto kroku už má člověk nakročeno ke svým snům.

Lidé, kteří se nemohou uplatnit na trhu práce se svojí kvalifikací, by neměli zoufat. V takovém případě musí být člověk aktivní a hledat různá řešení. Jedním z těchto řešení je dále se vzdělávat a podstoupit rekvalifikaci, která pomůže snáze najít zaměstnání.

(Mareš, 2002, s. 93)

3.14 Nezaměstnanost a chudoba

„Nezaměstnanost a chudoba jsou dva hlavní problémy, které čelí světová ekonomika v současné době. Nezaměstnanost vede k finanční krizi a snižuje celkovou kupní kapacitu národa. To zase vede k chudobě a následně zvýšením břemeno dluhu. Nyní, chudoba může být popsán v několika způsoby. Podle definice Světové banky, chudoba znamená finanční stav, kdy lidé nejsou schopni zachovat minimální životní úroveň.“ (Economywatch, 2010)

Chudoba je faktem omezenosti základních životních podmínek, které vedou k nižšímu uspokojování svých potřeb. Tento proces má vliv i na zařazování do společnosti a začlenění se. Chudoba omezuje člověka do stavu, kdy omezuje styk s přáteli, odmítá jakákoliv další vzdělání, dovolenou netráví nikdy mimo domov. (Krebs, 2007, s. 110)

Chudoba je výsledkem lenosti jedinců. Jde o důsledek individuálních nedostatků, jež lze překonat zvýšením lidského kapitálu a disciplínou. (Mareš, 1999, s. 61) V chudobě nejčastěji žijí nekvalifikovaní a mladí lidé, osamělé ženy s dětmi a v neposlední řadě i osamělí důchodci. Jednou z nejčastějších příčin, které vedou k chudobě, jsou nízké výdělky ze zaměstnání. Jako druhá hlavní příčina se uvádí ztráta zaměstnání. Toto riziko je v dnešní době zvláště významné, protože se nezaměstnanost dotýká stále širšího okruhu.

(Krebs, 2007, s. 112)

3.15 Shrnutí teoretické části

Teoretická část mé bakalářské práce je rozdělena do 14 kapitol. První kapitola charakterizuje, co to nezaměstnanost vlastně je. Vysvětluje pojmy jako je ekonomicky aktivní obyvatelstvo a protiklad, kterým je ekonomicky neaktivní obyvatelstvo. Druhá kapitola se zabývá trhem práce. Ve třetí kapitole je popsána nezaměstnanost podle jejího vývoje.

O nezaměstnanosti se hovoří od roku 1990, ale v mé práci je nastíněno i období mezi válkami. Čtvrtá kapitola popisuje, se kterými typy nezaměstnanosti se lidé setkávají. Jedná se o čtyři typy. Frikční, strukturální, cyklickou a sezónní. Pro kompletní přehled pojmů v oblasti nezaměstnanosti je také nutné uvést pojmy dobrovolná a nedobrovolná nezaměstnanost. Tyto pojmy obsahuje právě kapitola pět. Šestá kapitola vysvětluje, jak jsou rozděleny trhy. Jedná se o trhy primární, sekundární, formální, neformální, interní a externí. Do této kapitoly jsou zahrnuty pojmy poptávka a nabídka. Je zapotřebí uvést také, co je zaměstnanost. Tu lze nalézt v následující kapitole sedm. Součástí je i nastínění aktivní politiky zaměstnanosti a jejich nástrojů a pasivní politiky zaměstnanosti. V osmé kapitole je popsána instituce pomáhající lidem, kteří přijdou o práci, a zajišťuje jim zprostředkovatelskou činnost. Její název je Úřad práce. Zahrnuje i státní sociální podporu. Další podkapitola udává přehled o organizačním členění úřadu práce. Devátá kapitola charakterizuje skupiny, které jsou ohroženy nezaměstnaností. Zbývající kapitoly popisují, jaký vliv má ztráta zaměstnání na zdraví člověka. Dále jestli tento stav má negativní vliv na rodinu, společnost, veřejnost. A úplně poslední věc zmíněná v teoretické části je rozdíl mezi nezaměstnaností a chudobou.

4 PRAKTICKÁ ČÁST

4.1 Informace o dotazníkovém šetření

Praktická část této bakalářské práce se zabývá výzkumem nezaměstnanosti jako zásadního sociálního problému. Zkoumá vnímání a problémy při ztrátě zaměstnání a zjišťuje, jak důsledky nezaměstnanosti ovlivňují každodenní život takového člověka. Pro zjištění je použit dotazníkový průzkum, který vyplnili respondenti na Úřadu práce ve Znojmě a v Moravském Krumlově.

Při provedeném výzkumu byla použita metoda dotazování. Jedná se o metodu, při které jsou jedincům kladeny otázky a jsou tak získávány jejich odpovědi. Tato metoda je považována za hlavní skupinu metod sběru dat.

Respondenty jsou lidé, kteří přijdou na Úřad práce. Těmto lidem dotazníky rozdaly pracovnice Úřadu práce a bylo jejich povinností je vyplnit. Dotazník je samozřejmě anonymní. Celkový počet respondentů je 110. Úřad práce ve Znojmě dostal 70 dotazníků pro respondenty, protože město Znojmo je větší než Moravský Krumlov a je zde zaevidován větší počet nezaměstnaných lidí. Zbývajících 40 dotazníků vyplní lidé, kteří navštíví Úřad práce v Moravském Krumlově. Dotazníky byly na kontaktních pracovištích v období od 8. 2. 2016 -19. 2. 2016. Dotazníky jsou vyhotoveny pouze v tištěné podobě, jelikož respondenti v tomto dotazníkovém šetření nebudou mít přístup k počítači. Dotazník tvoří 30 otázek, které pomohou v zjištění stávající situace takto postižených lidí. Výzkumný soubor je tvořen různými lidmi v různé věkové kategorii. Dotazník obsahuje převážně otázky polootevřené, jelikož je skoro v každé otázce možnost odpovědět jinou odpovědí než z uvedených možností. Pouze jedna otázka je otevřená. Výsledky dotazníkového šetření jsou přepsány do přehledných grafů, ve kterých budou komparovány výsledky odpovědí mužů a žen. Celý vzor dotazníku je k nahlédnutí v příloze. Kvůli rozsáhlosti práce jsou některé grafy umístěny také v příloze.

4.2 Úřad práce

„Úřad práce České republiky (dále jen „Úřad práce ČR“) je správním úřadem s celostátní působností a je organizační složkou státu. Úřad práce ČR byl zřízen dnem 1. 4. 2011, zákonem č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů. Ministerstvo práce a sociálních věcí řídí Úřad práce ČR a je jeho nadřízeným správním úřadem.

Úřad práce ČR tvoří generální ředitelství, krajské pobočky a pobočka pro hlavní město Prahu (dále jen „krajské pobočky“). Součástí krajských poboček jsou kontaktní pracoviště.

V čele Úřadu práce ČR je generální ředitel. V čele krajské pobočky je ředitel. V čele kontaktního pracoviště krajské pobočky je ředitel nebo vedoucí.

Správní řízení v působnosti Úřadu práce ČR se řídí zákonem č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů a zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Úřad práce ČR rozhoduje ve správním řízení v I. stupni.

O odvoláních proti rozhodnutí Úřadu práce ČR rozhoduje ministerstvo.“ (mpsv, 2015)

4.2.1 Kontaktní pracoviště

„Jsou organizačními útvary krajských poboček. Součástí kontaktního pracoviště mohou být detašovaná, či dislokovaná územní pracoviště, popř. výjezdní pracoviště.

Kontaktní pracoviště plní v oblasti **zprostředkování zaměstnání, evidence uchazečů a zájemců o zaměstnání** zejména tyto úkoly:

- sleduje databázi a podává informace o volných pracovních místech a aktualizuje je, a zároveň aktivně vyhledává informace o volných pracovních místech,
- vede evidenci uchazečů o zaměstnání a zájemců o zaměstnání,
- rozhoduje o nezařazení do evidence uchazečů o zaměstnání a o vyřazení z této evidence,
- vydává a ověřuje správní rozhodnutí v oblasti zprostředkování zaměstnání,
- vyhledává uchazečům o zaměstnání včetně zdravotně postižených vhodné pracovní uplatnění; v této souvislosti spolupracuje s oddělením zaměstnanosti krajské pobočky,
- projednává s uchazeči včetně zdravotně postižených možnosti pracovního uplatnění na společensky účelných pracovních místech, při veřejně prospěšných pracích a jedná s nimi o možnostech rekvalifikace a provádí v těchto oblastech průzkum zájmu uchazečů,
- podílí se na realizaci opatření a nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti, provádí výběr uchazečů v rámci realizace jednotlivých nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti,

- ve spolupráci s krajskou pobočkou se podílí na sociálně právním a profesním poradenství v oblasti zaměstnanosti,
- vypracovává a sjednává individuální akční plány.

Kontaktní pracoviště plní v oblasti **podpory v nezaměstnanosti** zejména:

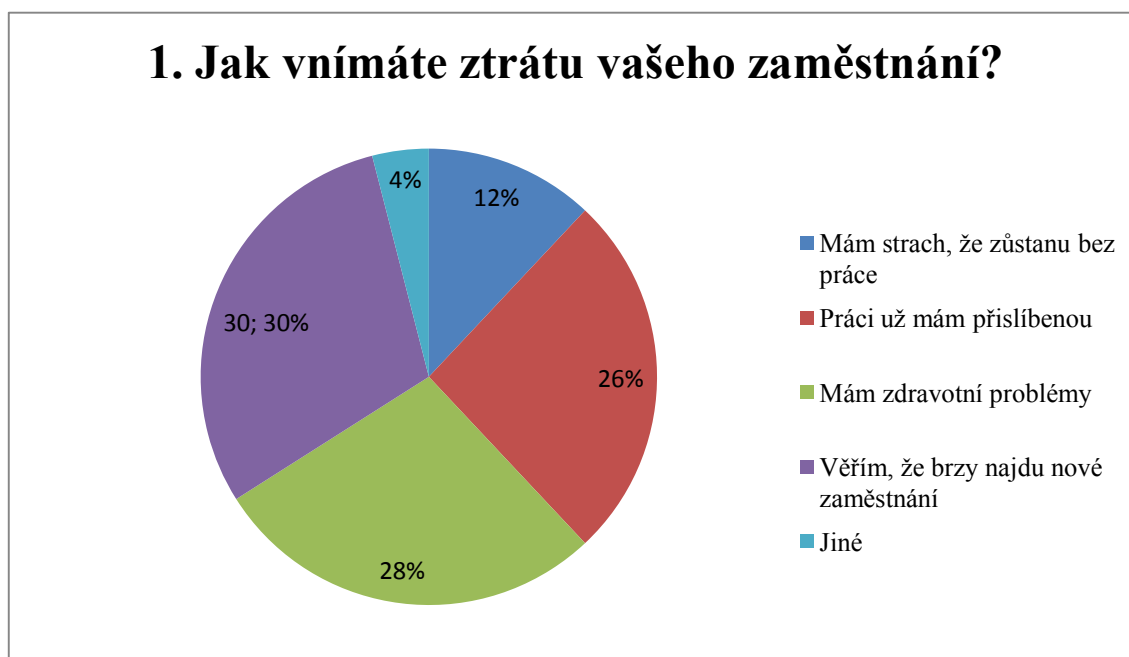
- rozhoduje ve správním řízení zejména o přiznání podpory v nezaměstnanosti, při rekvalifikaci, o její výši,
- rozhoduje ve správním řízení o přiznání kompenzace odstupného dle §44b zákona o zaměstnanosti,
- zpracovává řádné a mimořádné výplaty podpor v nezaměstnanosti a podpory při rekvalifikaci,
- vydává uchazečům o zaměstnání včetně zdravotně postižených a určeným orgánům potvrzení, vymezená platnou právní úpravou, o vedení v evidenci a příp. poskytování podpory v nezaměstnanosti.

Kontaktní pracoviště plní v oblasti **nepojistných sociálních dávek úkoly správního orgánu prvního stupně dle zákona o státní sociální podpoře, zákona o pomoci v hmotné nouzi, zákona o sociálních službách, zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a zákona o sociálně-právní ochraně dětí** zejména tyto úkoly:

- rozhoduje ve správním řízení o přiznání příslušné dávky,
- vede evidenci žádostí o dávky v informačním systému, zpracovává údaje potřebné pro rozhodování o dávce do informačního systému,
- rozhoduje o případných námitkách účastníka řízení, předává nadřízenému orgánu odvolání, pokud ve své kompetenci neprovedl autoremeduru,
- zpracovává řádné i mimořádné výplaty dávek,
- provádí exekuce z přiznaných dávek,
- vyřizuje agendu posouzení zdravotního stavu pro účely nepojistných sociálních dávek
- zajišťuje agendu dávek pěstounské péče.“ (mpsv, 2015)

4.3 Dotazníkový průzkum muži

Graf 1 otázka č. 1 dotazníkového průzkumu mužů

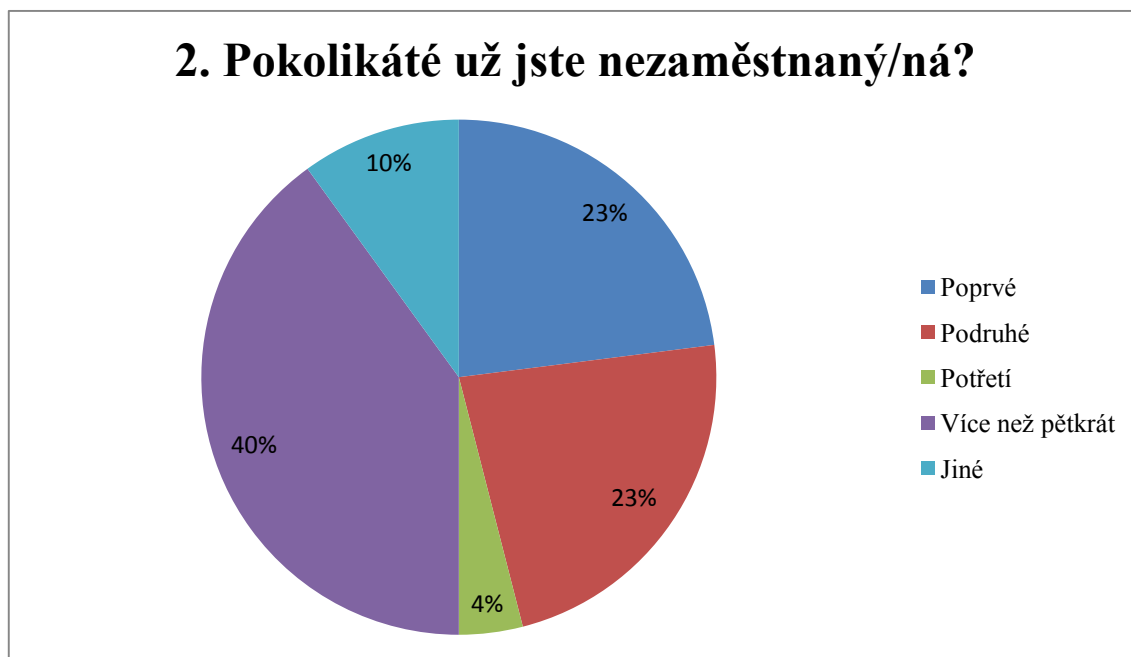

Zdroj: vlastní zpracování

Při výzkumu bylo jednou z hlavních otázek vnímání ztráty zaměstnání. Jak lze vidět převažují spíše optimistické odpovědi. Většina dotazovaných věří v brzkém nalezení práce nebo mají práci už přislíbenou. Ovšem lidé, kterým jejich zdravotní důvody nedovolují pracovat, bohužel tuto skutečnost nijak neovlivní a musí se smířit s tím, že nemohou už pracovat tak jako kdysi. Tuto skutečnost určitě ovlivňuje i to, že zastoupení respondentů bylo ve vyšším věku, kdy už se zdravotní komplikace dají očekávat.

(viz graf 1)

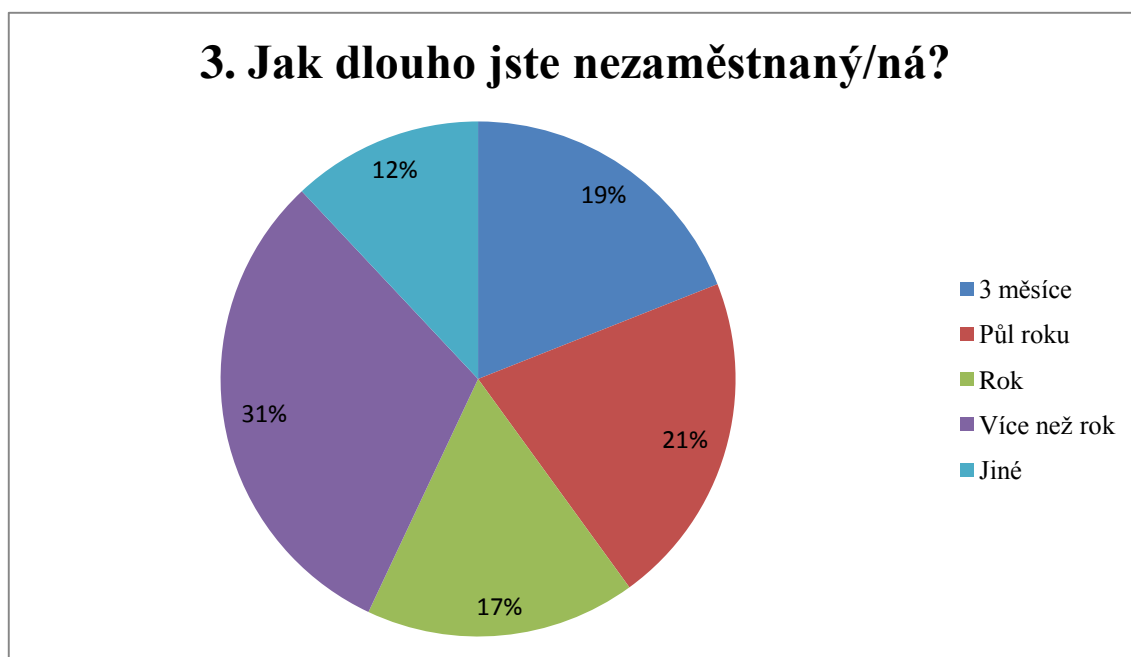
Graf 2 otázka č. 2 dotazníkového průzkumu mužů

Zdroj: vlastní zpracování

Nejvíce respondentů potvrdilo, že jsou nezaměstnaní více než pětkrát. To je dost zstrašující číslo. Překvapením při vyhodnocování nasbíraných dat z dotazníku bylo několik mužů uvádějících nezaměstnanost už počtrnácté. (viz graf 2)

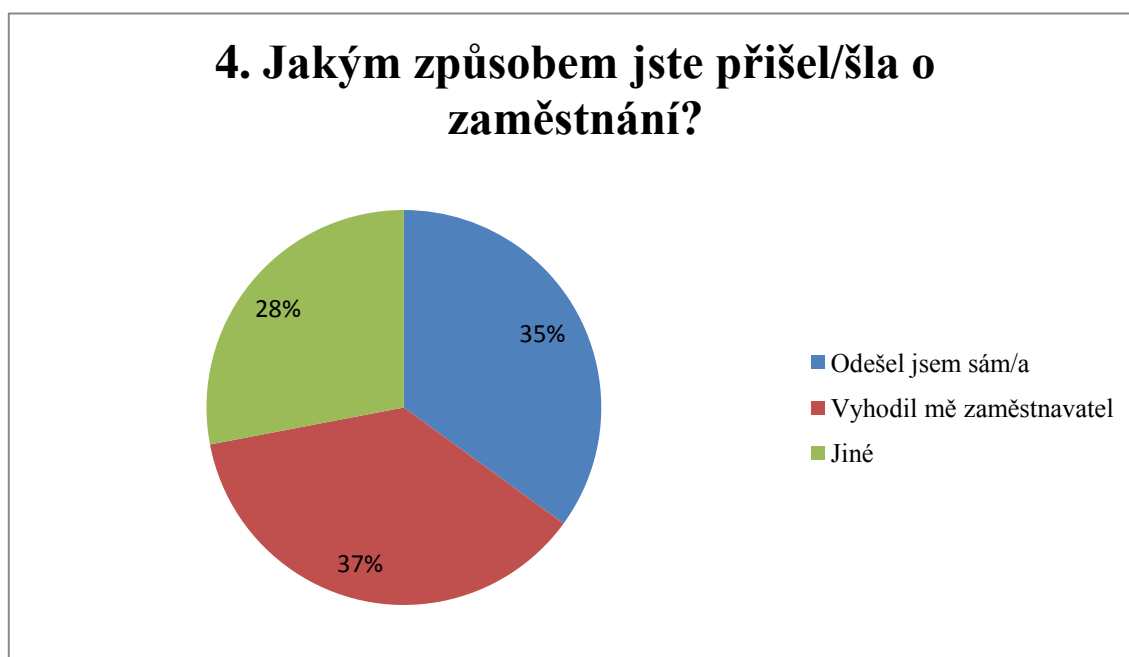
Graf 3 otázka č. 3 dotazníkového průzkumu mužů

Zdroj: vlastní zpracování

Nejvíce uchazečů o zaměstnání je na úřadu práce evidováno více než rok. Určitě je to opět ovlivněno věkem, protože muži před důchodovým věkem těžko naleznou nové zaměstnání. Mimo jiné mohou i za tak dlouhou dobu nezaměstnanosti ztratit svoje schopnosti a dovednosti. Zaměstnavatelé raději zaměstnají mladší, kteří odvedou více práce a mají jistotu, že dotyčný zaměstnanec neodejde za několik let do důchodu a který bude své schopnosti a dovednosti nadále rozvíjet. Na druhé příčce s 21% jsou muži, kteří jsou nezaměstnaní půl roku. Tento počet může být ovlivněn sezónní zaměstnaností. Muži, kteří jsou na jaře a v létě zaměstnání v různých zemědělských zařízeních a vypomáhají v období žní se sklizní, po jejím konci o práci zase přijdou a registrují se znovu na úřad práce. (viz graf 3)

Graf 4 otázka č. 4 dotazníkového průzkumu mužů

Zdroj: vlastní zpracování

A jak respondenti přišli o zaměstnání? Většinou z důvodu vyhazovu od svého zaměstnavatele. Pozadu nestojí ani fakt, že 35% mužů odešlo z vlastní vůle. Mezi ostatní důvody respondenti zařadili zdravotní problémy, problémy s kolegy a se zaměstnavatelem. (viz graf 4)

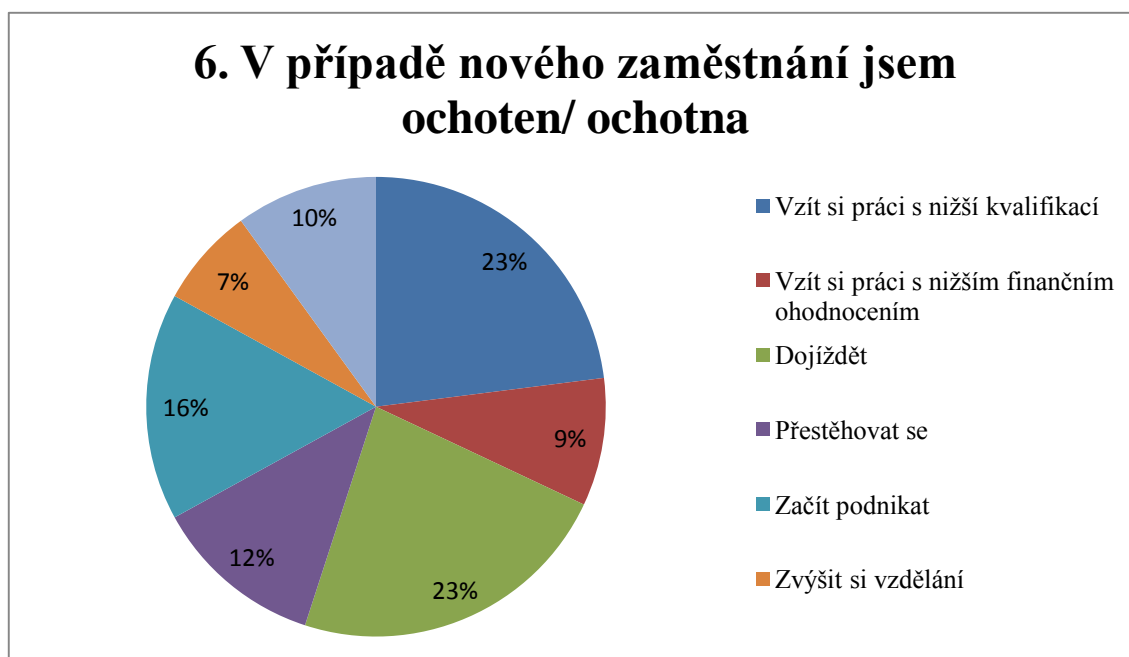
Graf 5 otázka č. 5 dotazníkového průzkumu mužů

Zdroj: vlastní zpracování

V otázce č. 5 měli respondenti odpovědět kdo, si myslí, že může za to, že jsou bez práce. Nejvíce dotazovaných uvedlo, že je to právě zaměstnavatel, kdo za jejich situaci může. 23% si myslí, že je to právě stát, kvůli komu jsem bez zaměstnání. (viz graf 5)

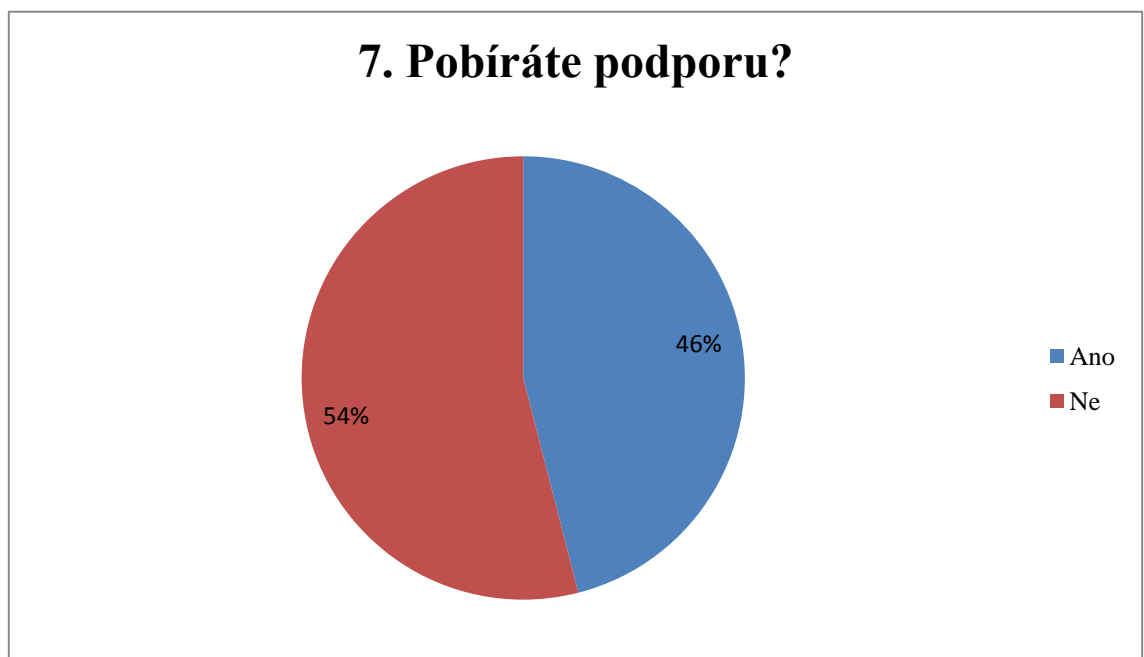
Graf 6 otázka č. 6 dotazníkového průzkumu mužů

Zdroj: vlastní zpracování

Nejvíce respondentů by bylo ochotno za práci dojíždět. V dnešní době se s tímto faktem setkáváme čím dál častěji. Mnoho lidí dojíždí do vzdálenějšího města za svou prací. Dále by pro ně nebyl vůbec problém dělat i podřadnou práci. V době, kdy nezaměstnanost stoupá, nemají nezaměstnaní příliš na výběr a tak jsou ochotni vzít i práci, která neodpovídá jejich kvalifikaci. Jsou rádi za jakoukoliv práci. Pouze 7% oslovených by bylo ochotno si zvýšit vzdělání za předpokladu možného získání pracovního místa. (viz graf 6)

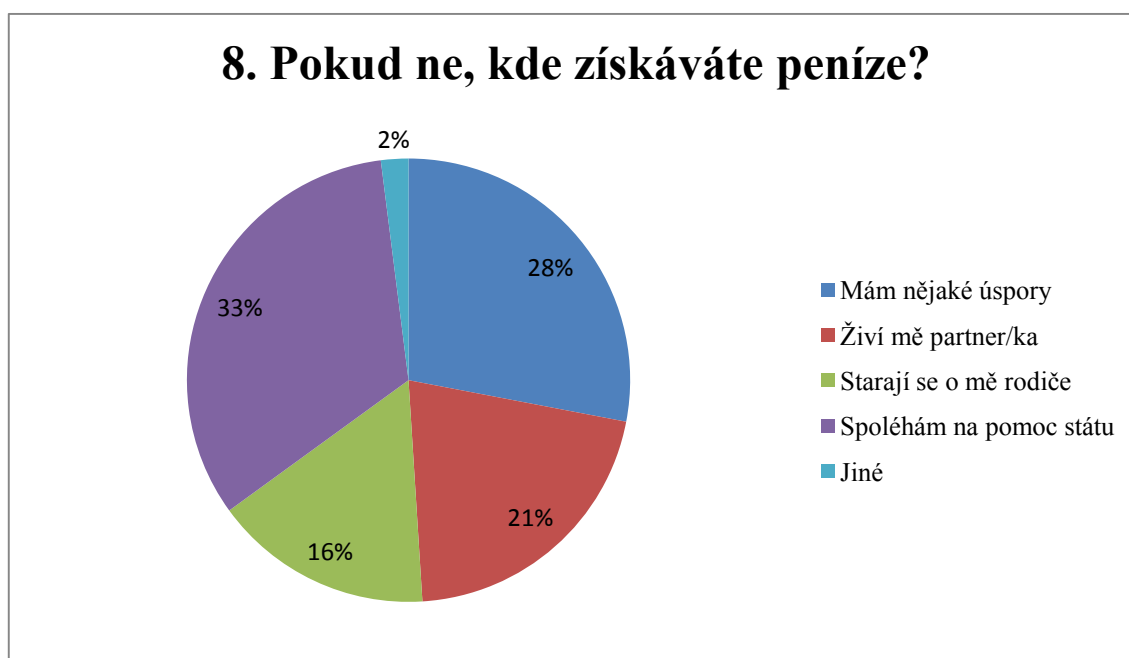
Graf 7 otázka č. 7 dotazníkového průzkumu mužů

Zdroj: vlastní zpracování

46% respondentů pobírá podporu v nezaměstnanosti. Jak je z grafu vidět, více oslovených mužů podporu nepobírá. Zajímavé je, že nikdo z těch, kteří uvedli, že nepobírají podporu, uvedlo, že nemají vůbec problém s tím zabezpečit svoji rodinu a mají dostatek financí a nestěžují si. To pro mě bylo překvapením. Já osobně jsem si myslela, že to bude velkým problémem. (viz graf 7)

Graf 8 otázka č. 8 dotazníkového průzkumu mužů

Zdroj: vlastní zpracování

Jak je patrné z výše uvedeného grafu, na pomoc státu spoléhá nejvíce oslovených respondentů, 28% mužů uvedlo, že vystačí vyžít z naspořených peněz a 21% dotazovaných žije se svým partnerem/ky. V průzkumu se objevovali i hodně mladí lidé, kteří teprve dokončili školu, jsou bez praxe a bydlí u rodičů, proto 16% mužů právě žije se svými rodiči. (viz graf 8)

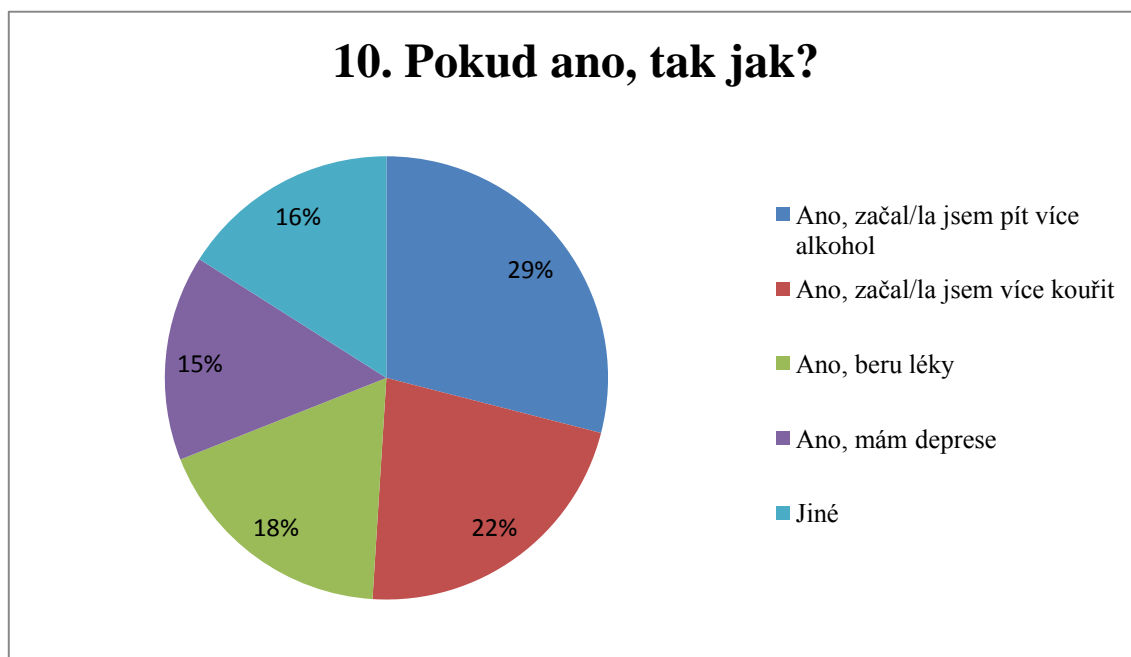
Graf 9 otázka č. 9 dotazníkového průzkumu mužů

Zdroj: vlastní zpracování

Více než polovina respondentů cítí změnu ve svém zdravotním stavu. Což svědčí o tom, že nezaměstnanost vede k závažným problémům. (viz graf 9)

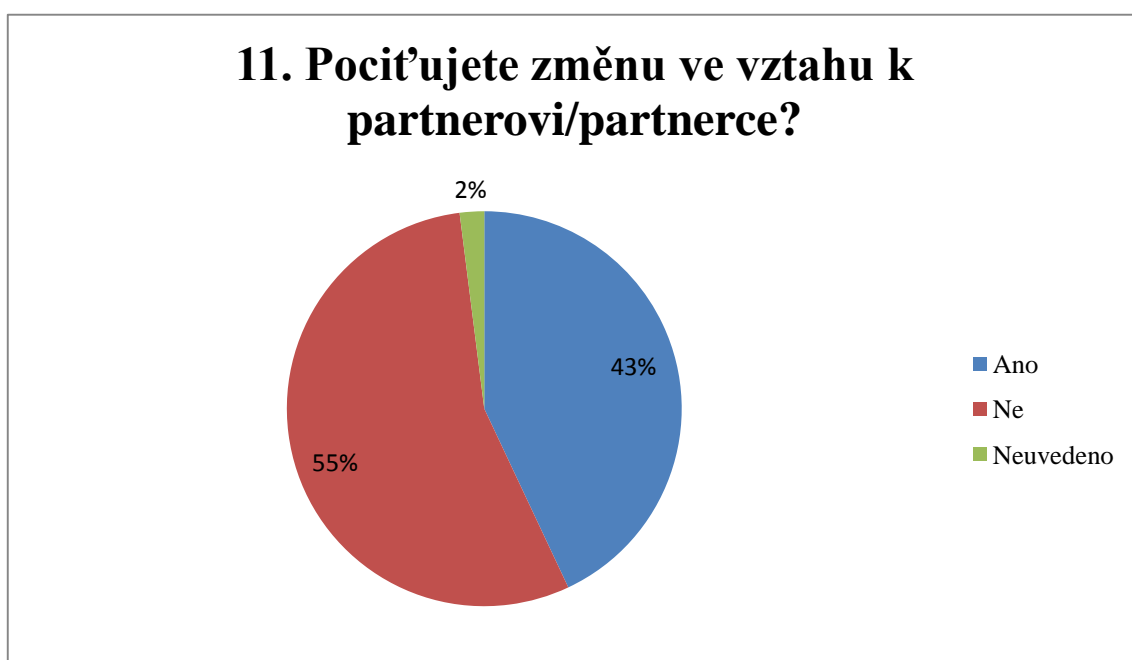
Graf 10 otázka č. 10 dotazníkového průzkumu mužů

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 10 navazuje na předchozí otázku. Dotazování se nejvíce potýkají s problémem pití alkoholu a kouření. A přitom si vůbec neuvědomují, jak je tento stav může postihnout. Nejvíce tedy alkohol. V některých případech se setkáváme, že stavem opilsti se stává muž agresivní a to může mít dopad na situaci doma. Takto ovlivněný muž si může začít vybíjet svoje agresivní chování na ženě a svých dětech. Člověk postižený nezaměstnaností by se měl snažit situaci řešit a ne své problémy řešit alkoholem. 16% respondentů odpovědělo na otázku odpovědi jiné, jednalo se například o nemoc a bolesti zad. (viz graf 10)

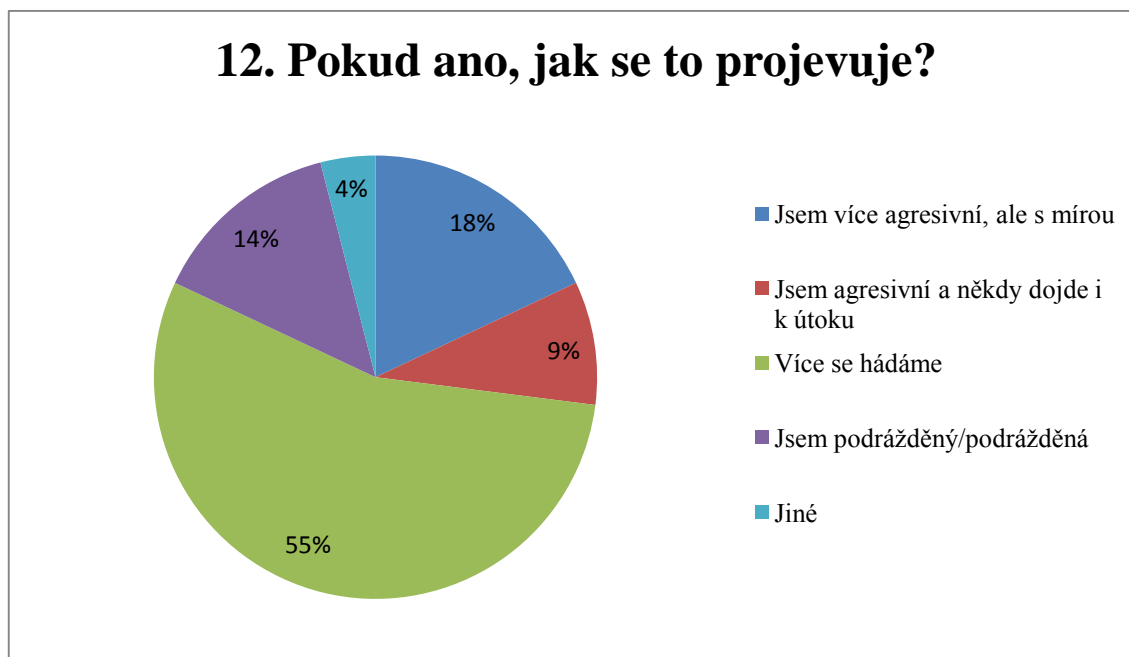
Graf 11 otázka č. 11 dotazníkového průzkumu mužů

Zdroj: vlastní zpracování

Překvapením bylo, že více než polovina dotazovaných nepociťuje žádnou změnu ve vztahu k partnerovi. Můj předpoklad byl zcela jiný. Předpokládala jsem, že když se člověk ocitne v tak tíživé situaci, začnou problémy i mezi partnery. Ale je správné a optimistické, že 55 % respondentů neovlivňuje tato tíživá situace ve vztahu s partnerem. 2 % mužů neodpovědělo na tuto otázku vůbec. (viz graf 11)

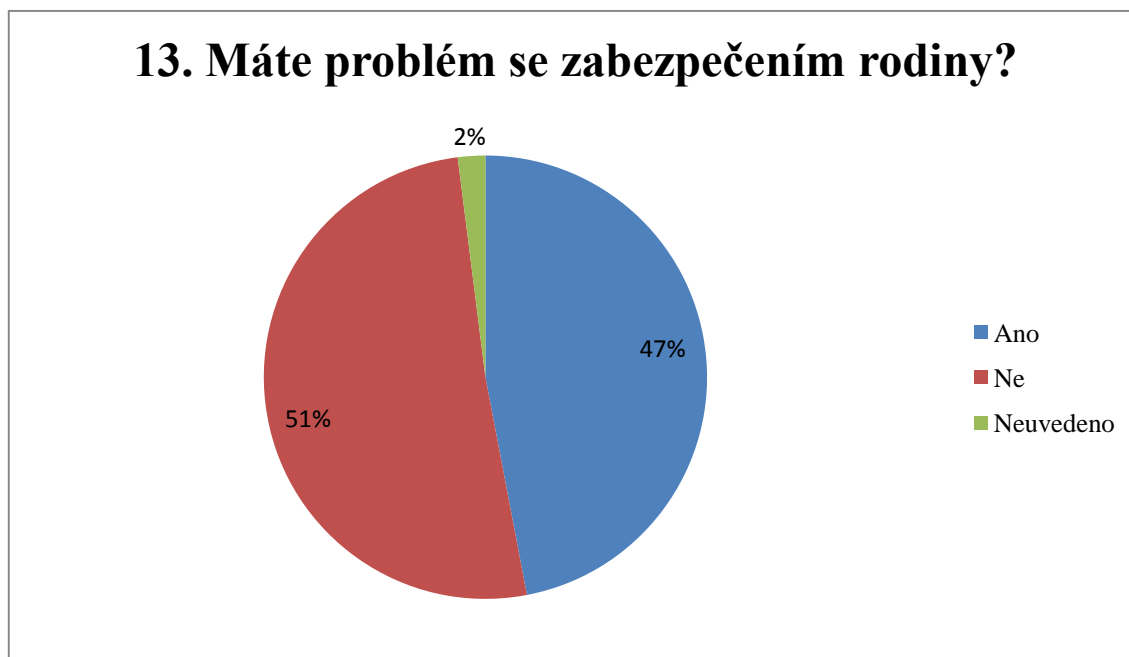
Graf 12 otázka č. 12 dotazníkového průzkumu mužů

Zdroj: vlastní zpracování

Na otázku projevu chování k partnerovi v případě změny odpovědělo 55% mužů, že se hádají častěji se svoji partnerkou. Druhou příčku udržuje agresivita s mírou. Přičemž k ní může dojít i na základě již zmíněného alkoholu. Ale ten svoji roli nemusí hrát vždycky. V průzkumu se objevily i odpovědi, kde muži v 9% zastoupení uvádějí, že doma upustí i nějakou ránu. Tento fakt je velice smutný. (viz graf 12)

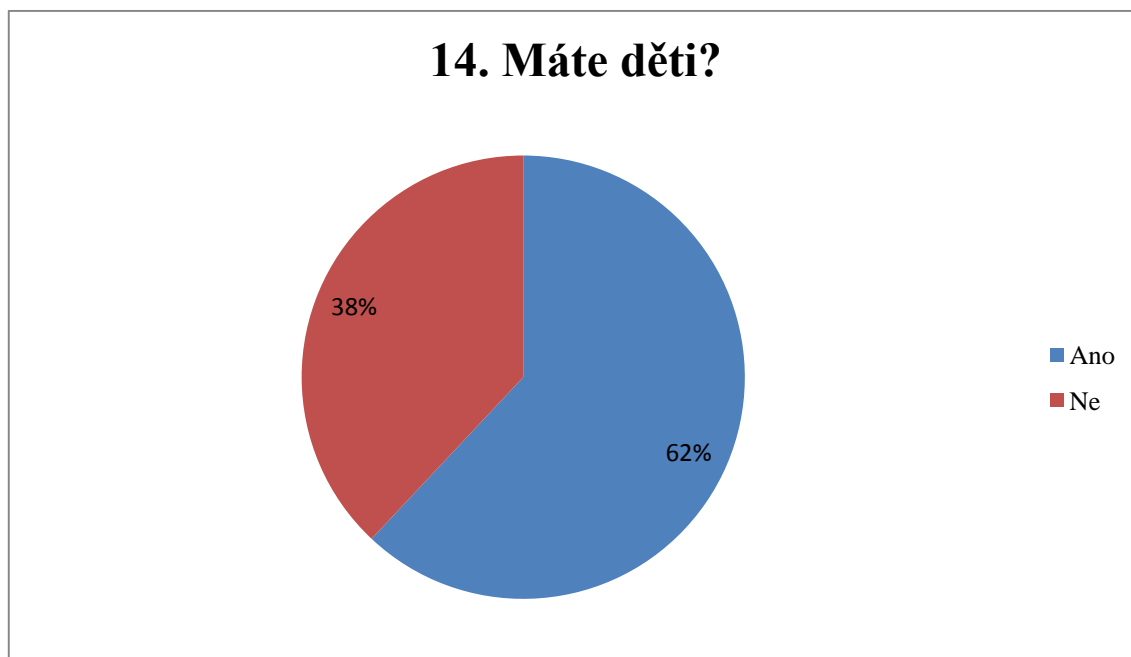
Graf 13 otázka č. 13 dotazníkového průzkumu mužů

Zdroj: vlastní zpracování

Překvapujícím je fakt, že více než polovina dotazovaných mužů nemá problém se zabezpečením rodiny. Myslela jsem si, že právě lidé, kteří přijdou o práci, trpí nedostatkem finančních prostředků a stěží dokáží uživit svoji rodinu, proto pro mě bylo velkým překvapením, že 51% netrpí vůbec problémem se zabezpečením své rodiny. (viz graf 13)

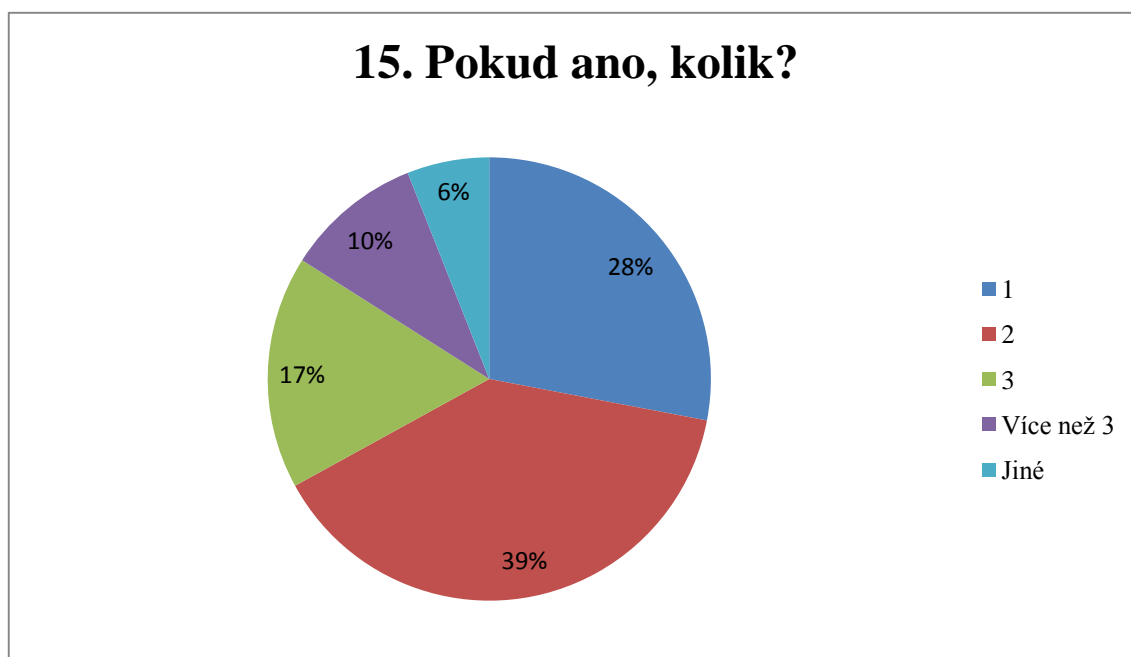
Graf 14 otázka č. 14 dotazníkového průzkumu mužů

Zdroj: vlastní zpracování

Důležitou je v této problematice také otázka, co se týče dětí. Přece jen s dětmi jsou daleko vyšší výdaje. V průzkumu odpovědělo 62% respondentů pohlaví mužů, že mají dítě. Zbylým 38% není otcem. Na tuto otázku navazuje následující otázka. (viz graf 14)

Graf 15 otázka č. 15 dotazníkového průzkumu mužů

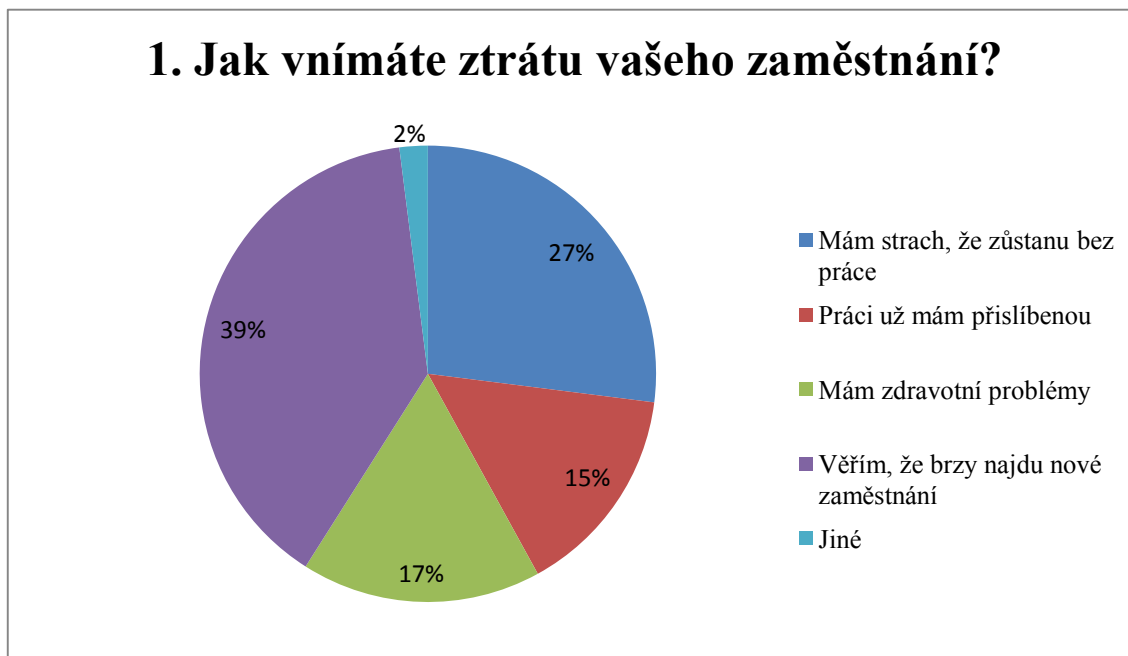

Zdroj: vlastní zpracování

V grafu můžeme vidět, že převažuje typická česká rodina se dvěma dětmi. Na druhé příčce se umístily rodiny s jedním dítětem. Já spíš předpokládala, že právě počet dětí u takto nezaměstnaných lidí bude 3 děti a více. Ale jak můžeme vidět, takové domněnky neplatí vždycky. V uváděné odpovědi jiné respondenti argumentovali tím, že mají dospělé děti, o které se nemusí starat ani je živit a šatit. (viz graf 15)

4.4 Dotazníkový průzkum ženy

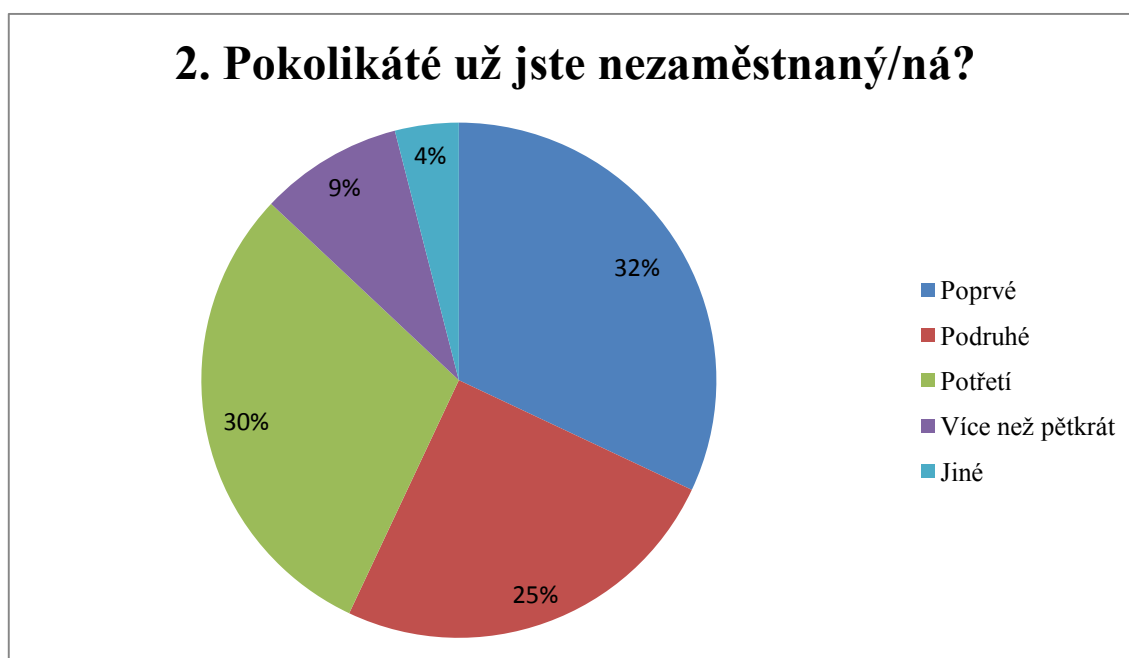
Graf 16 otázka č. 1 dotazníkového průzkumu žen

Zdroj: Vlastní práce

Stejně tak jako muži, tak i ženy věří, že brzy najdou nové zaměstnání. Dále se odpovědi liší. Zatím co muži uvádějí malé procento strachu, že zůstanou bez práce, u žen, jak můžeme vidět, je to jinak. 27% žen má obavy, že práci nenajde a v této situaci zůstane. Dalších 17% má zdravotní problémy a z tohoto důvodu nemohou pracovat a 15% žen uvádí, že práci už má přislíbenou. U mužů se zdravotní problémy vyskytují více a i více mužů má již přislíbenou práci. Je to určitě ovlivněno i skutečností, že muži mají více možností pracovat než ženy. (viz graf 16)

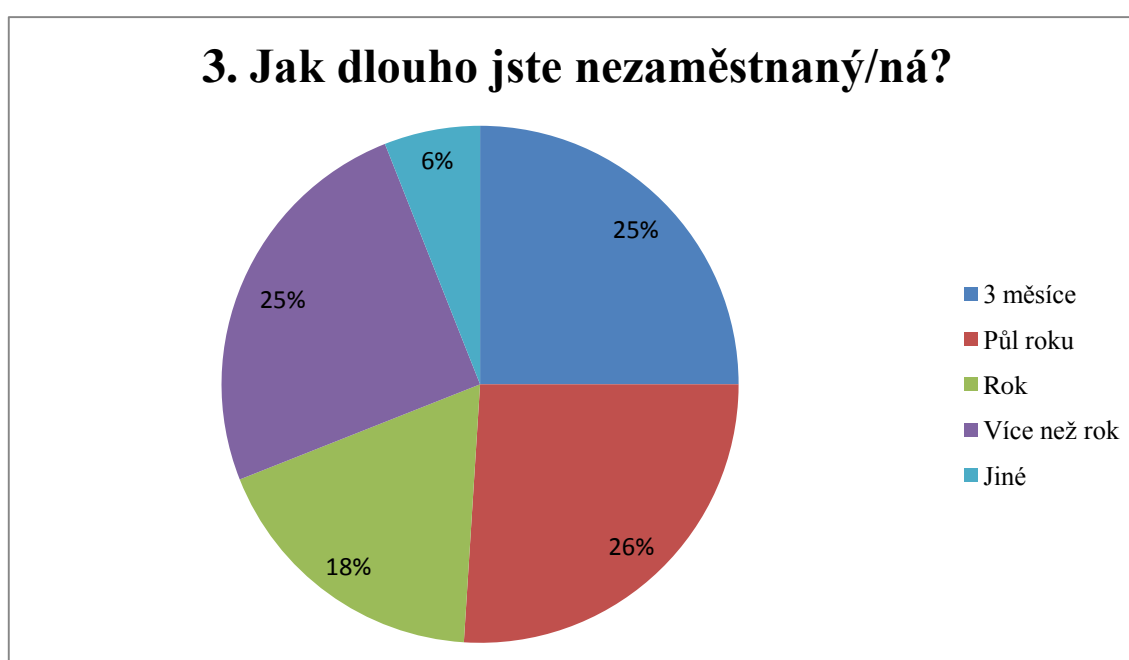
Graf 17 otázka č. 2 dotazníkového průzkumu žen

Zdroj: Vlastní práce

Nejvíce dotazovaných žen je nezaměstnaných poprvé. Dále 32% je nezaměstnáno už potřetí. Nejméně a to 9% uvádí, že jsou nezaměstnané již více než pětkrát. Dotazovaných mužů, kteří jsou nezaměstnaní více než pětkrát, je 40%. Je to hmatatelný rozdíl oproti ženám. (viz graf 17)

Graf 18 otázka č. 3 dotazníkového průzkumu žen

Zdroj: Vlastní práce

26% žen, které byly ochotny vyplnit dotazník, jsou bez práce půl roku. Tuto dobu může ovlivnit tak jako u mužů, sezónní práce. Mnoho žen bez práce nalezne právě v období jara možnost dělat různé práce v rekreačních střediskách, které se připravují na léto a na příliv turistů. 25% žen je nezaměstnaných 3 měsíce a více než rok. Co se týče mužů, těch je nejvíce nezaměstnaných více než rok a na druhé příčce se drží půlroční nezaměstnanost. (viz graf 18)

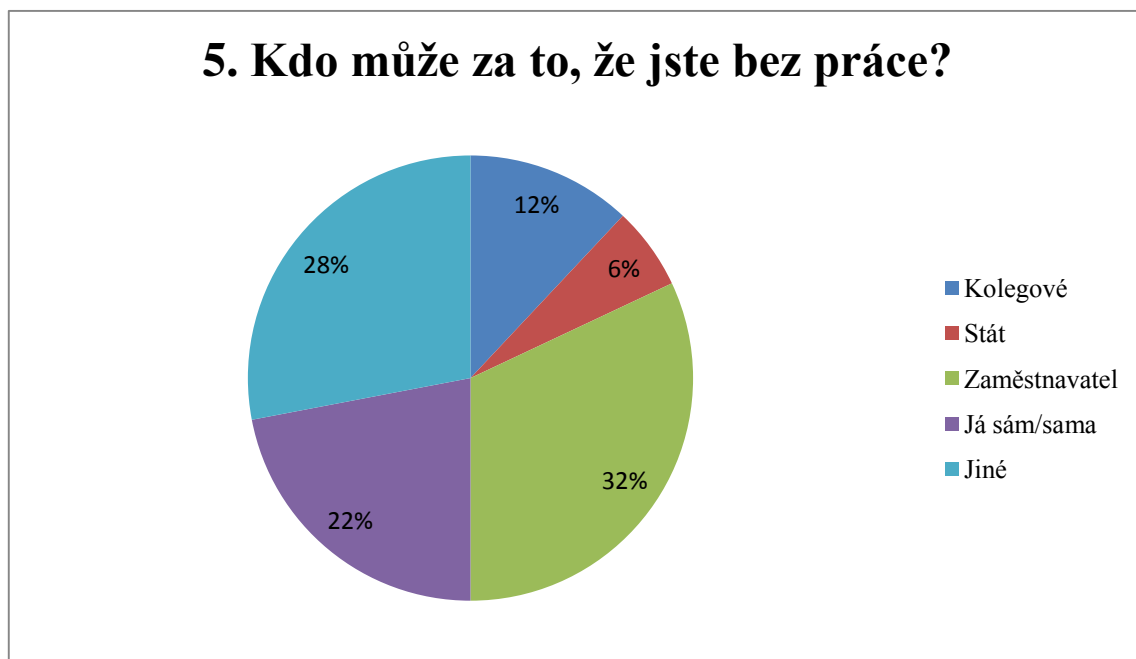
Graf 19 otázka č. 4 dotazníkového průzkumu žen

Zdroj: Vlastní práce

Z grafu 4 vyplývá, že 40% dotazovaných odešlo z předchozího zaměstnání samo na základě své vůle. Dalších 28% uvedlo, že dostalo výpověď od svého zaměstnavatele. Na odpověď s názvem jiné odpovědělo 32% žen různými způsoby. Jednalo se o odpovědi, jako jsou zdravotní problémy, smlouva na dobu určitou, ukončení rodičovské dovolené. Objevila se zde odpověď i několika absolventek školy, které ještě nepracovaly a v tom případě, ještě o práci přijít nemohly. (viz graf 19)

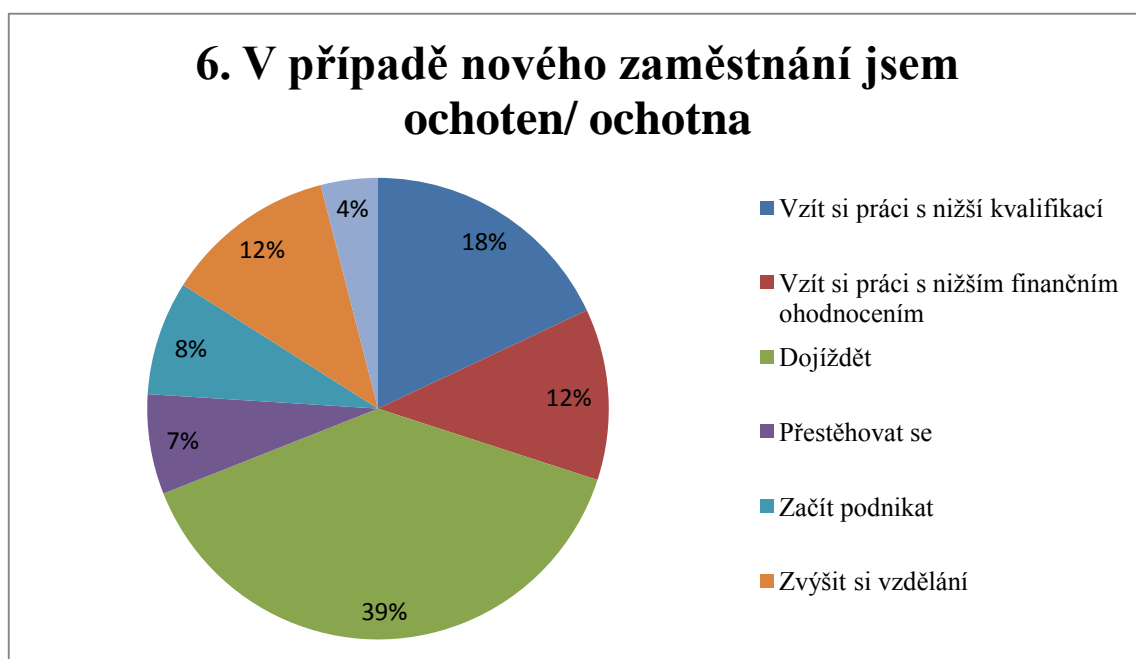
Graf 20 otázka č. 5 dotazníkového průzkumu žen

Zdroj: Vlastní práce

V tomto grafu lze vidět, že 32% žen si myslí, že za jejich ocitnutí bez práce může zaměstnavatel. 22 % uznalo, že si za svoji situaci mohou samy. Poměrně dost žen odpovědělo opět odpovědí jiné. A tyto odpovědi byly skoro totožné jako v předchozí odpovědi. (viz graf 20)

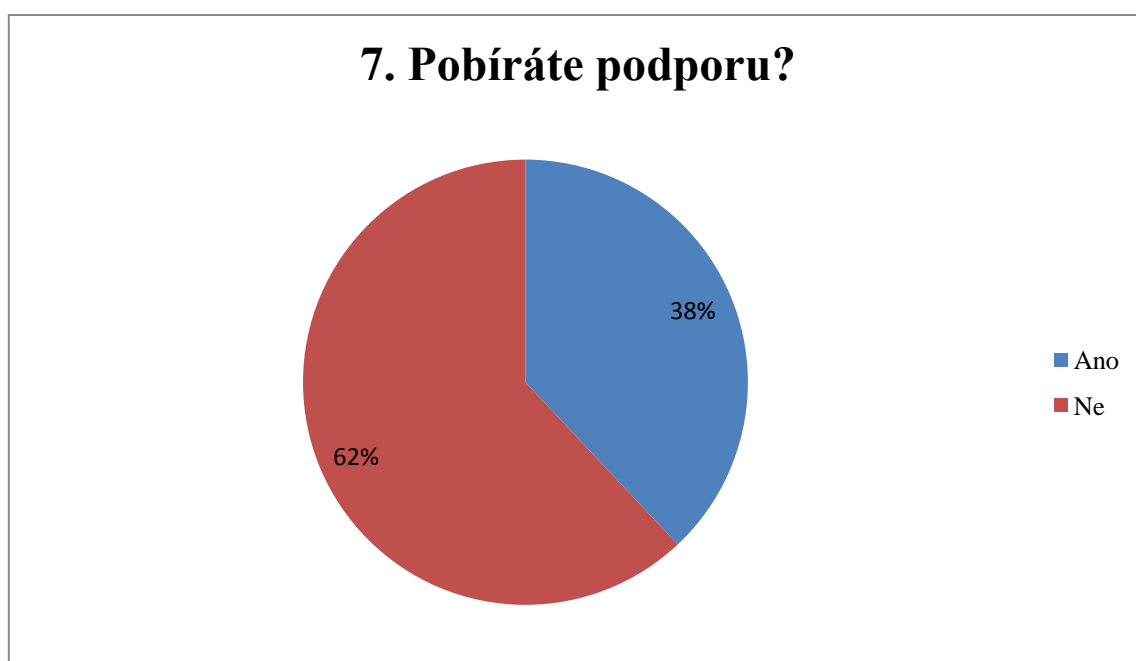
Graf 21 otázka č. 6 dotazníkového průzkumu žen

Zdroj: Vlastní práce

Pro získání nového zaměstnání je 39% žen ochotno za práci dojíždět. Dalších 18% by nemělo problém s tím, vzít nabídku práce s nižší kvalifikací a po 12% by se ženy nebránily zvýšit si svoje vzdělání, pokud by to pomohlo k tomu získat novou práci a dalších 12% by za cenu získat zaměstnání vzalo i práci, která by měla nižší finanční ohodnocení, než jaké by si představovaly. U mužů jsou odpovědi zcela podobné, jen se liší v tom, že muži by z více procent začali podnikat a méně by se bránili přestěhování za prací. (viz graf 21)

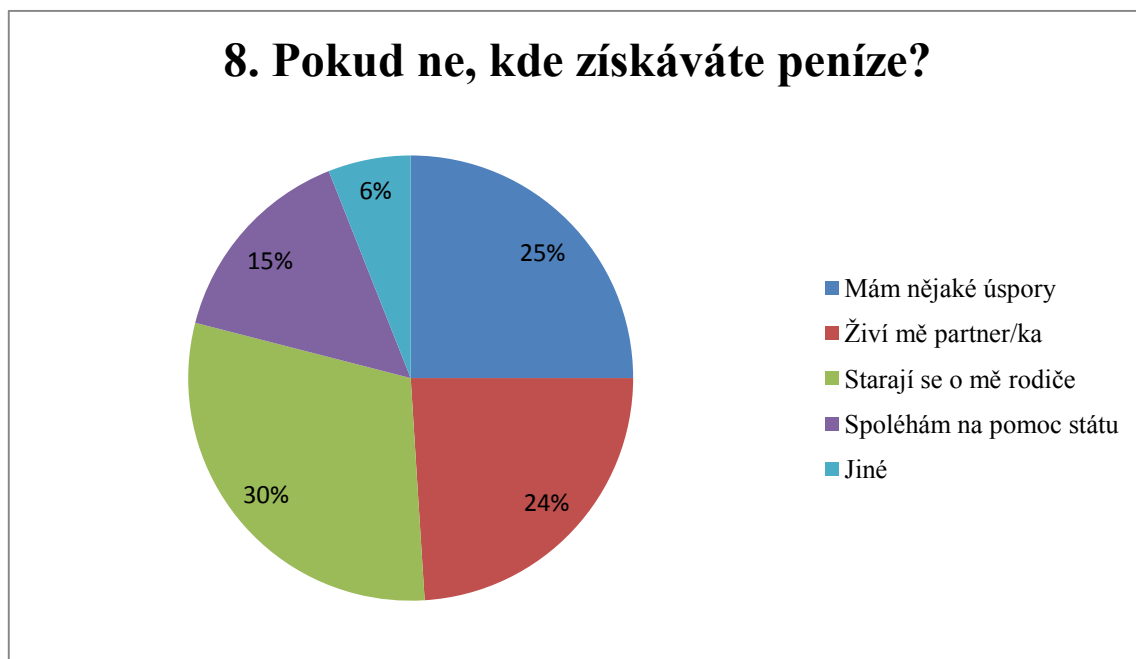
Graf 22 otázka č. 7 dotazníkového průzkumu žen

Zdroj: Vlastní práce

Člověk, který se ocitne v situaci, kdy je bez práce, je rád za podporu v nezaměstnanosti. Podporu v nezaměstnanosti pobírá pouze 38% dotazovaných žen a zbylých 62% podporu nepobírá, protože na její pobírání nemají nárok a musí se o zdroj peněz snažit jinak. Na tuto otázku navazuje následující otázka, která zodpoví, kde ženy nepobírající podporu berou peníze. V porovnání muži pobírají více podporu než ženy. (viz graf 22)

Graf 23 otázka č. 8 dotazníkového průzkumu žen

Zdroj: Vlastní práce

Ženy, které nepobírají podporu, uvádí různé důvody získání peněz. 30% uvádí, že se o ně starají rodiče, tudíž peníze získávají od rodičů. Dalších 25% má našetřené nějaké úspory, které je živí v době, kdy nemají žádné příjmy peněz. A v neposlední řadě 25% respondentek žíví jejich partner. Zatímco muži v nejvíce případech spoléhají na pomoc státu, u žen tomu tak není. Pouze 15% žen spoléhá na pomoc státu. (viz graf 23)

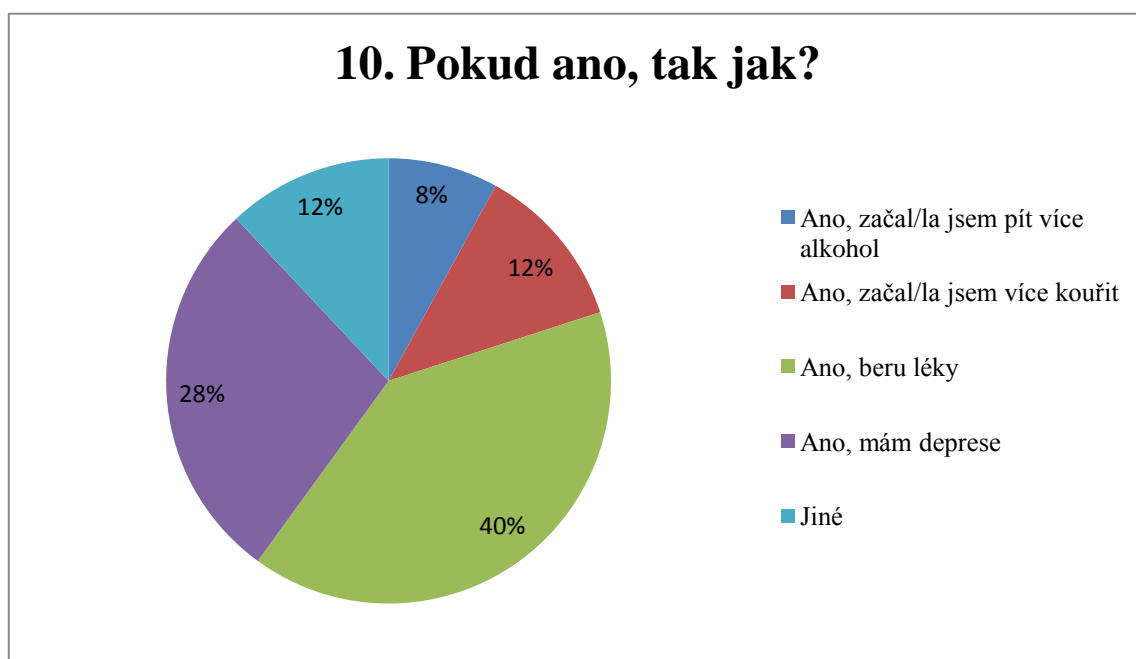
Graf 24 otázka č. 9 dotazníkového průzkumu žen

Zdroj: Vlastní práce

Důležitým faktem pro tuto práci je zjistit jestli ztráta zaměstnání ovlivní nějakým způsobem zdravotní stav žen. 62% žen netrpí ničím, co by změnilo jejich zdravotní stav. V porovnání s výsledky mužů, ženy méně ovlivňuje ztráta zaměstnání na zdravotním stavu. Muži jsou na tom hůře. (viz graf 24)

Graf 25 otázka č. 10 dotazníkového průzkumu žen

Zdroj: Vlastní práce

Pokud už ženu zasáhne ztráta zaměstnání na zdraví, je to způsobeno tak, že největší počet žen začne brát léky. Dále 28% začne mít kvůli statutu nezaměstnaného deprese. Nejmenší počet žen kvůli stavu, ve kterém se ocitly, vezme lahev alkoholu do ruky. U mužů je situace jiná. Muži, kteří neberou ztrátu zaměstnání dobře, začnou svoji situaci řešit zvýšenou konzumací alkoholu. Dále je to častější kouření a nejméně se muži potýkají s depresemi. (viz graf 25)

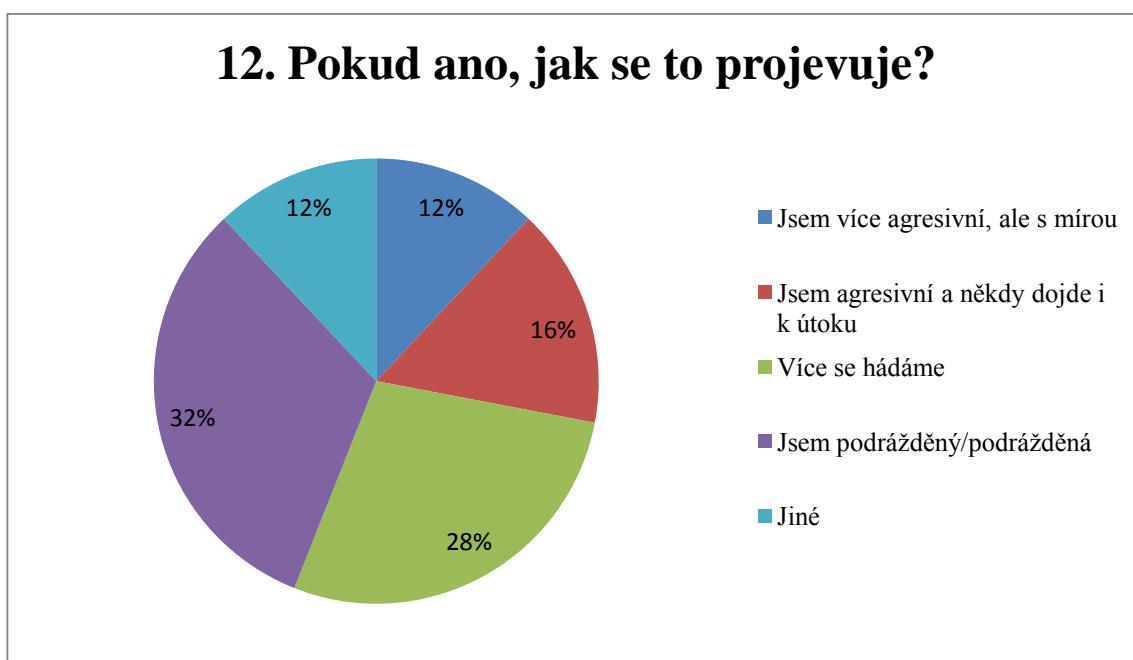
Graf 26 otázka č. 11 dotazníkového průzkumu žen

Zdroj: Vlastní práce

Kvůli ztrátě zaměstnání pociťuje změnu ve vztahu k partnerovi 34% žen a 66% žen žádnou změnu nepociťuje. Tento výsledek je shodný s výsledkem mužů. U mužů také převládají odpovědi s pozitivním vztahem k partnerce. (viz graf 26)

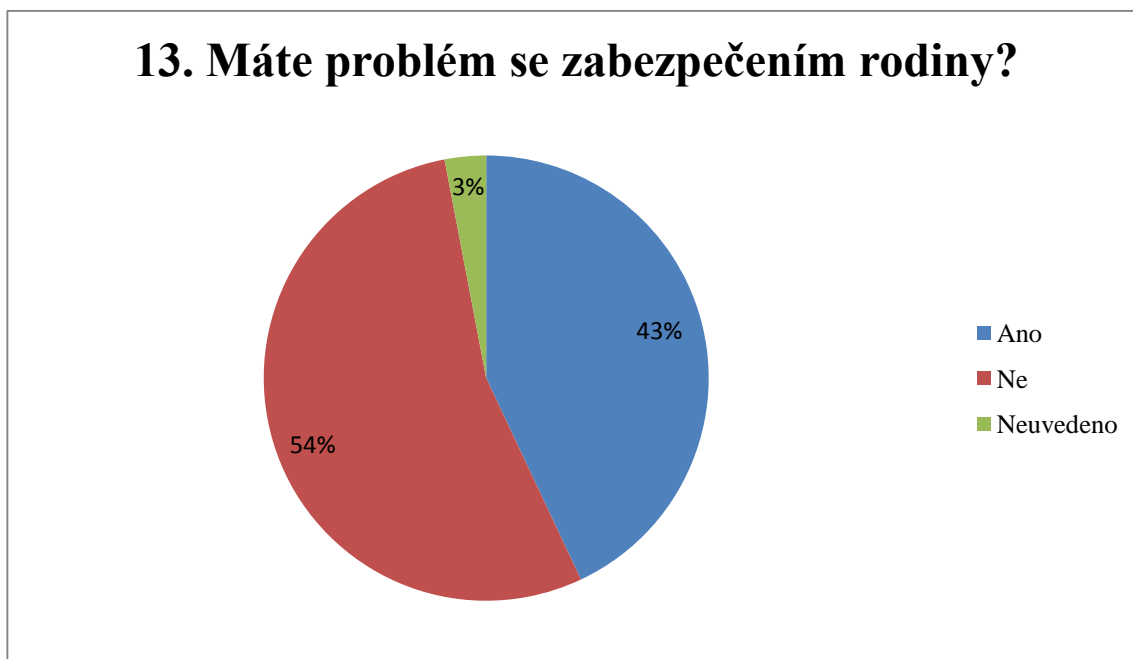
Graf 27 otázka č. 12 dotazníkového průzkumu žen

Zdroj: Vlastní práce

Pokud žena pocítuje problémy s partnerem, nejčastěji se to projevuje podrážděností. 28% žen uvádí, že se tento stav projevuje formou častějších hádek. 16% žen se díky stavu nezaměstnanosti stává agresivnějšími a někdy i zaútočí na svého partnera. Překvapivé je, že u žen se tato odpověď vyskytuje častěji než u mužů. Muži zaútočí na svoji partnerku v 9%. Více než u poloviny mužů se stav projevuje zvýšeným počtem hádek. (viz graf 27)

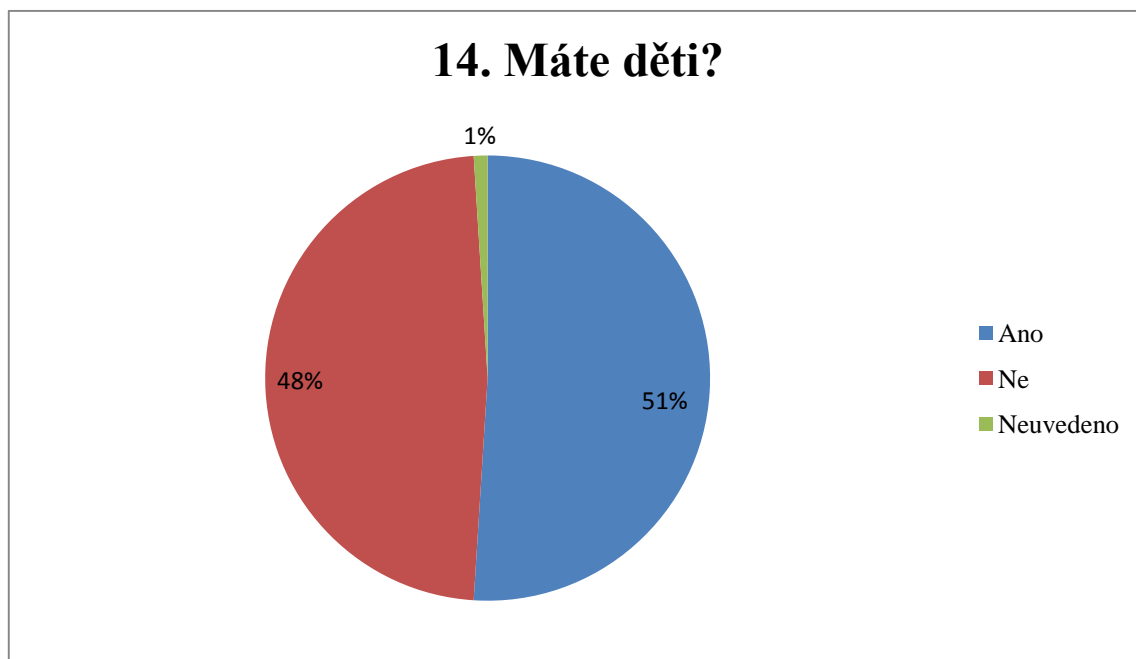
Graf 28 otázka č. 13 dotazníkového průzkumu žen

Zdroj: Vlastní práce

Na otázku č. 13 odpověděly ženy stejně jako muži, že se zabezpečením rodiny nemají žádný problém. V tomto případě mohou mít ženy partnera, který je uživí nebo si vystačí s dávkami, které pobírají. Jinak si tuto odpověď nedokážu vysvětlit, protože je mnoho rodin, ve kterých pracuje muž i žena a mají se zabezpečením rodiny problém, ale nezaměstnaní respondenti ne. Zbýlých 43% uvádí problém se zabezpečením rodiny a 3% vůbec svoji odpověď nevedla. (viz graf 28)

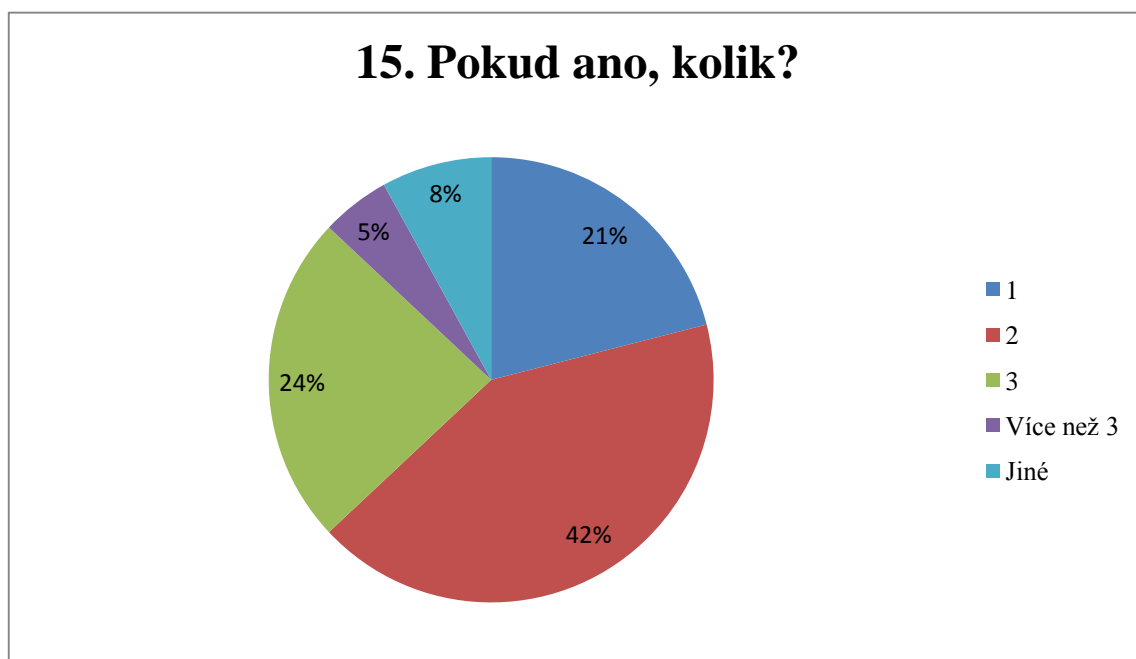
Graf 29 otázka č. 14 dotazníkového průzkumu žen

Zdroj: Vlastní práce

Na otázku zda mají dotazované ženy děti, odpovědělo 51%, že ano. 48% že je bezdětných. Na základě porovnání s odpověďmi mužů je zjištěno, že více mužů má děti, než ženy. (viz graf 29)

Graf 30 otázka č. 15 dotazníkového průzkumu žen

Zdroj: Vlastní práce

Graf 15 udává, kolik mají respondentky dětí. 42% respondentek má dvě děti, což je pro českou rodinu nejtypičtější. Stejný počet uvádělo i největší procento mužů. Dalších 24 % žen má 3 děti a 21% jedno dítě. Pouhých 5% má více než 3 děti. (viz graf 30)

4.4.1 Zhodnocení dotazníkového průzkumu

Na základě zjištěných dat lze říci, že skutečnosti spojené s nezaměstnaností odlišně vnímají ženy i muži. Ale najdou se i otázky, ve kterých se obě pohlaví shodnou. Tou věcí, ve které se obě pohlaví shodli lze uvést vnímání ztráty zaměstnání. Muži i ženy věří v brzkém nalezení nového zaměstnání. V grafickém zpracování jsme se mohli dočíst, že muži mají častěji zdravotní problémy než ženy a tudíž musejí práci opustit. Nejspíše to bude i tím, že muži vykonávají fyzicky náročnější práci než ženy, proto mohou muži více trpět různými bolestmi a nemocemi. Ty pak neumožňují člověku pracovat v takovém nasazení jako předtím a vedou k tomu, že osoba schopna nižšího nebo vůbec žádného pracovního výkonu musí zaměstnání opustit.

Na druhou otázku už respondenti obou pohlaví odpověděli odlišně. Nejvíce procent mužů uvádí, že se ocitli bez práce už po více než páté. Což je velice zarážející, protože si myslím, že muži hledají snáze práci než ženy. Muž, který má zájem o zaměstnání, vždy nějakou nabídku najde. Musí ale chtít a v některých případech i něco obětovat. Většina zaměstnavatelů si raději do pracovního poměru vybere ženy než muže. Ale i přesto, nejčastější odpovědí u žen bylo, že jsou nezaměstnané poprvé. A jak dlouho bývají dotazované ženy nejčastěji nezaměstnané? Půl roku. Toto uváděné číslo je možné i z toho důvodu, že žijeme v regionu, kam přijíždí turisté a jsou zde různá rekreační zařízení, která potřebují na letní měsíce pracovní sílu a tím se objevují pracovní příležitosti pro nezaměstnané lidi. Tito lidé potom na podzim zase přijdou o práci a skončí na úřadu práce, kde získají podporu, protože půl roku pracovali. Až skončí zima tak většinou zase opět nastoupí na sezónní pracovní místo a tak to může chodit každý rok.

U mužů převládá odpověď více než roční nezaměstnanosti. Znovu si myslím, že když muž chce, nemusí zůstat tak dlouho bez práce. U žen se v mnoha případech stává, že se svého zaměstnání odejdou samy. Nerozuměly si se svým nadřízeným, mnohdy i s kolegy v práci, proto raději zvolily odejít a najít si novou práci, ve které se budou cítit dobře. Muži zase uvádějí, že se ocitli bez práce kvůli tomu, že je jejich zaměstnavatel vyhodil.

A co by takto postižení respondenti byli ochotni udělat pro novou práci? Obě dvě

pohlaví se na prvních dvou místech shodla a uvedla nejčastěji, že problém by nebyl v dojíždění za prací. Další nejčastější odpovědí byla práce s nižší kvalifikací. Ženy by měly problém s přestěhováním natrvalo. Přestěhovat se by bylo ochotno pouze 7% z dotazovaných žen. A muži, ti by měli největší problém se zvýšením dosavadního vzdělání. Další otázka se týkala zdroje financí. Ti, kteří nepobírají dávky sociální podpory, si musí obstarat nějak sami finanční prostředky na uživení. Ženy ve většině případů živí jejich rodiče. Ale také mají našetřené nějaké úspory, ze kterých v této tíživé situaci čerpají. Další nejčastější odpovědí bylo, že ženy živí jejich partner. Muži odpovídali podobně. Jen první nejčastější odpovědí bylo spoléhání na pomoc států. Jinak muži mají z většiny případů také úspory a živí je jejich partnerka. To si myslím, že nemůže být pro muže nijak příjemné. Fakt, že muže živí jeho partnerka, všechno je jen na ní a on nepřispívá do domácnosti ničím je pro muže určitě dosti depresivní. Tedy jak pro kterého muže. Určitě jsou i typy, kterým to vůbec nevadí.

Klíčovou otázkou v dotazování je, zda nějak ovlivňuje ztráta zaměstnání zdravotní stav lidí postižené tímto stavem. Jak lze předpokládat, ženy jsou křehčí a náchylnější k takovým změnám. Více takové věci prožívají a proto i tato situace více ovlivňuje zdravotní stav žen než mužů. I když u dotazovaných mužů, je to také častá věc. Liší se jen projevem. Ženy svoji tíživou situaci nejčastěji řeší braním léků a začnou mívát ze svého statutu nezaměstnané deprese. Naopak muži se se svou situací vyrovnávají po svém. Nejčastěji je to pití alkoholických nápojů a dále častější kouření. Ale to není žádné řešení. Většinou to situaci ještě zhorší. Muž se opije a může být na svoji partnerku nebo i děti agresivní a to ničemu dobrému nesvědčí. Doplatí na to nevinné děti, u kterých to může vyvolat psychické problémy a hlavně strach. A to stejné u ženy. Situace lze vždy vyřešit jinak než s lahví v ruce. Pitím se otázka nezaměstnanosti nevyřeší. Snažit se musí člověk a opilce určitě nikdo nezaměstná.

Následující otázka byla zaměřena na vztah s partnerem. Dotazované ženy z 66% nepocítují žádnou změnu k partnerovi po ztrátě zaměstnání a ani muži z 55% tento stav nepocítují. U zbytku dotazovaných, u kterých se ztráta zaměstnání odrazila v jejich vztahu, jde nejčastěji o časté hádky ze strany mužů. U žen se to nejčastěji projevuje větší podrážděností. Překvapivým faktem je, že více dotazovaných žen bývá agresivních a někdy na svého partnera i zaútočí. Mužů s touto odpovědí bylo o 7% méně.

V otázce třináct respondentů uvádí, že se nepotýkají s problémy se zabezpečením rodiny. To mě také překvapilo. Je dost rodin, ve kterých pracují oba partneři a nedokážou zabezpečit svoji rodinu, tak jak by si představovali a lidé na úřadu práce se s takovým problémem nesetkávají. No důvodem může být i to, že nezaměstnaní lidé se spokojí jen s tím

nejnutnějším. I když ve svém okolí potkám ženy, o kterých vím, že jsou dlouhodobě nezaměstnané, vždy vidím, že mají gelové nehty a umělé řasy. Takhle se asi lidé evidovaní na úřadu práce mají dobře. Ovšem domy mají většinou v exekuci.

Dále mě zajímalo, jestli mají respondenti děti. S dítětem jsou větší starosti a i větší výdaje na jeho výchovu a starost. Muži více uváděli, že mají děti, ženy také, ale už jich bylo méně. Ti, kteří děti mají, mají nejčastěji 2 děti. Velkým počtem disponují i rodiny se třemi a jedním dítětem. U mužů se vyskytovaly úplně stejné odpovědi. Na základě těchto informací bylo důležité zjistit, jestli se stav nezaměstnanosti projevuje i na vztahu k dětem. Obě pohlaví nejčastěji odpověděla, že se jejich stav nezaměstnanosti neprojevuje na dětech, že se snaží, aby tento stav vůbec nepocítily. To je správné, protože děti jsou v tom nevinně a nezaslouží si, aby tímto stavem trpěly. U mužů je další častou odpovědí to, že se rozzlobí kvůli každé maličkosti. Pokud by netrpěli stavem nezaměstnaní, určitě by je takové maličkosti nerozzlobili, teda to je jen můj názor. Zajímalo mě i to, jestli se nezaměstnaní lidé cítí vyřazení ze společnosti a jestli se k nim jejich přátelé otočili zády. Muži se z více procent cítí vyřazení ze společnosti. U žen to tak časté není.

U obou pohlaví se i vztah s přáteli po ztrátě zaměstnání upevnil. Ženy jen z 2% uvádí, že se k nim přátelé otočili zády. U mužů je opět skutečnost jiná. K 17% dotazovaných mužů se jejich přátelé zády otočili. Lze říci, že ženy mají tedy pevnější přátelství než muži. Většina dotazovaných se nikdy v souvislosti s nedostatkem peněz nedopustila žádného trestného činu. Našlo se i pár žen a mužů, kteří se trestného činu dopustili. Byli to více muži, než ženy. Pokud se jednalo o trestný čin, dotazovaní uváděli odpověď týkající se krádeže a majetkové trestné činnosti.

V dotazníku nechyběla ani otázka týkající se diskriminace. S diskriminací se častěji setkávají ženy než muži. Pokud se s diskriminací setkají tak nejčastějším důvodem jsou právě děti. Zaměstnanci neradi zaměstnávají ženy, které mají děti. Nemůžou být časově flexibilní a v případě nemoci dítěte musí s dítětem zůstat doma. Proto zaměstnavatel raději zaměstná někoho jiného. Poměrně častou je i diskriminace kvůli věku. Starší lidi ať už muže nebo ženy těžko někdo zaměstná před důchodovým věkem. Raději zaměstnají mladší výkonnější lidi. A čeho se respondenti nejvíce bojí při hledání práci? Mají obavy z nenaleznutí práce. Pro muže je velkou hrozbou i diskriminace. Asi to bude tím, že dotazníky z většiny vyplňovali starší muži, proto i tyto obavy. Pro ženy je další velkou hrozbou zaměstnání, ve kterém bude jejich finanční ohodnocení nižší a budou vykonávat práci v jiném oboru a dále pak taky ze špatného kolektivu a zacházení zaměstnavatele.

A jak respondenti tráví čas, ve kterém jsou pracující lidé v práci? Ženy se převážně starají o domácnost a věnují se své rodině. A druhou nejčastěji uvedenou možností je věnování se koníčkům. Muži se ve volném čase způsobeném nezaměstnaností věnují nejčastěji svým koníčkům a ve větší míře oproti ženám leží doma na pohovce a sledují televizi. Žen, které se zúčastnily dotazníkového průzkumu, bylo nejvíce v letech 30-39. Dále následoval věk 20-29. Muži byli nejzastoupenější skupinou v rozmezí 40-49 let. Druhou nejčetnější skupinou byli muži ve věku 50-59 let a 30-39let.

Co se týče vzdělání, nejvíce nezaměstnaných žen má středoškolské vzdělání ukončené maturitní zkouškou a poté i ženy s výučním listem. U mužů je situace opačná. Nejvíce dotazovaných nezaměstnaných mužů má vzdělání s výučním listem. Druhou nejčastější uvedenou odpovědí bylo, že nezaměstnaní muži mají vzdělání pouze základní.

4.4.2 Zásady pro minimální dopad na člověka a jeho okolí

Každý, kdo se v situaci nezaměstnaného ocitne, by neměl propadat panice. Pokud člověk alespoň trochu chce, je tento stav pouze stavem přechodným. Chce to snahu. Je špatné, pokud člověk sedí celé dny doma, trpí, lituje se a dává vinu okolnímu světu. Člověk se musí zvednout ze židle a snažit se s tímto nemilým stavem něco udělat. Nesmí se vzdát. A pokud ho při ucházení nového zaměstnání nevezmou? Musí to brát s nadhledem a nevzdávat se. Přemýšlet, co prospěšného udělat pro získání své tolik vysněné práce. Nejlepším řešením je začít navštěvovat nějaké rekvalifikační kurzy nebo si zvyšovat své vzdělání. Samozřejmě, že i toto řešení s sebou nese nějaké finanční náklady. Musíme si uvědomit, že tyto finanční náklady jsou investovány pro dobrou věc, která se nám v budoucnu v rámci zaměstnání vrátí a je správným rozhodnutím je takto použít. I když v některých případech to může být složité a dotyčný nezaměstnaný člověk může žít od koruny ke koruně. Ale i v takovém případě některé rekvalifikace neplatí člověk sám, ale je to v rámci nabídky práce. Záleží, jak je člověk motivován.

Mnoho lidí má podporu u přátel, což je velmi prospěšné pro člověka, který ztratil práci. Vidí, že přátelé stojí za ním a podporují ho, i když se vyčlenil ze společnosti tím, že přišel o práci. A to mu dává také směr pozitivního myšlení. Důležité je nepřestat se setkávat s lidmi a chodit do společnosti. Jinak by se člověk sám doma mezi čtyřmi stěnami uzavíral sám do sebe, což dobré není. Správní, féroví lidé ho nebudou odsuzovat za situaci, ve které se ocitl. Nikdo z nás neví, kdy může přijít o práci a být ve stejné situaci.

Nezaměstnaný se nesmí stát pasivním. Jestliže je člověk nezaměstnaný má mnoho volného času, který musí nějak využít. Svůj volný čas by měl využít správně. Měl by se věnovat svým koníčkům, na které předtím neměl čas. Správným trávením volného času je i vzdělávání se nebo věnování se rodině. To je nejlepší cesta, jak využít volný čas.

A co by takový člověk neměl dělat? Neměl by celý den polehávat v posteli a dívat se na televizi. To je ještě mírnější varianta. Ale jsou i tací, kteří celý den sedí doma nebo někde po hospodách a utápí se v alkoholu. To je to nejhorší, co může takto postižený člověk udělat. Alkohol a další závislosti jako jsou drogy a kouření škodí člověku samému, ale nejen jemu ale i lidem v jeho okolí. Člověk se stává agresivnějším, vyvolává hádky, může dokonce i fyzicky zaútočit. Tito lidé by si měli uvědomovat, že ničí svoji psychiku ale i zdraví. Mnohdy nejen svoje, ale i ostatních. Děti jsou nevinné, ti za stav nezaměstnaného nemohou, ale jsou to právě ony, které tyto problémy odnášejí nejvíce. V extrémních případech se může i stát, že si dítě ponese nějaké následky do dospělého věku. A to přece žádný rodič nechce. Místo popíjení

alkoholu by měl přemýšlet, co se mu v životě povedlo, co se naučil, jaké má zkušenosti a dovednosti a odrazit se ze dna a začít se snažit situaci řešit jinak. Byl spokojený se svou dosavadní prací? Uplatní se ve svém oboru? Pokud člověk spokojený nebyl a neuplatní se ve svém oboru, je na čase přemýšlet, co se s tím dá udělat. To je prvním krokem.

Nezaměstnaný nesmí dovolit, aby se jeho stav odrazil na vztahu k partnerovi a dětem. I pokud je finanční situace těžká, partneři mají různé půjčky a hypotéky a nedokáží kvůli ztrátě zaměstnání tyto závazky splnit, nesmí ztrácet hlavu a upadat do depresí a mnohdy i myšlenek k sebevraždě. Jsou i tací, kteří se kvůli nezvladatelné těžké finanční situaci pokusí o sebevraždu. Ale to není řešení. Je to ublížení svým blízkým a nic to neřeší. Člověk nemůže takhle přemýšlet. Pokud je na dně a jeho psychické problémy jsou už nezvladatelné, měl by navštívit psychologa. S psychologem si promluví o svých problémech a v hloubky duše se mu uleví, že se někomu může svěřit a ten dotyčný mu poradí. Není to ostuda, je to důkaz, že dotyčný se nevzdává, bojuje a snaží se svoji situaci změnit, protože mu záleží na svém zdraví, jak psychickém tak fyzickém. Ale i na tom, aby tíživou situací, ve které se ocitl, neodnášeli i ostatní lidé z jeho okolí.

5 ZÁVĚR

Bakalářská práce se věnovala tématu z oblasti sociální správy se zaměřením na nezaměstnanost jako zásadní sociální problém. Hned na začátku byly stanoveny cíle. Hlavním cílem práce bylo popsat a charakterizovat dopad nezaměstnanosti na jednotlivce, rodinu a společnost. Popsat, jak se mohou projevit důsledky tohoto stavu na jeho fyzickém a psychickém zdraví a jaké jsou dopady tohoto stavu na fungování rodiny. Dále v globálním hledisku shrnout dopady tohoto stavu na veřejnost a celou společnost. Vysvětlit jaký je vztah mezi nezaměstnaností a chudobou. Charakterizovat rizikové skupiny, které jsou nezaměstnaností nejvíce ohroženy a navrhnout zásady, které by měli takto postižení lidé dodržovat, aby se minimalizoval negativní dopad na ně samotné a jejich okolí. Prvotním krokem bylo zpracování literární rešerše pro teoretickou část, která definovala základní pojmy potřebné k vypracování bakalářské práce a hlavně splnění daných cílů.

Následně bylo provedeno dotazníkové šetření, které zjišťovalo vnímání a problémy při ztrátě zaměstnání a také to, jak důsledky nezaměstnanosti ovlivňují každodenní život takového člověka. Dotazníkové šetření probíhalo na Úřadu práce ve Znojmě a v Moravském Krumlově. Dotazník se skládal z 30 otázek a respondenty byli nezaměstnaní lidé registrovaní na již zmiňovaných úřadech práce. Obdržená data byla následně komparována. Komparovaly se výsledky žen s výsledky mužů. Na základě získaných poznatků z dotazníkového šetření byly navrženy zásady, které by měli lidé postižení ztrátou zaměstnání dodržovat, aby se minimalizoval negativní dopad na ně samotné i jejich okolí.

První zásadou bylo zmíněno, že by člověk neměl propadat panice a trpět. Měl by se snažit se svým stavem něco dělat a nevzdávat se. Lidé by si také měli uvědomovat, že jejich situaci může vyřešit právě jejich aktivita, kterou bude zvýšení vzdělání nebo navštěvování různých rekvalifikačních kurzů. Snad nejhorším je, když člověk začne být závislý na čemkoliv, co je pro náš organismus nebezpečné. Nejčastějším uváděným bylo požívání alkoholu. Tím si člověk ničí jenom zdraví a lidi kolem sebe. Ale situaci nijak nepomůže, jenom zhorší. Takový člověk by se měl nad sebou zamyslet, a jestliže má děti, uvědomit si, že tento jeho stav odnáší nejvíce jeho děti, které jsou nevinné a za nic nemůžou. Měl by se vzpamatovat a popřemýšlet nad tím, co už v životě dokázal a co dokázat chce a jestli vůbec pracovat chce. Člověka závislého na alkoholu žádný zaměstnavatel nezaměstná. Další z důvodů, proč s takovou závislostí vůbec nezačínat. Nestojí to za to. Nezaměstnaný nesmí připustit, aby stav nezaměstnanosti nějak poničil vztahy v rodině.

Lze říci, že nezaměstnaný člověk trpí různými problémy, který mu fakt, že nemá stálý příjem peněz ze zaměstnání, způsobuje. Ale nelze jednoznačně říci, že všichni lidé trpí ztrátou zaměstnání. Jsou i tací, kteří pracovat za každou cenu nechtějí a jsou líní. Raději budou na sociálních dávkách a povalovat se u televize. Je pro ně pohodlnější nemít nastavený určitý řád, který se musí plnit a jen nic nedělat a pobírat peníze od státu. Proti takovým lidem by se mělo stanovit nějaké opatření. Neměli by pobírat takové peníze, jaké pobírají. Pak by je to třeba donutilo jít pracovat. I když zůstává otázkou, jestli by se takový typ lidí raději nevydal cestou kriminálních činů než prací.

6 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

6.1 Literatura

BROŽOVÁ, Dagmar, 2003. *Společenské souvislosti trhu práce*. 1.vyd. Praha: SLON-Sociologické nakladatelství, 137 s. ISBN 80-86429-16-4.

BUCHTOVÁ, Božena a kol., 2002. *Nezaměstnanost: psychologický, ekonomický a sociální problém*. 1. vyd. Praha: Grada, 192 s. ISBN 978-80-247-4282-3.

BUCHTOVÁ, Božena, 2002. *Nezaměstnanost a zdraví*. Psychologie dnes: časopis pro moderní psychologii. Praha: Portál, roč. 6, č. 5, s. 24. ISSN 1211-5886

FUCHS, Kamil, 2011. *Ekonomie I. – základy mikroekonomie*. 2. přeprac. vyd. Znojmo: Soukromá vysoká škola ekonomická, 173 s. ISBN 978-80-87314-16-6.

FUCHS, Kamil, 2014. *Ekonomie II. – základy makroekonomie*. 1. vyd. Znojmo: Soukromá vysoká škola ekonomická, 200 s. ISBN 978-80-87314-58-6.

JAHODA, Marie, 1982. *Employment and unemployment: a social-psychological analysis*. London: Cambridge University Press, ISBN 0-521-28586-0.

JÍROVÁ, Hana, 2002. *Deformace na českém trhu práce, studie 7/2002, studie národohospodářského ústavu Josefa Hlávky*, Vydavatelství ČVUT.

KELLER, Jan, 2010. *Tři sociální světy*. Praha: Sociologické nakladatelství, ISBN 978-80-7419-031-5.

KRAUS, Blahoslav, 2008. In: *Základy sociální pedagogiky*. Praha: Portál, ISBN 978-80-7367-383-3.

KRAUS, Blahoslav a Věra POLÁČKOVÁ, 2001. *Člověk prostředí výchova*. Brno: Paido, ISBN 80-7315-004-2.

KREBS, Vojtěch a kol., 2007. *Sociální politika*. 4. vyd. Praha: Aspi, 503 s. ISBN 978-80-7357-276-1.

MAREŠ, Petr, 1999. *Sociologie nerovnosti a chudoby*. Praha: SLON – Sociologické nakladatelství, 248 s. ISBN 80-85850-61-3.

MAREŠ, Petr, 2002. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. 3. přeprac. vyd. Praha: SLON – Sociologické nakladatelství, 172 s. ISBN 80-86429-08-3.

MCCONNELL, Campbell R a Stanley L BRUE. *Economics: principles, problems, and policies*. 14th ed. Boston: Irwin, 1999, xxxii, 849 p., [154] p. ISBN 0-07-047094-4.

NOVÝ, Ivan a Alois SURYNEK, 2002. *Sociologie pro ekonomy a manažery*. 1. vyd. Praha: Grada, 192 s. ISBN 80-247-0384-X.

SIROVÁTKA, Tomáš a Petr MAREŠ, 2003. *Trh práce, nezaměstnanost, sociální politika*. Brno: Masarykova univerzita, 272 s. ISBN 80-210-3048-8.

SOJKA, Milan a Bronislav KONEČNÝ, 1998. *Malá encyklopedie moderní ekonomie*. 1. vyd. Praha: Libri, 266 s. ISBN 80-85983-48-6.

ŠIMEK, Dušan, 1997. *Sociologie práce*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 82 s. ISBN 80-7067-705-8.

ŠKURKOVÁ, Klára, 2007. *Ekonomické a psychické důsledky nezaměstnanosti žen po mateřské dovolené*. Praha: Vysoká škola ekonomická. Diplomová práce. 18 s.

VÁGNEROVÁ, Marie, 1999. *Psychopatologie pro pomáhající profese: variabilita a patologie lidské psychiky*. 1. Vyd. Praha: Portál, 448 s. ISBN 80-7178-214-9.

6.2 Internetové zdroje

AION, 2015. Předpis č. 73/2011 Sb. In: *zákon o úřadu práce ČR* [online]. 9. 2. 2011 [cit. 2015-10-25]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-73#cast1>

Bennett, Coleman & Co, 2015. Definition of ‚Voluntary Unemployment‘. *The Economic times* [online]. 2015 [cit. 2015-11-10].

Dostupné z: <http://economictimes.indiatimes.com/definition/voluntary-unemployment>

BIČÁKOVÁ, Olga, 2011. Nová reorganizace úřadů. In: *Moderní obec* [online]. Praha: Profi press, 2. 6. 2011 [cit. 2015-10-17]. Dostupné z: <http://moderniobec.cz/nova-reorganizace-uradu-prace/>

BORGIS, 2007. Riziková skupina: absolventi škol bez praxe. In: *novinky.cz* [online]. 31. 8. 2007 [cit. 2015-10-26]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/kariera/121677-rizikova-skupina-absolventi-skol-bez-praxe.html>

BUCHTOVÁ, Božena, 2007. Psychické důsledky dlouhodobé nezaměstnanosti. In: *HRM* [online], 30. 1. 2007 [cit. 2015-11-28]. Dostupné z: <http://hrm.ihned.cz/c1-20305490-psychicke-dusledky-dlouhodobe-nezamestnanosti>

BUCHTOVÁ, Božena, 2007. Psychické důsledky dlouhodobé nezaměstnanosti.

Nezaměstnaný a negativní vlivy na rodinu. In: *Ihned.cz: Hospodářské noviny* [online]. Praha: Economia, 30. 1. 2007 [cit. 2015-10-30]. Dostupné z: <http://hrm.ihned.cz/c1-20305490-psychicke-dusledky-dlouhodobe-nezamestnanosti>

FINANCE Media, 2015. Porodné. In: *Finance.cz* [online] 2015 [cit. 2015-10-15].

Dostupné z: <http://www.finance.cz/duchody-a-davky/socialni-davky/rodicovstvi/porodne/>

HOLANOVÁ, Tereza, 2015. Čtyři lidé ze sta budou bez práce. Přirozené, říkají experti. *Aktuálně.cz* [online]. Praha: *Economia*, 24. 8. 2015 [cit. 2015-10-28]. Dostupné z: <http://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/ctyri-ze-sta-lidi-budou-bez-prace-prirozene-rikaji-experti/r~c4e548cc468611e5a705002590604f2e/>

CHAND, Smriti, 2015. Full employment and involuntary unemployment. *YourArticleLibrary.com* [online]. 2015 [cit. 2015-11-05]. Dostupné z: <http://www.yourarticlelibrary.com/macro-economics/income-and-employment/full-employment-and-involuntary-unemployment/30339/>

Informace o nabídkách práce a úřadech práce v České republice. *Úřad práce*, 2014 [online]. Praha: Úřad práce, [cit. 2015-10-25]. Dostupné z: <http://www.urad-prace.com/>

JACHANOVÁ DOLEŽALOVÁ, Alexandra, 2009. Diskriminace při hledání práce: realita matek malých dětí. *peníze.cz* [online]. Praha: Partners media, 28. 7. 2009 [cit. 2015-10-26]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/zamestnani/57067-diskriminace-pri-hledani-prace-realita-matek-malych-deti>

KIMBERLY, Amadeo, 2015. Structural unemployment. *aboutnews* [online]. 2. 7. 2015 [cit. 2015-11-07]. Dostupné z: http://useconomy.about.com/od/supply/f/unemploy_define.htm

KOKAVEC, Peter, 2012. Jak lidé vnímají nezaměstnanost. Obavy z nezaměstnanosti. In: *Vaševěc.cz* [online]. 1. 12. 2012 [cit. 2015-10-30]. Dostupné z: <http://vasevec.parlamentnilisty.cz/clanky/jak-lide-vnimaji-nezamestnanost>

KOZUB, Michal, 2012. Pohřebné. In: *Měšec.cz* [online]. Praha: Internet Info [cit. 2015-10-27]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/mzdy-a- Duchod/socialni-podpora/socialni-davky/pruvodce/pohrebne/>

NOVOTNÁ, Irena, 2011. Zaměstnanost: Politika zaměstnanosti, vývoj a jak nyní. In: *blog.idnes.cz*: [online]. Praha: Mafra, 26. 11. 2011 [cit. 2015-10-25]. Dostupné z: <http://irenamauranovotna.blog.idnes.cz/c/233417/Zamestnanost-Politika-zamestnanosti-vyvoj-a-jak-nyni.html>

O Úřadu práce. *Úřad práce*, 2014 [online]. Praha: Úřad práce, [cit. 2015-10-25].

Dostupné z: <http://www.urad-prace.com/o-uradu-prace/>

Organizační struktura krajských poboček Úřadu práce ČR. *Úřad práce ČR*, 12. 11. 2015 [online]. Praha: Generální ředitelství Úřadu práce ČR, [cit. 2015-10-27]. Dostupné z: <https://portal.mpsv.cz/upcr/gr/orgstr/>

Organizační struktura Generálního ředitelství Úřadu práce ČR. *Úřad práce ČR*, 12. 11. 2015 [online]. Praha: Generální ředitelství Úřadu práce ČR, [cit. 2015-10-26]. Dostupné z: <https://portal.mpsv.cz/upcr/gr/orgstr/>

PETZOLDOVÁ, Irena, 2013. Imigranti jako vyžírky sociálních dávek? Mýtus, tvrdí Evropská komise. *ceskatelevize.cz* [online]. 15. 12. 2013 [cit. 2015-10-29]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/1058789-imigranti-jako-vyzirky-socialnich-davek-mytus-tvrdi-evropska-komise>

PILÁTOVÁ, Lucie, 2002. Jak se ženy mohou bránit diskriminaci v práci. *iDNES.cz/Finance* [online]. Praha: Mafra, 14. 5. 2002 [cit. 2015-10-26]. Dostupné z: <http://finance.idnes.cz/jak-se-mohou-zeny-branit-diskriminaci-v-praci-fnl-/podnikani.aspx?c=2002M111Z01A>

PŘÍKRYL, Jan, 2005. Absolventi často svoji situaci podceňují. In: *Ihned.cz: Hospodářské noviny* [online]. Praha: Economia, 13. 10. 2005 [cit. 2015-10-26]. Dostupné z: <http://archiv.ihned.cz/c1-17007820-absolventi-casto-svoji-situaci-podcenuji>

Příspěvek na bydlení 2014. *Sociální dávky 2014*, 2014 [online]. [cit. 2015-10-26]. Dostupné z: <http://socialni-davky-2014.eu/prispevek-na-bydleni-2014/>

Příspěvek na bydlení 2014. *Sociální dávky 2015*, 2015 [online]. [cit. 2015-10-26]. Dostupné z: <http://socialni-davky-2013.eu/prispevek-na-bydleni-2013/>

Státní sociální podpora. *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí [cit. 2015-10-26]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/2>

ROUS, Jiří, 2002. Kriminalita, bydlení a nezaměstnanost Romů. Romové – vhléd do problému a možnosti evangelizace 12. *Christnet. cz* [online]. 15. 3. 2002 [cit.2015-10-28]. Dostupné z: http://www.christnet.cz/clanky/2272/kriminalita_bydleni_a_nezamestnanost_romu.url

SINGH, Jag, 2015. Difference between Voluntary and Involuntary Unemployment. *EconomicsDiscussion.net* [online]. 2015 [2015-11-14]. Dostupné z: <http://www.economicsdiscussion.net/difference-between/difference-between-voluntary-and-involuntary-unemployment/709>

Uchazeči na trhu práce nad 50let. *Personal centrum* [online]. Plzeň, 15. 10. 2015 [cit. 2015 10-26]. Dostupné z: <http://www.personalcentrum.cz/aktuality/uchazeci-na-trhu-prace-nad-50-let.htm>

Unemployment and poverty, 2010. *Economywatch follow the money* [online]. 13. 10. 2010 [cit. 2015-31-10]. Dostupné z: <http://www.economywatch.com/unemployment/poverty.html>

6.3 Právní normy

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI*. Praha: Wolters Kluwer ČR [cit. 2015-10-23].

Zákon č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce ČR, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI*. Praha: Wolters Kluwer ČR [cit. 2015-10-25].

Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI*. Praha: Wolters Kluwer ČR [cit. 2015-10-25].

7 SEZNAM OBRAZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Seznam obrázků

Obr. 1 Mapa České republiky.....	24
Obr. 2 Organizační struktura krajských poboček Úřadu práce ČR.....	27

Seznam tabulek

Tab. 1 Vývoj míry nezaměstnanosti ČR po roce 1990.....	15
--	----

Seznam grafů

Graf 1 otázka č. 1 dotazníkového průzkumu mužů.....	39
Graf 2 otázka č. 2 dotazníkového průzkumu mužů.....	40
Graf 3 otázka č. 3 dotazníkového průzkumu mužů.....	40
Graf 4 otázka č. 4 dotazníkového průzkumu mužů.....	41
Graf 5 otázka č. 5 dotazníkového průzkumu mužů.....	42
Graf 6 otázka č. 6 dotazníkového průzkumu mužů.....	42
Graf 7 otázka č. 7 dotazníkového průzkumu mužů.....	43
Graf 8 otázka č. 8 dotazníkového průzkumu mužů.....	44
Graf 9 otázka č. 9 dotazníkového průzkumu mužů.....	45
Graf 10 otázka č. 10 dotazníkového průzkumu mužů.....	45
Graf 11 otázka č. 11 dotazníkového průzkumu mužů.....	46
Graf 12 otázka č. 12 dotazníkového průzkumu mužů.....	47
Graf 13 otázka č. 13 dotazníkového průzkumu mužů.....	48
Graf 14 otázka č. 14 dotazníkového průzkumu mužů.....	49
Graf 15 otázka č. 15 dotazníkového průzkumu mužů.....	49
Graf 16 otázka č. 1 dotazníkového průzkumu žen.....	51
Graf 17 otázka č. 2 dotazníkového průzkumu žen.....	52
Graf 18 otázka č. 3 dotazníkového průzkumu žen.....	52
Graf 19 otázka č. 4 dotazníkového průzkumu žen.....	53
Graf 20 otázka č. 5 dotazníkového průzkumu žen.....	54
Graf 21 otázka č. 6 dotazníkového průzkumu žen.....	54
Graf 22 otázka č. 7 dotazníkového průzkumu žen.....	55

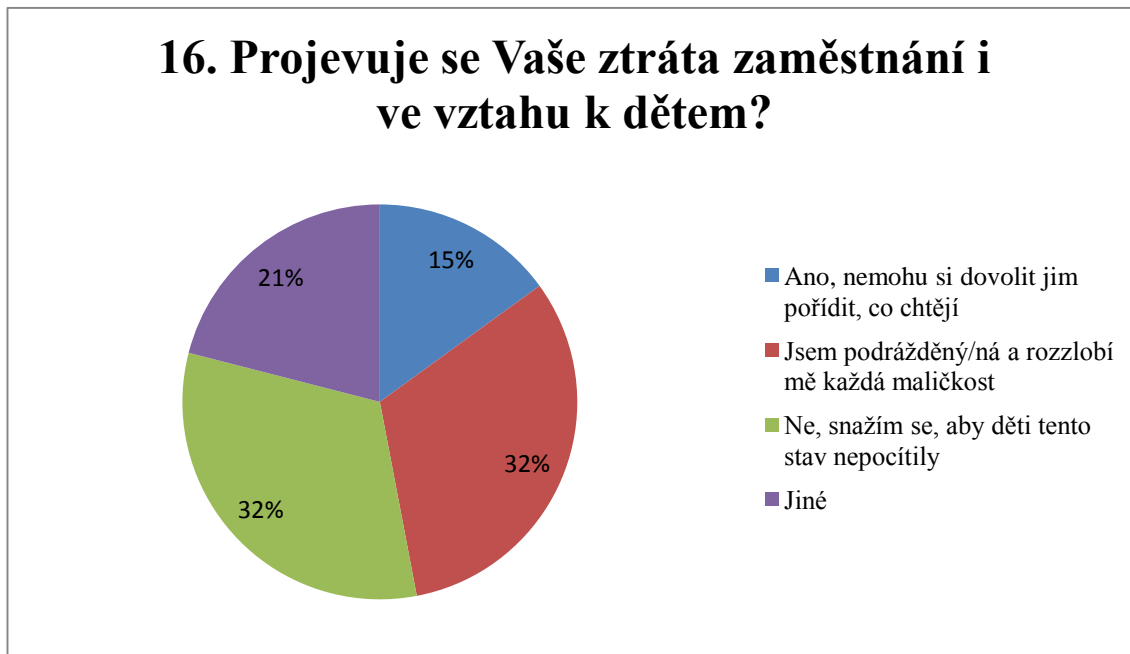
Graf 23 otázka č. 8 dotazníkového průzkumu žen	56
Graf 24 otázka č. 9 dotazníkového průzkumu žen	57
Graf 25 otázka č. 10 dotazníkového průzkumu žen	57
Graf 26 otázka č. 11 dotazníkového průzkumu žen	58
Graf 27 otázka č. 12 dotazníkového průzkumu žen	59
Graf 28 otázka č. 13 dotazníkového průzkumu žen	60
Graf 29 otázka č. 14 dotazníkového průzkumu žen	61
Graf 30 otázka č. 15 dotazníkového průzkumu žen	61

8 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha I otázka č. 16 dotazníkového průzkumu mužů
Příloha II otázka č. 17 dotazníkového průzkumu mužů
Příloha III otázka č. 18 dotazníkového průzkumu mužů
Příloha IV otázka č. 19 dotazníkového průzkumu mužů
Příloha V otázka č. 20 dotazníkového průzkumu mužů
Příloha VI otázka č. 21 dotazníkového průzkumu mužů
Příloha VII otázka č. 22 dotazníkového průzkumu mužů
Příloha VIII otázka č. 23 dotazníkového průzkumu mužů
Příloha IX otázka č. 24 dotazníkového průzkumu mužů
Příloha X otázka č. 25 dotazníkového průzkumu mužů
Příloha XI otázka č. 26 dotazníkového průzkumu mužů
Příloha XII otázka č. 27 dotazníkového průzkumu mužů
Příloha XIII otázka č. 28 dotazníkového průzkumu mužů
Příloha XIV otázka č. 29 dotazníkového průzkumu mužů
Příloha XV otázka č. 30 dotazníkového průzkumu mužů
Příloha XVI otázka č. 16 dotazníkového průzkumu žen
Příloha XVII otázka č. 17 dotazníkového průzkumu žen
Příloha XVIII otázka č. 18 dotazníkového průzkumu žen
Příloha XIX otázka č. 19 dotazníkového průzkumu žen
Příloha XX otázka č. 20 dotazníkového průzkumu žen
Příloha XXI otázka č. 21 dotazníkového průzkumu žen
Příloha XXII otázka č. 22 dotazníkového průzkumu žen
Příloha XXIII otázka č. 23 dotazníkového průzkumu žen
Příloha XXIV otázka č. 24 dotazníkového průzkumu žen
Příloha XXV otázka č. 25 dotazníkového průzkumu žen
Příloha XXVI otázka č. 26 dotazníkového průzkumu žen
Příloha XXVII otázka č. 27 dotazníkového průzkumu žen
Příloha XXVIII otázka č. 28 dotazníkového průzkumu žen
Příloha XXIX otázka č. 29 dotazníkového průzkumu žen
Příloha XXX otázka č. 30 dotazníkového průzkumu žen
Příloha XXXI Dotazník

9 Přílohy

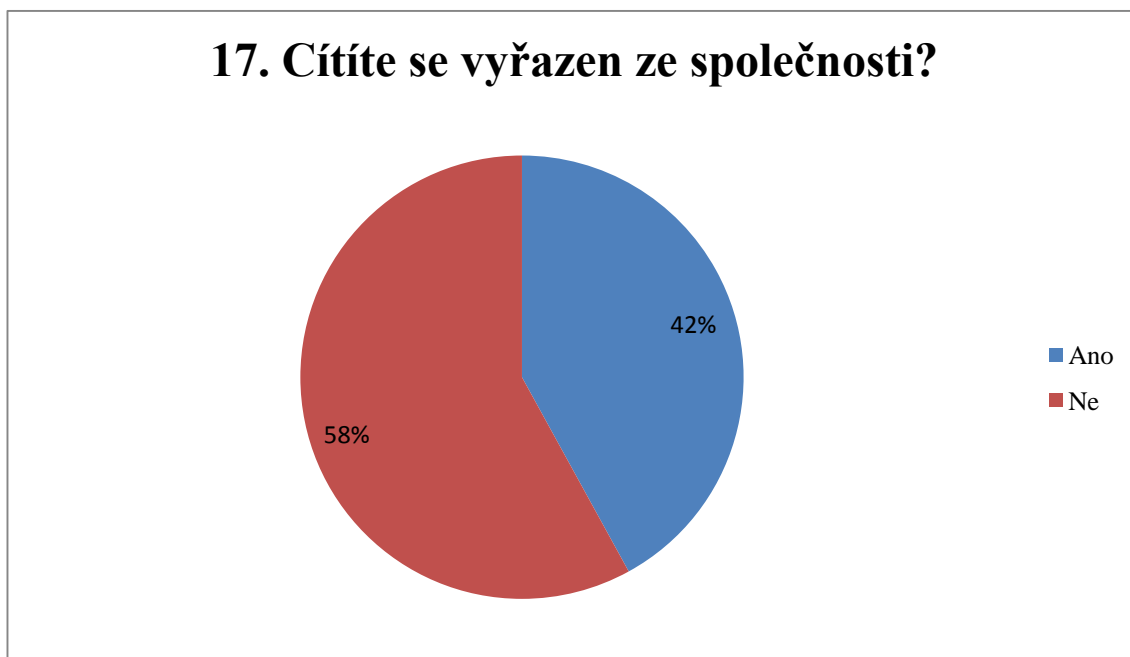
Příloha I otázka č. 16 dotazníkového průzkumu mužů

Zdroj: vlastní zpracování

V důsledku možných psychických a fyzických změn ze ztráty zaměstnání byla na místě i otázka vztahu k dětem. Procentuelně stejně dopadly dvě odpovědi a to 32% dotazovaných uvedlo, že se snaží, aby jejich děti nepocítily změnu situace, která u nich kvůli ztrátě zaměstnání nastala. Snaží se, aby jim mohly dát to, na co byly zvyklý před touto tíživou situací. Naopak dalších 32 % respondentů uvedlo, že jsou podrážděni a díky tomu je rozzlobí každá maličkost, která by je nikdy předtím nerozčílila a děti pak nevinně a zbytečně trpí problémy dospělých. Nejméně dotazovaných pak trápí, že nemohou dětem pořídit to, co chtějí, protože na to nemají finanční prostředky. (viz příloha I)

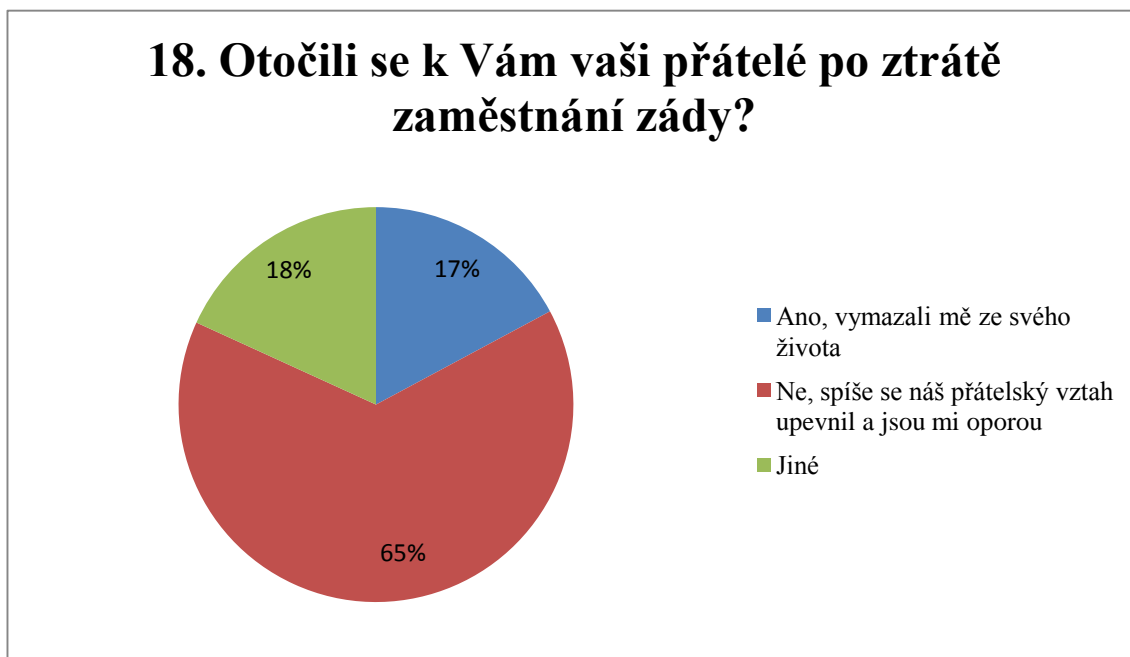
Příloha II otázka č. 17 dotazníkového průzkumu mužů

Zdroj: vlastní zpracování

Na otázku, zda se respondenti cítí vyřazení ze společnosti, odpovědělo kladně 58%. Samozřejmě je to správné, že tito lidé chodí do společnosti. Díky tomu, že se nezaměstnaní příliš společnosti nestrání, mají třeba více času na návštěvy s kamarády, a proto následující otázka dopadla tak, že po ztrátě zaměstnání, se vztah s přáteli ještě více upevnil. (viz příloha II)

Příloha III otázka č. 18 dotazníkového průzkumu mužů

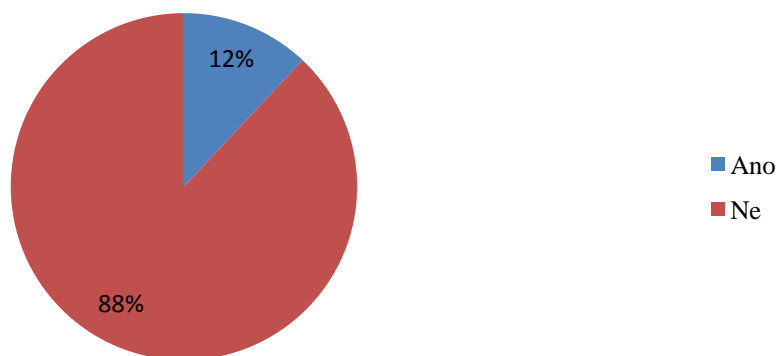

Zdroj: vlastní zpracování

V této otázce odpovídali respondenti, zda kvůli nezaměstnání přišli i o své přátele. Je pozitivní, že v takové těžké životní situaci 65% dotazových odpovědělo, že se jejich přátelský vztah ještě více upevnil a mohou se s čímkoliv na své přátele obrátit a oni jim pomohou. Podporují je a jsou jim oporou. Jen 17% uvádí, že díky tomuto stavu o své přátele přišli. (viz příloha III)

Příloha IV otázka č. 19 dotazníkového průzkumu mužů

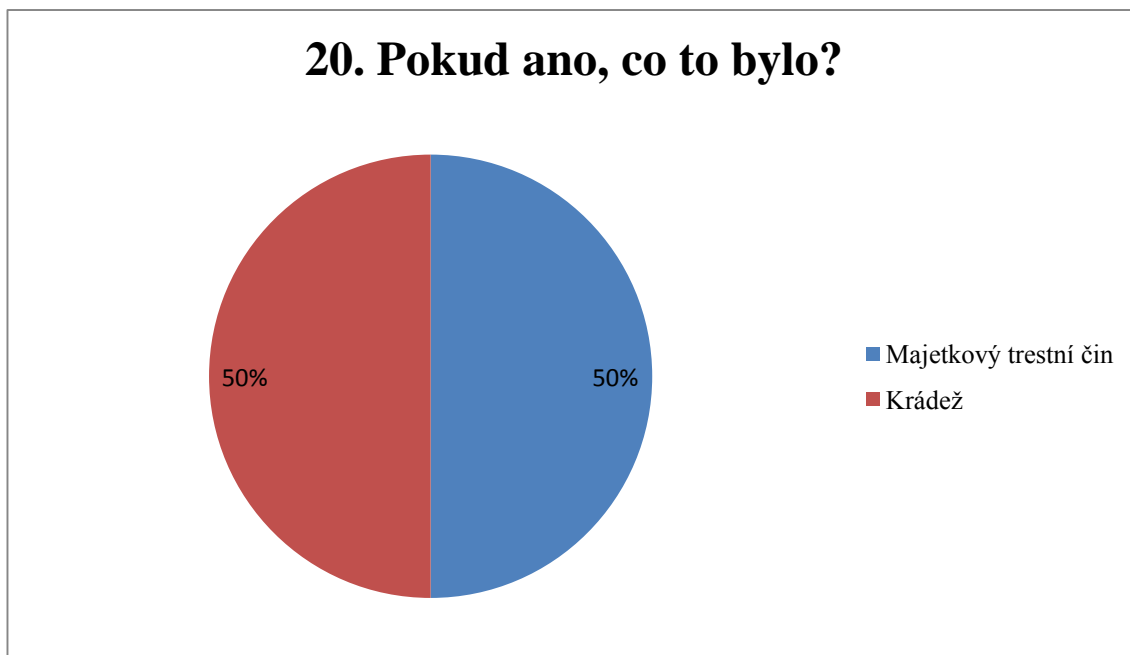
19. Dopustil/la jste se v souvislosti se ztrátou zaměstnání nějakého trestného činu?

Zdroj: vlastní zpracování

Dále bylo důležité zjistit, jestli muži registrovaní na úřadu práce byli schopní dopustit se v jejich zoufalém stavu nějaké trestné činnosti. 6 mužů odpovědělo, že se činu, který porušuje zákon, dopustilo. Necelých 90 % mužů žije tak, jak jim jejich životní situace umožňuje a svůj stav neřeší páčáním různých trestných činů, což je samozřejmě správné. (viz příloha IV)

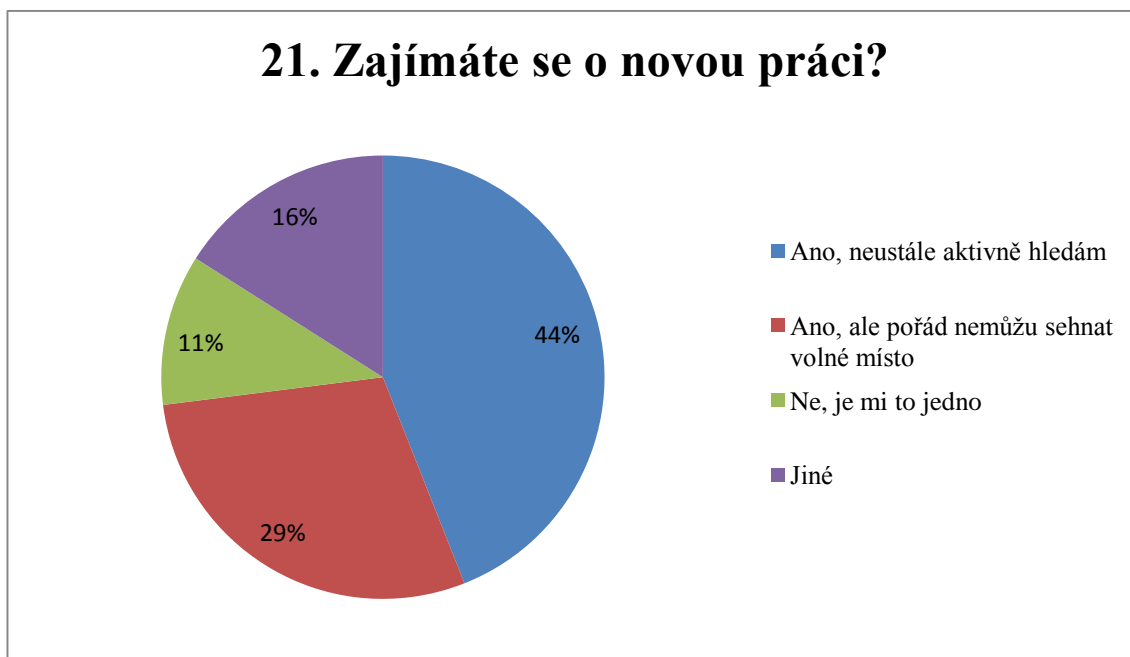
Příloha V otázka č. 20 dotazníkového průzkumu mužů

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 20 byla otázkou otevřenou. Ti, kteří uvedli, že se ve své zoufalé situaci dopustili trestného činu, uvedli, že se jednalo o majetkový trestný čin a krádež. (viz příloha V)

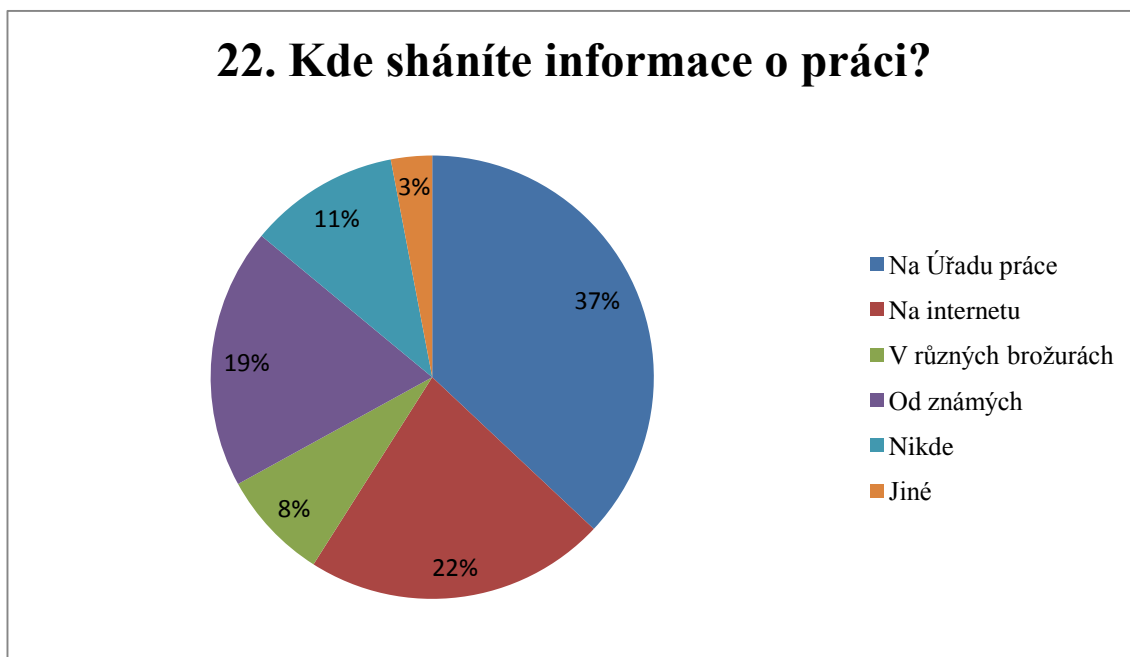
Příloha VI otázka č. 21 dotazníkového průzkumu mužů

Zdroj: vlastní zpracování

Většina respondentů hledá aktivně nové zaměstnání. Je těžké najít práci, která bude bavit a kde uchazeč získá platové ohodnocení podle jeho představy. V některých případech, právě i platová otázka hraje roli nezaměstnanosti. Jsou i tací, kteří odmítnou práci kvůli nedostatečnému platovému ohodnocení. Proto by lidé neměli jen pasivně čekat, až jim nabídky spadnou do klína. Měli by neustále aktivně hledat sami, aby se jejich šance na úspěch zvýšily. (viz příloha VI)

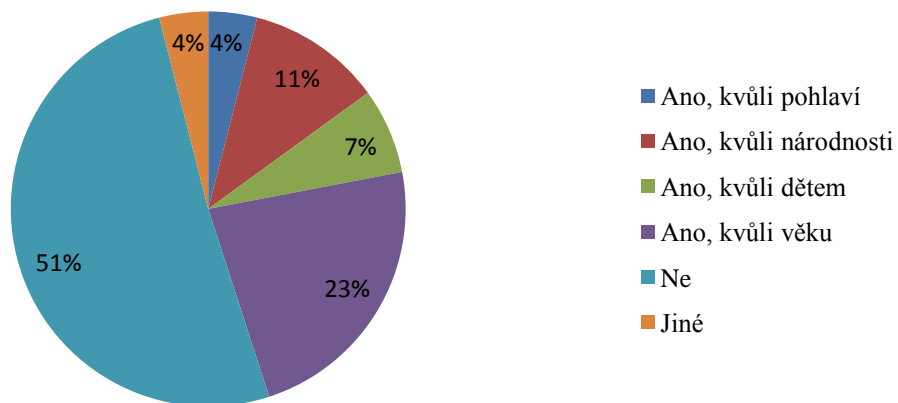
Příloha VII otázka č. 22 dotazníkového průzkumu mužů

Zdroj: vlastní zpracování

Nejvíce respondentů získává informace na úřadu práce. Druhou příčku s 22 % obsadil internet. V dnešní době je internet samozřejmostí a také pro mnoho lidí pohodlnější. Usednou doma k počítači a nemusí nikam chodit. Hlavně ti, kteří v průzkumu uvedli, že svůj volný čas tráví doma na pohovce. 11% nezaměstnaných uvádí, že informace o možných pracovních místech, nehledají nikde, tudíž jim je asi jedno, v jaké situaci se nacházejí, a tento stav jim vyhovuje. (viz příloha VII)

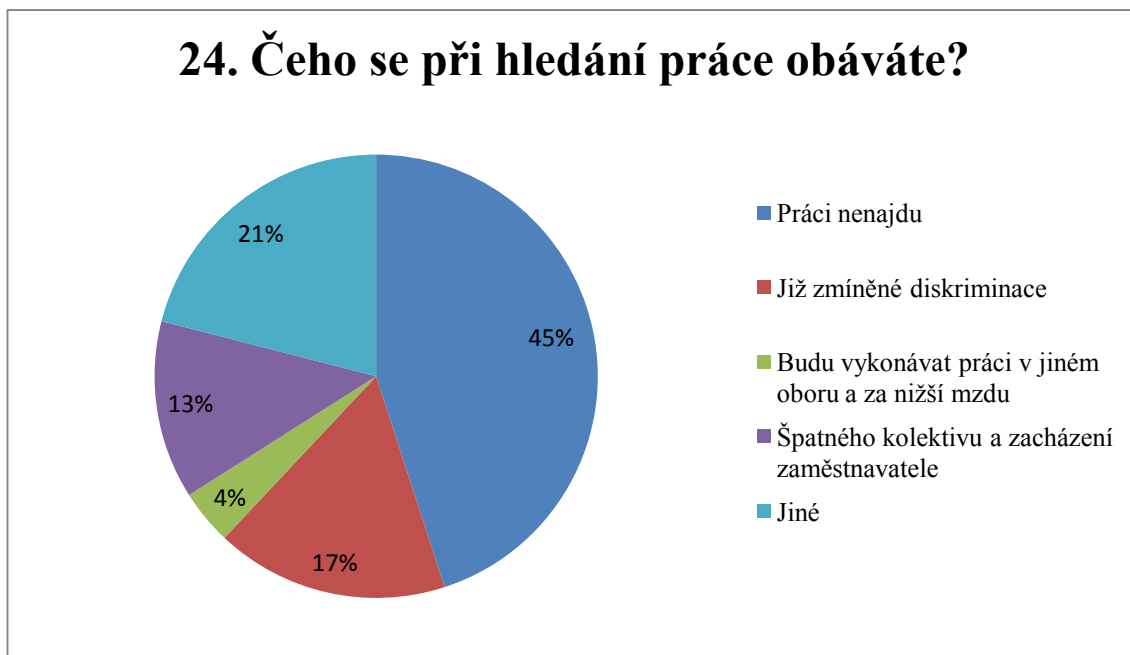
23. Setkal/la jste se někdy při hledání práce s diskriminací?

Zdroj: vlastní zpracování

Zde jasně vidíme, že polovina respondentů se nikdy při hledání práce nesetkala s problémem diskriminace. Když už k této nepříjemné události došlo, z 23% se jednalo o diskriminaci kvůli věku a dále pak zaměstnavatelé své uchazeče diskriminovali kvůli národnosti. V odpovědi jiné bylo uvedeno například, že uchazeč byl diskriminován kvůli nedostatečné praxi. (viz příloha VIII)

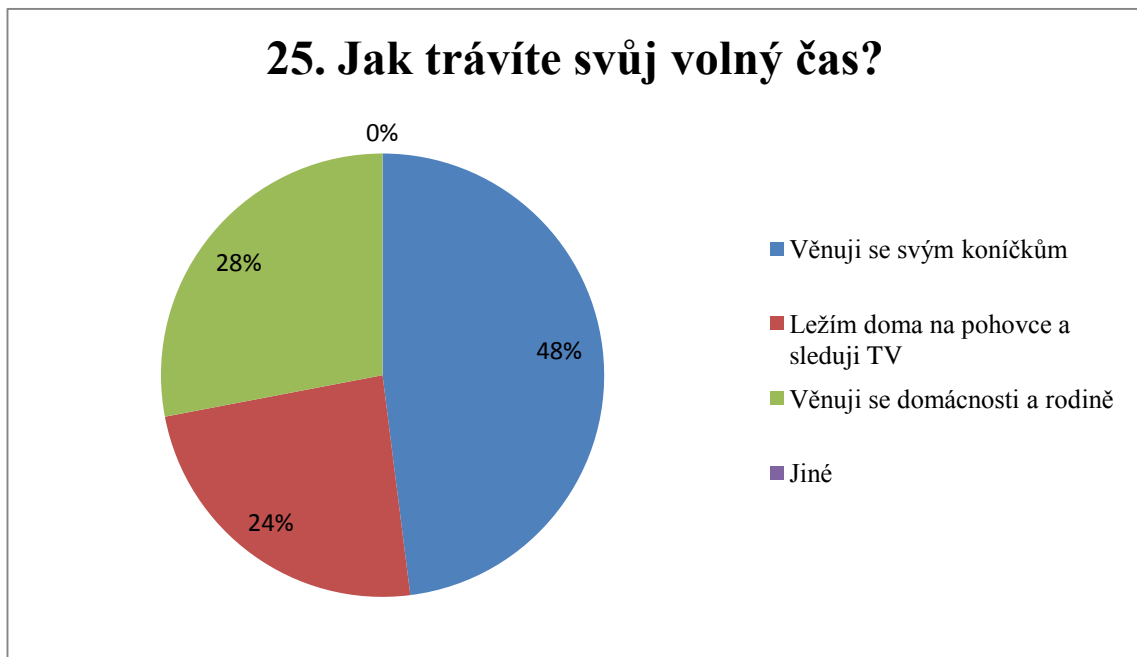
Příloha IX otázka č. 24 dotazníkového průzkumu mužů

Zdroj: vlastní zpracování

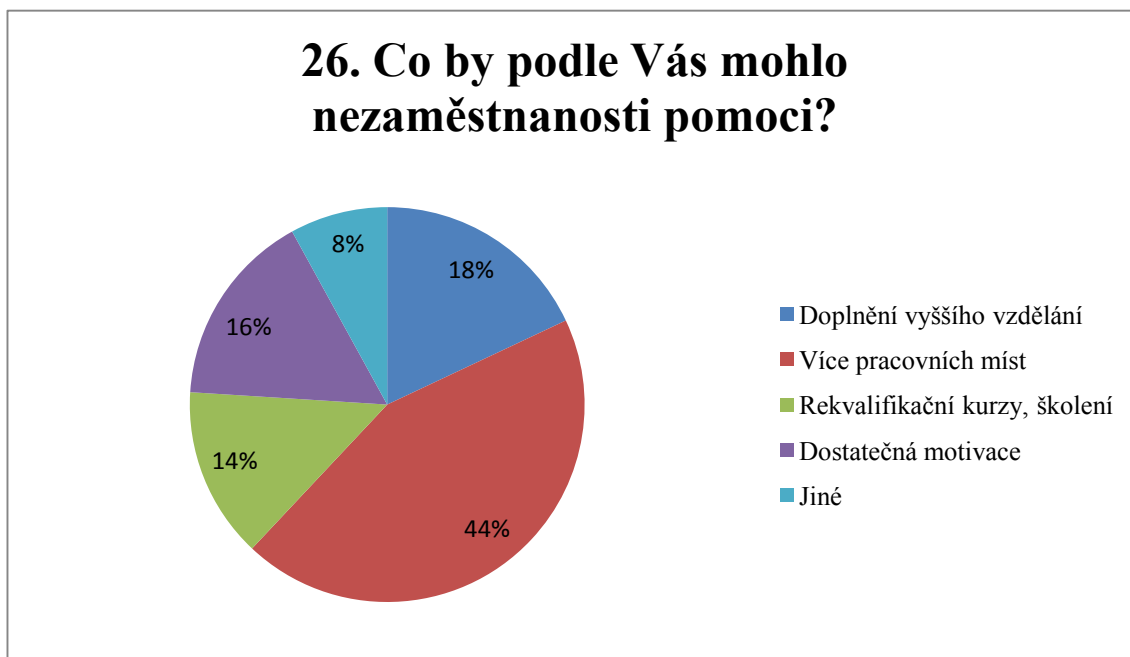
Velká část oslovených se bojí, že práci vůbec nenajde. To je pochopitelné. V našem regionu je těžké najít práci. Hlavně pro lidi s maturitou nebo vysokoškolským vzděláním. U odpovědi jiné uvedlo 21% respondentů nejčastěji, že se ničeho neobává, nemají s ničím problém, nebo neuvedli odpověď žádnou. Uchazeči o práci se také v 17% obávají, že je potenciální zaměstnavatel bude kvůli něčemu diskriminovat. A nejnižší počet respondentů se obává, že bude muset vykonávat práci v jiném oboru a za daleko nižší mzdu než v předchozím zaměstnání. (viz příloha IX)

Příloha X otázka č. 25 dotazníkového průzkumu mužů

Zdroj: vlastní zpracování

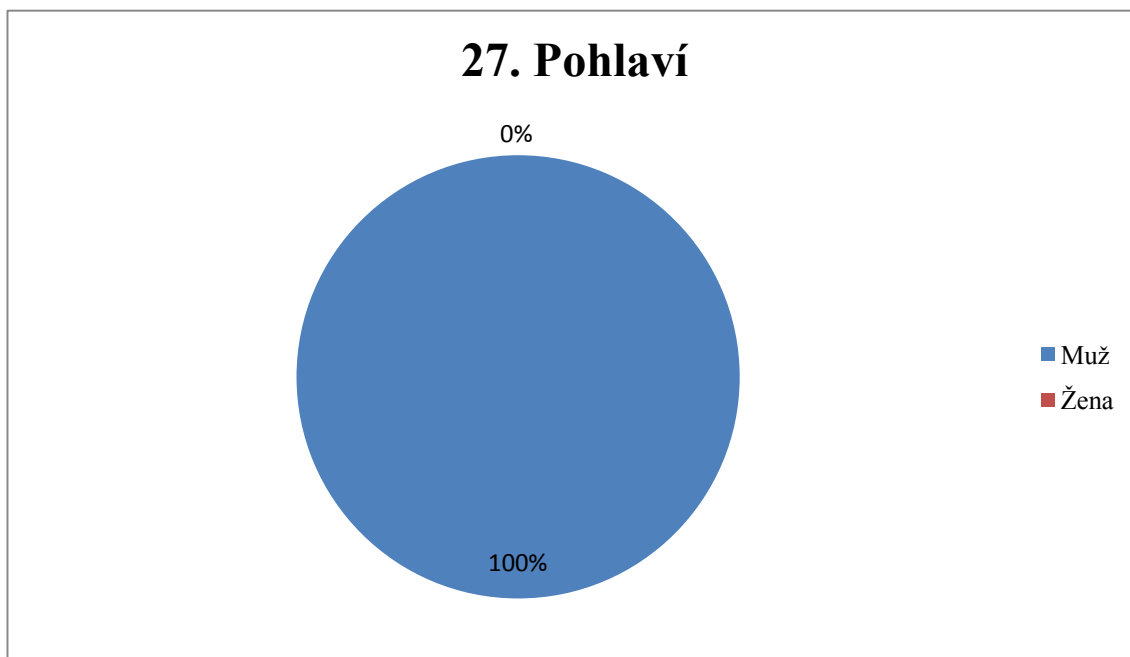
Svůj volný čas tráví nejvíc oslovených mužů tím, že se věnují svým koníčkům, na které jim ve stavu nezaměstnanosti zbývá více času. Ostatně provozovat svoji záliby stojí i nějaké finance. Ale jak můžeme vyčíst z grafu, ani to respondenty neodradí. Dále s 28% se muži věnují domácnosti a rodině. A 13 mužů nejraději leží doma na pohovce a sleduje TV. (viz příloha X)

Zdroj: vlastní zpracování

K tomu, aby se počet nezaměstnaných snížil, si 44% dotazovaných mužů myslí, že je potřeba zavést více pracovních míst. Dalších 18% uvádí, že by to měla být právě aktivita nezaměstnaných, kteří budou ochotni si doplnit vyšší vzdělání a udělat tak něco pro to, aby získali práci, kterou dosud kvůli nedostatečnému vzdělání nemohli získat. 16 % si také myslí, že by lidé měli být dostatečně motivováni a 14% vidí jako možnost navštěvování rekvalifikačních kurzů a různých školení. (viz příloha XI)

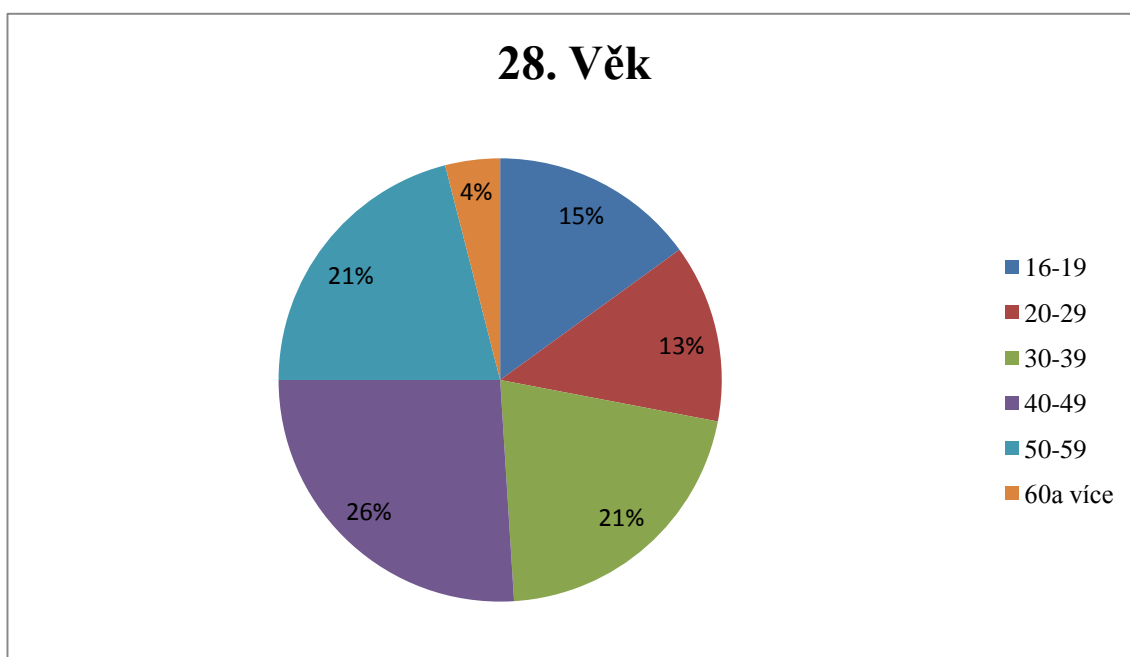
Příloha XII otázka č. 27 dotazníkového průzkumu mužů

Zdroj: vlastní zpracování

Tato část dotazníkového průzkumu se týká pouze mužů, jelikož se v práci komparují nasbírané data od mužů a od žen. (viz příloha XII)

Příloha XIII otázka č. 28 dotazníkového průzkumu mužů

Zdroj: vlastní zpracování

Nejvíce se dotazníkového šetření zúčastnili muži ve věkovém rozpětí 40-49 let. Druhou příčku po 20% obsadili muži ve věku před důchodem, což je asi zcela pochopitelné, protože zaměstnavatel raději zaměstná mladší lidi než ty před důchodem. Následně vedou muži po „třicítce“. (viz příloha XIII)

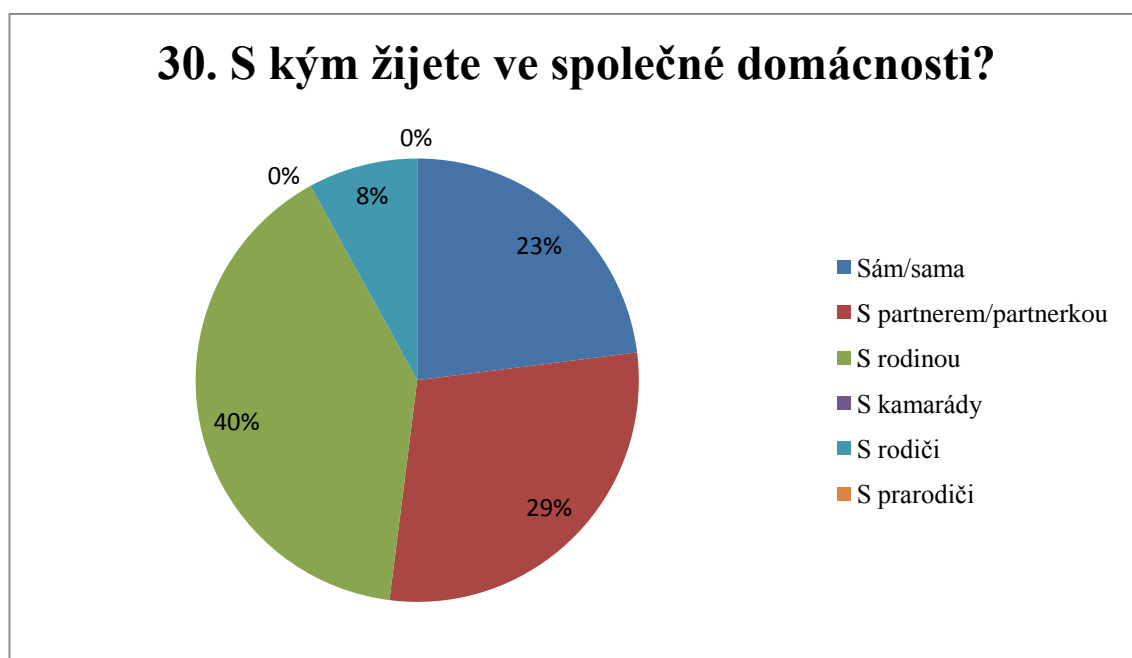
Příloha XIV otázka č. 29 dotazníkového průzkumu mužů

Zdroj: vlastní zpracování

Co se týče nejvyššího dosaženého vzdělání, nejvíce nepracujících mužů má vzdělání s výučním listem. Dále jsou to s 21% respondenti, kteří navštěvovali pouze základní školu a po úspěšném absolvování ve své cestě vzdělávání nepokračovali. Mezi dotazovanými se nenašel žádný muž s vysokoškolským vzděláním nebo odborným vzděláním. (viz příloha XIV)

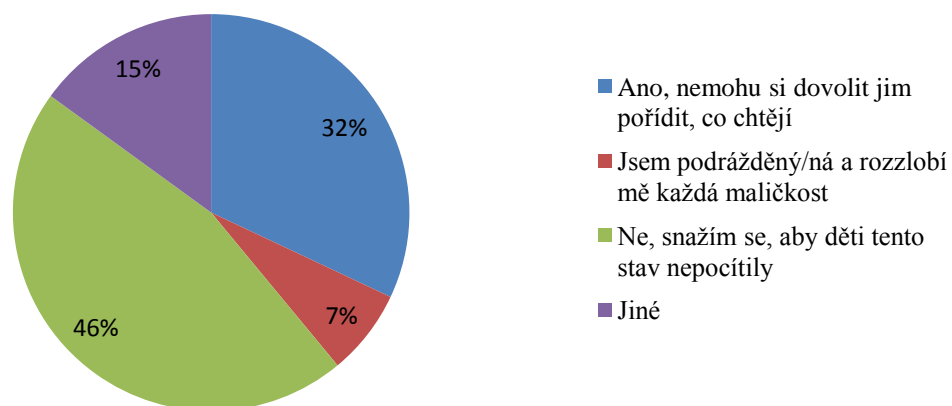
Příloha XV otázka č. 30 dotazníkového průzkumu mužů

Zdroj: vlastní zpracování

Poslední otázkou bylo, s kým respondenti žijí ve společné domácnosti. Nejvíce dotazovaných odpovědělo, že s rodinou. Dále pak 29% oslovených mužů žije v domácnosti s partnerem. A žádný z účastníků nebydlí s rodiči ani prarodiči. (viz příloha XV)

16. Projevuje se Vaše ztráta zaměstnání i ve vztahu k dětem?

Zdroj: Vlastní práce

Zatím co, muži uváděli, že jsou situací ztráty zaměstnání podrážděni a rozzlobí je každá maličkost, která by je za normálních okolností nerozzlobila, ženy se s tímto problémem potýkají jen v 7%. Nejvíce žen uvádí, že se ztráta zaměstnání neprojevuje na vztahu k dětem. Nechtějí, aby se tento stav jejich dětí nějak dotknul. A tak by to mělo být. 32% žen trápí, že svému dítěti nemohou pořídit to, co by si přálo a tudíž se situace dotýká i nevinných dětí. (viz příloha XVI)

Příloha XVII otázka č. 17 dotazníkového průzkumu žen

Zdroj: Vlastní práce

Z grafu vyplývá, že 72% respondentek se necítí být vyřazena ze společnosti. Což je dobře. Neměly by se stranit společnosti, ale spíše se snažit udržovat kontakt se svými blízkými, bývalými kolegy, kamarády a chodit do společnosti. Naopak 28% žen se cítí vyřazeny ze společnosti díky situaci, ve které se ocitly. (viz příloha XVII)

Příloha XVIII otázka č. 18 dotazníkového průzkumu žen

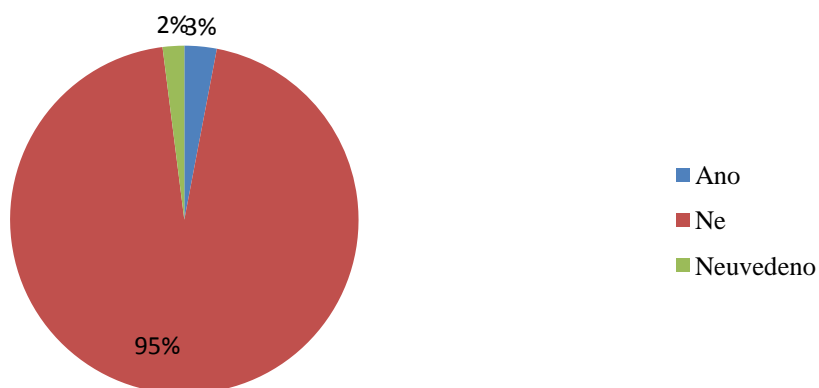

Zdroj: Vlastní práce

Po nelehké životní situaci, kdy žena přijde o práci, se může stát, že se k ní všichni její přátelé otočí zády. Hlavně ti nepraví přátelé, kteří si hrají na kamarády, jen když něco potřebují a v nelehkých složitých situacích se otočí zády. Ale jsou i praví přátelé snažící se pomoci. Jak lze vidět v grafu k 92 % žen, se přátelé neotočili zády, ale spíše se jejich dosavadní přátelský vztah více upevnil a přátelé jsou pro ně oporou. Pouhé 2% žen uvedlo, že se k nim jejich přátelé otočili zády. (viz příloha XVIII)

Příloha XIX otázka č. 19 dotazníkového průzkumu žen

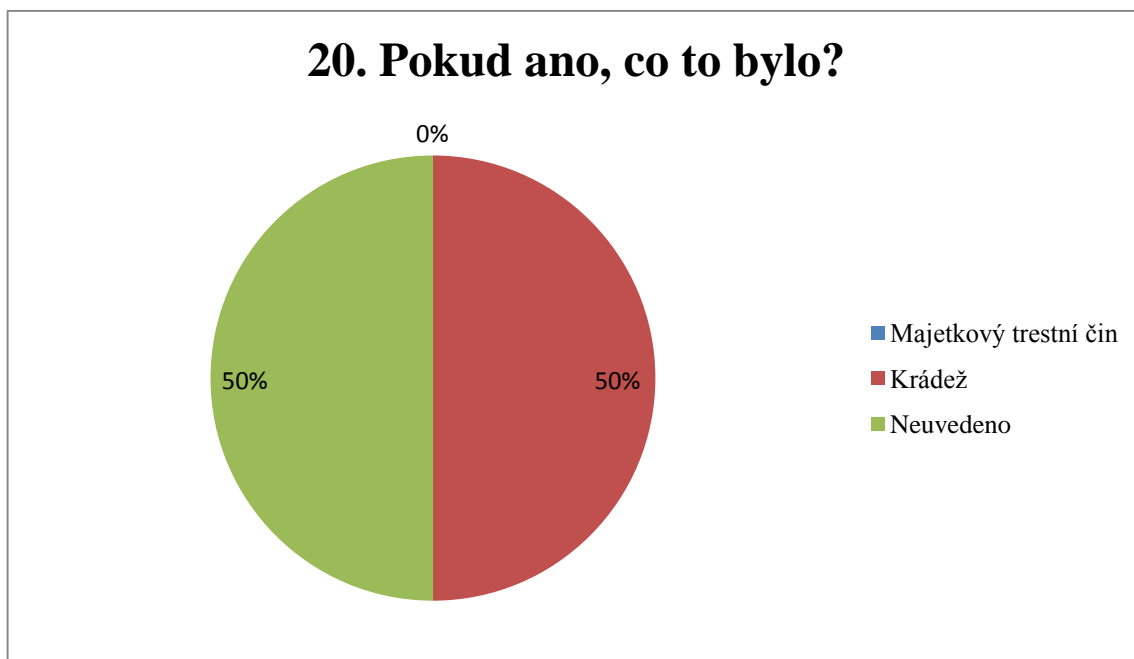
19. Dopustil/la jste se v souvislosti se ztrátou zaměstnání nějakého trestného činu?

Zdroj: Vlastní práce

V souvislosti se ztrátou zaměstnání se 95% dotazovaných žen nedopustilo žádného trestného činu. Což je samozřejmě skvělé. Další 3% žen uvedla, že se někdy trestného činu dopustila. Jakého trestného činu, to se dozvíme v následujícím grafu. A poslední 2% neuváděla, zda se někdy něčeho takového dopustila. (viz příloha XIX)

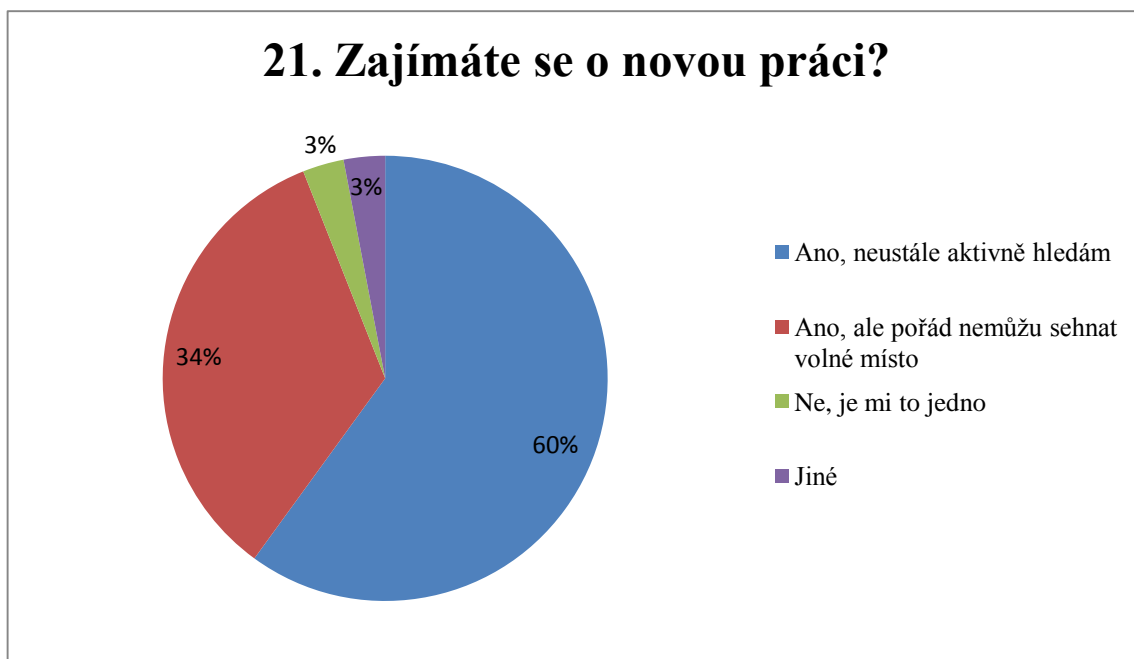
Příloha XX otázka č. 20 dotazníkového průzkumu žen

Zdroj: Vlastní práce

Ženy, které se trestného činu někdy dopustily, uvedly z 50%, že se jedná o krádež. A 50% žen nechtělo uvést, jakého trestného činu se dopustily. Muži, kteří se také dopustili nějakého trestného činu, uváděli to stejné. Také se jednalo o krádeže. (viz příloha XX)

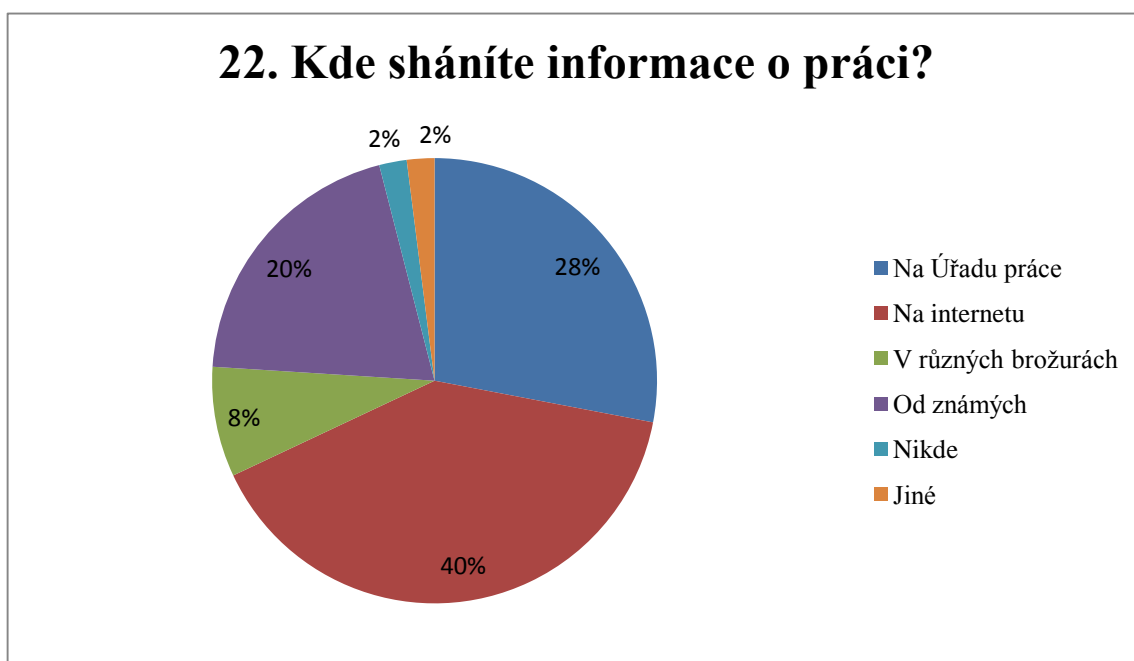
Příloha XXI otázka č. 21 dotazníkového průzkumu žen

Zdroj: Vlastní práce

O novou práci se zajímá 84% dotazových žen. Z toho 60% žen neustále aktivně hledá práci a 34% žen nemůže pořád sehnat volné místo. Najdou se i 3% žen, kterým je jedno jestli mají práci nebo jsou bez ní. I takové se najdou. Ale naštěstí jen v malém počtu. (viz příloha XXI)

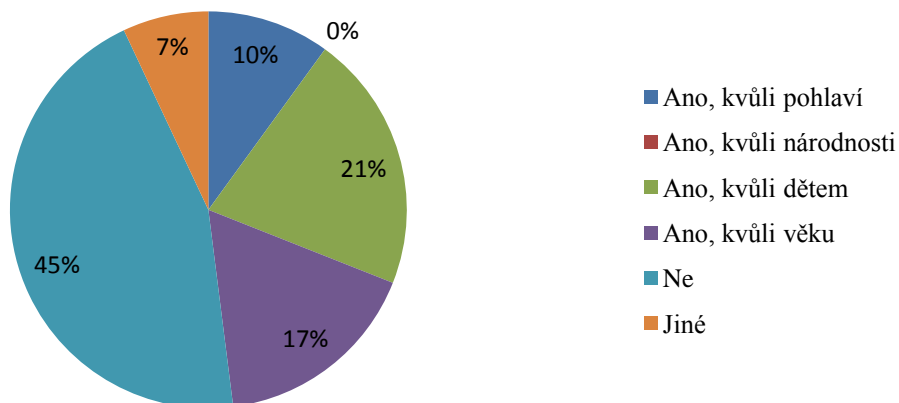
Příloha XXII otázka č. 22 dotazníkového průzkumu žen

Zdroj: Vlastní práce

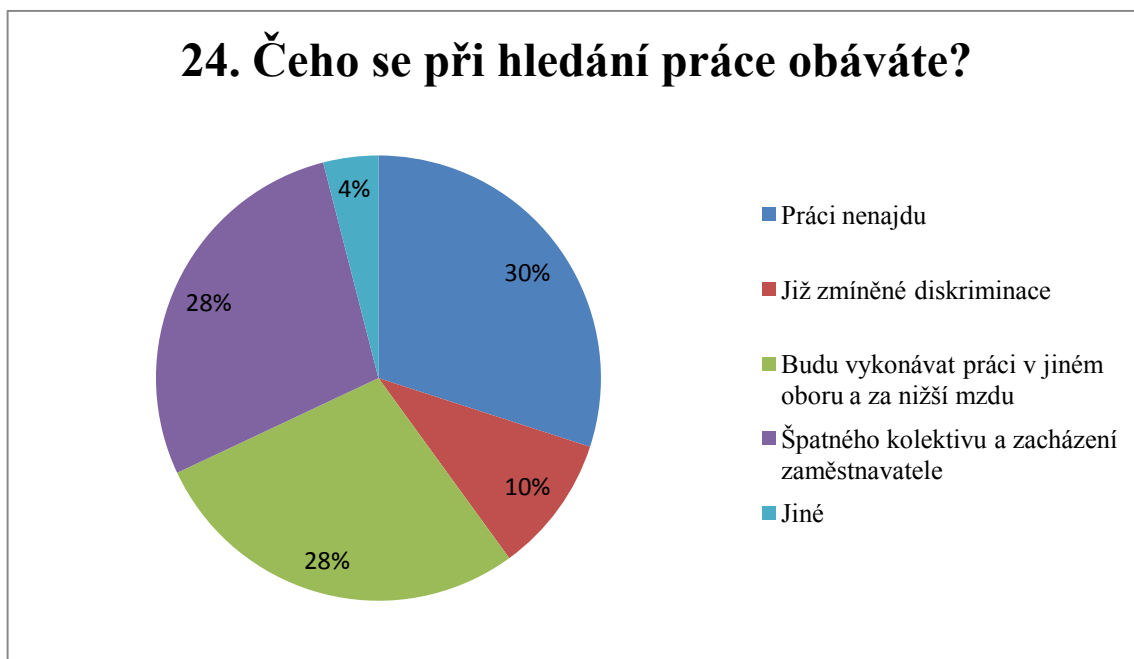
Dotazované ženy hledající novou práci nejvíce zjišťují informace o pracovních příležitostech pomocí internetu. 28% žen shání informace na Úřadu práce a 20% od svých známých. Objevily se i 2% žen, které se o novou práci nezajímají. Je zde značný rozdíl ve srovnání s muži. Nejvíce mužů hledá informace o práci na Úřadu práce a až poté na internetu. (viz příloha XXII)

23. Setkal/la jste se někdy při hledání práce s diskriminací?

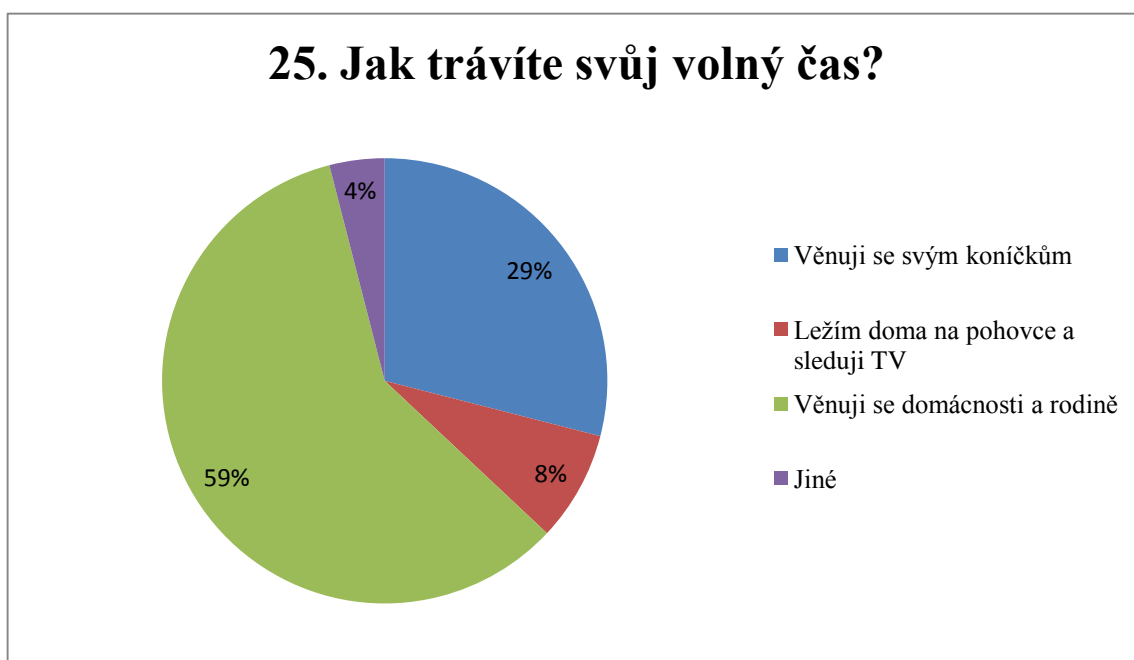
Zdroj: Vlastní práce

Graf poukazuje na to, že 45% nezaměstnaných žen se při ucházení o práci neseťkalo s diskriminací vůbec. Pokud se ženy s diskriminací setkaly, bylo to z 21% kvůli dětem a z 17% kvůli věku. 10% žen se setkalo i s diskriminací kvůli svému pohlaví. I to se bohužel v některých případech stává. Zaměstnavatelé více upřednostňují muže jako pracovníky. Častý je i fakt, když žena a muž zastávají stejnou pozici a práci, žena je často méně finančně ohodnocena než muž. (viz příloha XXIII)

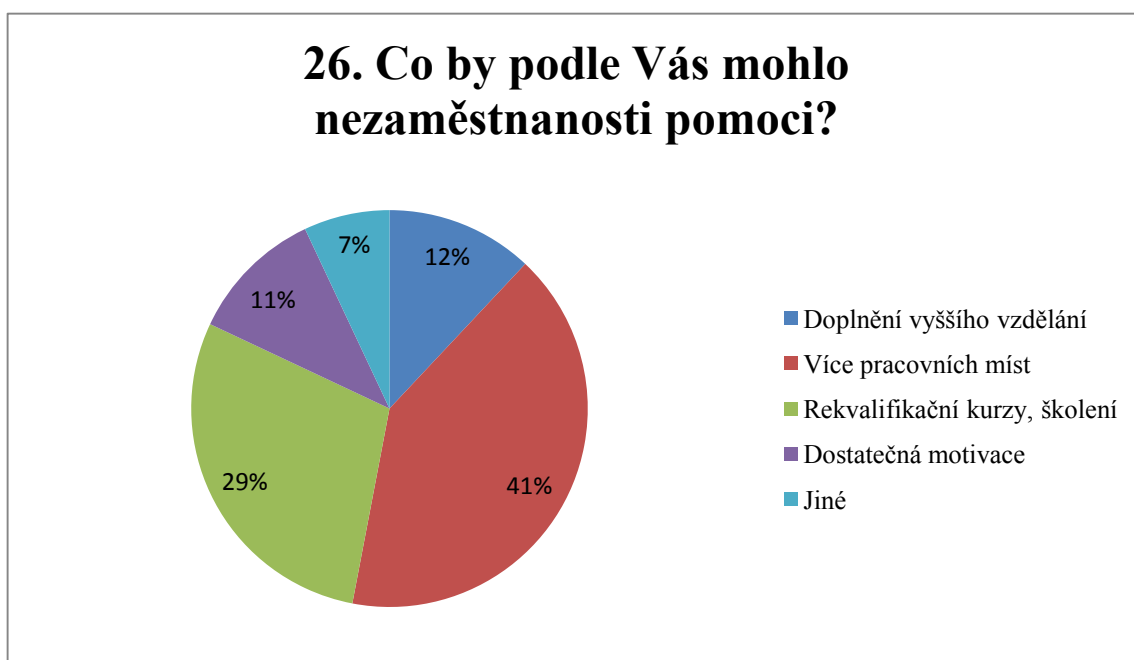
Zdroj: Vlastní práce

A čeho se ženy při hledání práce nejvíce obávají? Stejně tak jako muži, má 30% žen obavy z nenalezení nové práce. Zatímco muži se poměrně báli diskriminace při hledání zaměstnání, ženy méně. I když pro ženy by to bylo typičtější kvůli dětem. Se stejnými 28% mají ženy strach, že dojde k vykonávání práce v jiném oboru a za nižší finanční ohodnocení než by v práci ve svém oboru měly. Poměrně dost mužů odpovídalo, že ze situace strach nemají. Ženy tuto odpověď nezaznamenaly. (viz příloha XXIV)

Zdroj: Vlastní práce

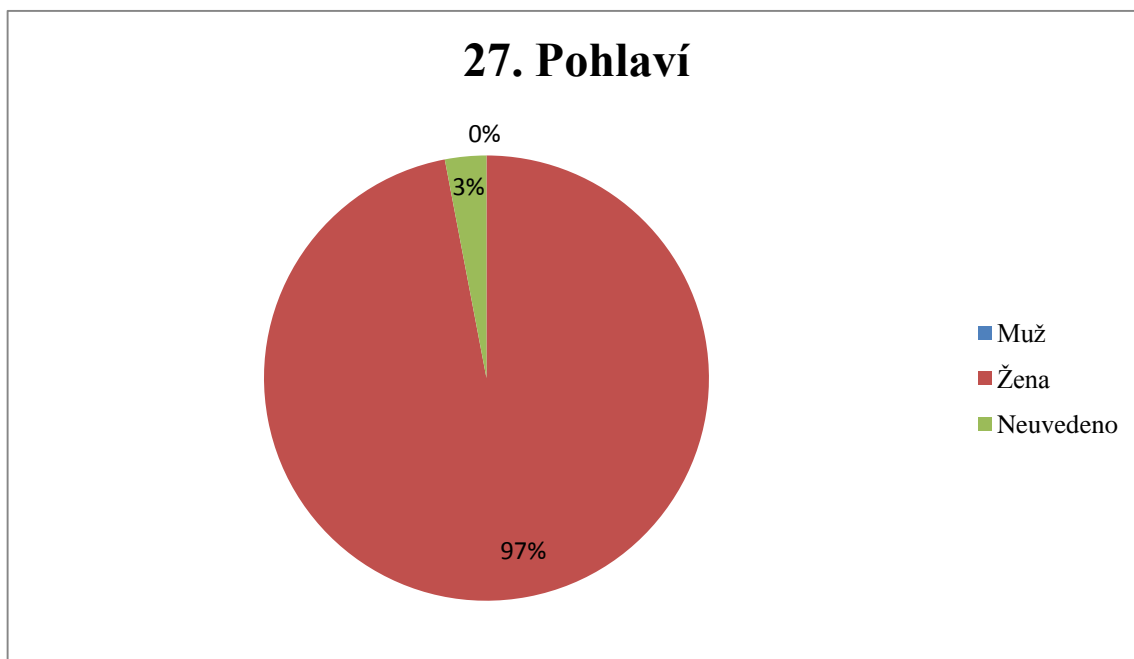
V případě ocitnutí ženy bez zaměstnání se takto postižená žena z více než poloviny věnuje domácnosti a samozřejmě i své rodině. Což je pochopitelné. Žena se musí postarat o chod domácnosti a o manžela, který musí vydělávat peníze sám pro celou rodinu. A pro něho je odměnou čistota domova a pořádné jídlo. 29% žen se také věnuje více svým koníčkům, na které teď díky nezaměstnanosti mají více času a mohou se jim věnovat. U mužů nejvíce dotazovaných uvedlo, že ve svém volném čase se věnují svým koníčkům. Tady vidíme rozdíl, většina žen si nejprve plní své povinnosti a až potom dávají prostor svým koníčkům. Malé procento žen dává přednost ležení na pohovce a sledování televize. (viz příloha XXV)

Zdroj: Vlastní práce

Tak jako u mužů i zde se můžeme setkat s názorem, že nejvíce dotazovaných žen a to 41% vidí pomoc proti nezaměstnanosti vytvořením více pracovních míst. Ale další pořadí už je odlišné. Zatím co muži si myslí, že dalším důležitým faktorem je doplnění vyššího vzdělání, ženy tento fakt uvedly až na třetí místo. Na druhém místě s 29% vidí ženy pomoc proti nezaměstnanosti různými rekvalifikačními kurzy a školeními. (viz příloha XXVI)

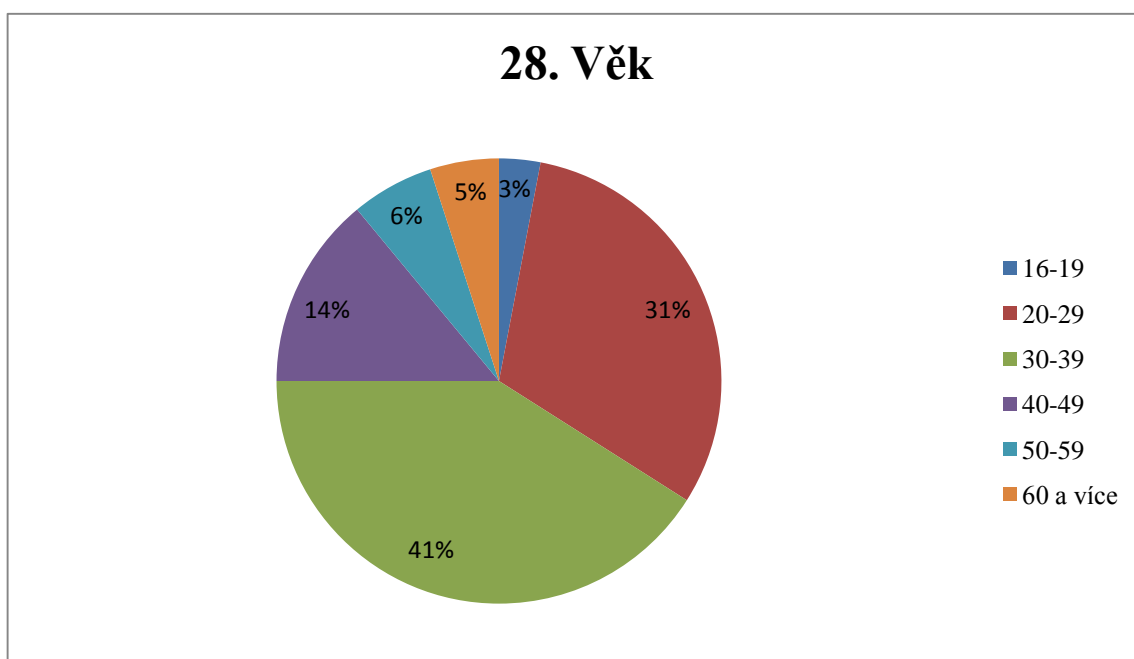
Příloha XXVII otázka č. 27 dotazníkového průzkumu žen

Zdroj: Vlastní práce

Tato část vyhodnocení se týká žen, které odpověděly na dotazník, proto zde vidíme 97% dotazovaných a zbylé 3% žen neuvedly, jakého jsou pohlaví. (viz příloha XXVII)

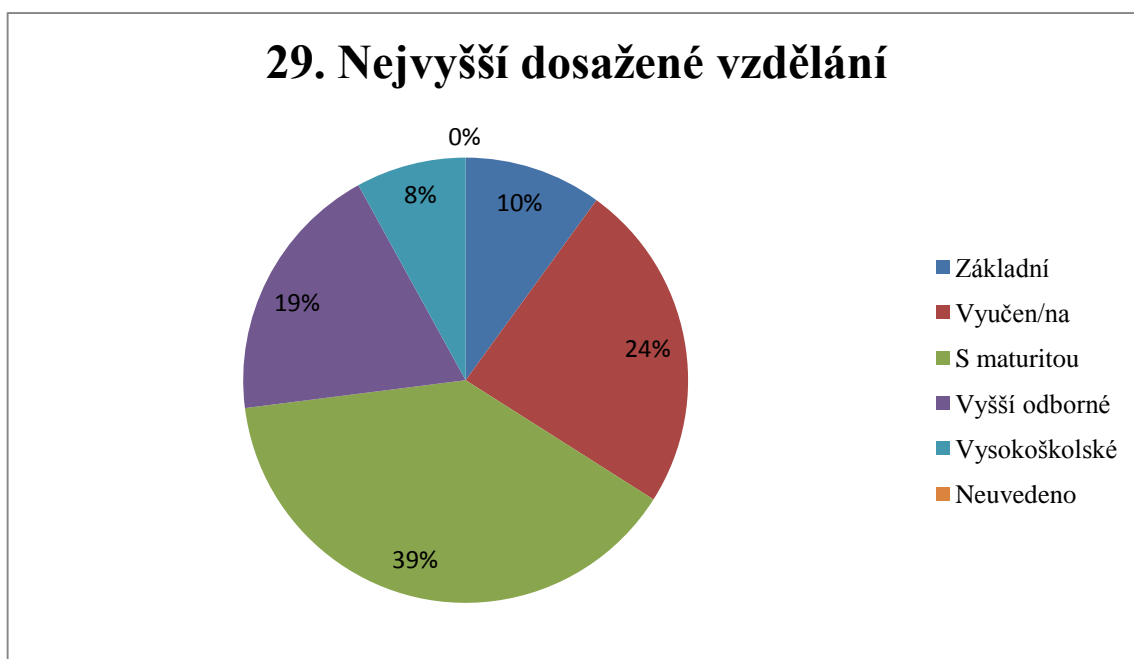
Příloha XXVIII otázka č. 28 dotazníkového průzkumu žen

Zdroj: Vlastní práce

Nejvíce dotazovaných nezaměstnaných žen je ve věku 30-39 let. Dále jsou to ženy ve věku 20-29 let. V těchto letech hraje roli i to, že ženy většinou mají dítě a po rodičovské dovolené je těžké nalézt zaměstnání, pokud původní zaměstnavatel nedrží ženě místo po rodičovské dovolené. Většina zaměstnavatelů odmítá zaměstnat ženu, která má děti. Hrozí riziko, že žena bude muset v případě nemoci dítěte zůstat doma, její pracovní doba nemůže být pružná, jelikož má dítě a musí skloubit práci a starost o dítě. Nejméně dotazovaných je ve věku po absolvování povinné školní docházky. (viz příloha XXVIII)

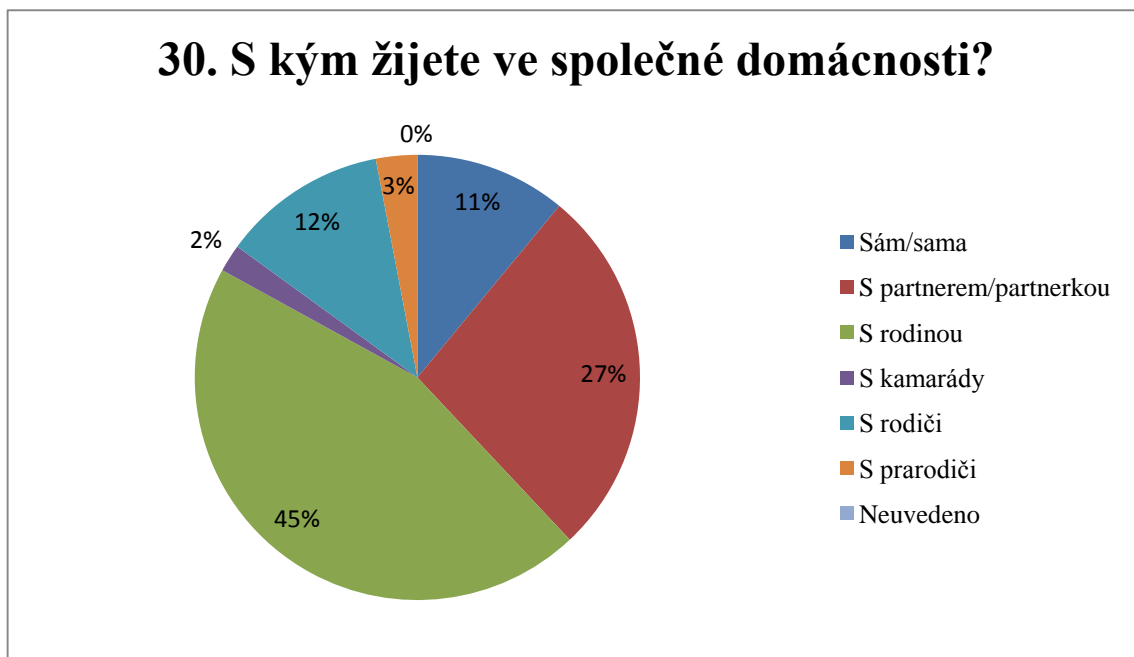
Příloha XXIX otázka č. 29 dotazníkového průzkumu žen

Zdroj: Vlastní práce

Na rozdíl od mužů, z jejichž odpovědí vyplývá, že nejvíce nezaměstnaných je s výučním listem, ženy se nejvíce potýkají s nezaměstnaností se vzděláním zakončeném maturitou. Až na druhé příčce s 24% jsou ženy, které mají výuční list. Nejméně a to pouze 8% žen z dotazovaných má vysokoškolské vzdělání. (viz příloha XXIX)

Příloha XXX otázka č. 30 dotazníkového průzkumu žen

Zdroj: Vlastní práce

Z grafu vyplývá, že 45% žen, má rodinu, se kterou žijí. Dalších 27 % žen je bezdětných a žijí pouze s partnerem. I v tomto případě se vyskytla odpověď bydlení s rodiči. S rodiči bydlí více ženy s porovnáním výsledků mužů. Také méně žijí ženy samy. Vyskytly se zde i odpovědi bydlení s přáteli a to ve 2 % a bydlení u prarodičů a to z 3%. Z oslovených mužů žádný s přáteli nebo u svých prarodičů nežije. (viz příloha XXX)

Příloha XXXI Dotazník

Dobrý den,

Jmenuji se Romana Makovičková a studuji Soukromou vysokou školu ekonomickou ve Znojmě. Chtěla bych Vás poprosit o vyplnění anonymního dotazníkového šetření k mé bakalářské práci na téma Nezaměstnanost jako zásadní sociální problém, kde mám za cíl popsat a charakterizovat dopad nezaměstnanosti na jednotlivce, rodinu a společnost. Popsat, jak se mohou projevit důsledky tohoto stavu na jeho fyzickém a psychickém zdraví a jaké jsou dopady tohoto stavu na fungování rodiny.

Moc děkuji za vyplnění tohoto dotazníkového šetření.

1. Jak vnímáte ztrátu vašeho zaměstnání?
 - a) Mám strach, že zůstanu bez práce
 - b) Práci už mám přislíbenou
 - c) Mám zdravotní problémy
 - d) Věřím, že brzy najdu nové zaměstnání
 - e) Jiné: (prosím uveďte)

2. Pokolikáté už jste nezaměstnaný/ná?
 - a) Poprvé
 - b) Podruhé
 - c) Potřetí
 - d) Více než pětkrát
 - e) Jiné: (prosím uveďte)

3. Jak dlouho jste nezaměstnaný/ná?
 - a) 3 měsíce
 - b) Půl roku
 - c) Rok
 - d) Více než rok
 - e) Jiné: (prosím uveďte)

4. Jakým způsobem jste přišel/šla o zaměstnání?
- a) Odešel/šla jsem sama
 - b) Vyhodil mě zaměstnavatel
 - c) Jiné: (prosím uveďte)
5. Kdo může za to, že jste bez práce?
- a) Kolegové
 - b) Stát
 - c) Zaměstnavatel
 - d) Já sám/sama
 - e) Jiné: (prosím uveďte)
6. V případě nového zaměstnání jsem ochoten/ ochotna:
- a) Vztít práci s nižší kvalifikací
 - b) Vztít práci s nižším finančním ohodnocením
 - c) Dojíždět
 - d) Přestěhovat se
 - e) Začít podnikat
 - f) Zvýšit si vzdělání
 - g) Jiné: (prosím uveďte)
7. Pobíráte podporu?
- a) Ano
 - b) Ne
8. Pokud ne, kde získáváte peníze?
- a) Mám nějaké úspory
 - b) Živí mě partner/ partnerka
 - c) Starají se o mě rodiče
 - d) Spoléhám na pomoc státu
 - e) Jiné: (prosím uveďte)

9. Ovlivnila ztráta zaměstnání Váš zdravotní stav?

- a) Ano
- b) Ne

10. Pokud ano, tak jak?

- a) Ano, začal/la jsem pít více alkohol
- b) Ano, začal/la jsem víc kouřit
- c) Ano, beru léky
- d) Ano, mám deprese
- e) Jiné: (prosím uveďte)

11. Pociťujete změnu ve vztahu k partnerovi/partnerce?

- a) Ano
- b) Ne

12. Pokud ano jak se to projevuje?

- a) Jsem více agresivní ale s mírou
- b) Jsem agresivní a někdy dojde i k útoku
- c) Více se hádáme
- d) Jsem podrážděný/podrážděná
- e) Jiné: (prosím uveďte)

13. Máte problém se zabezpečením rodiny?

- a) Ano
- b) Ne

14. Máte děti?

- a) Ano
- b) Ne

15. Pokud ano, kolik?

- a) 1
- b) 2
- c) 3
- d) Více než 3
- e) Jiné: (uved'te)

16. Projevuje se Vaše ztráta zaměstnání i ve vztahu k dětem?

- a) Ano, nemohu si dovolit jim pořídit, co chtějí
- b) Jsem podrážděný/ná a rozzlobí mě každá maličkost
- c) Ne, snažím se, aby děti tento stav nepocítily
- d) Jiné: (prosím uveďte)

17. Cítíte se vyřazen/na ze společnosti?

- a) Ano
- b) Ne

18. Otočili se k Vám vaši přátelé po ztrátě zaměstnání zády?

- a) Ano, vymazali mě ze svého života
- b) Ne, spíše se náš přátelský vztah upevnil a jsou mi oporou
- c) Jiné: (prosím uveďte)

19. Dopustil/la jste se v souvislosti se ztrátou zaměstnání nějakého trestného činu?

- a) Ano
- b) Ne

20. Pokud ano, co to bylo?

21. Zajímáte se o novou práci?

- a) Ano, neustále aktivně hledám
- b) Ano, ale pořád nemůžu sehnat volné místo
- c) Ne, je mi to jedno
- d) Jiné: (prosím uveďte)

22. Kde sháníte informace o práci?

- a) Na Úřadu práce
- b) Na internetu
- c) V různých brožurách
- d) Od známých
- e) Nikde
- f) Jiné: (prosím uveďte)

23. Setkal/la jste se někdy při hledání práce s diskriminací?

- a) Ano, kvůli pohlaví
- b) Ano, kvůli národnosti
- c) Ano, kvůli dětem
- d) Ano, kvůli věku
- e) Ne
- f) Jiné: (prosím uveďte)

24. Čeho se při hledání práce obáváte?

- a) Práci nenajdu
- b) Již výše zmíněné diskriminace
- c) Budu vykonávat práci v jiném oboru a za nižší mzdu
- d) Špatného kolektivu a zacházení zaměstnavatele
- e) Jiné: (prosím uveďte)

25. Jak trávíte svůj volný čas?

- a) Věnuji se svým koníčkům
- b) Ležím doma na pohovce a sleduji TV
- c) Věnuji se domácnosti a rodině
- d) Jiné: (prosím uveďte)

26. Co by podle Vás mohlo nezaměstnanosti pomoci?

- a) Doplnění vyššího vzdělání
- b) Více pracovních míst
- c) Rekvalifikační kurzy, školení
- d) Dostatečná motivace
- e) Jiné: (prosím uveďte)

27. Pohlaví

- a) Muž
- b) Žena

28. Věk

- a) 16-19
- b) 20-29
- c) 30-39
- d) 40-49
- e) 50-59
- f) 60 a více

29. Nejvyšší dosažené vzdělání

- a) Základní
- b) Vyučen/na
- c) S maturitou
- d) Vyšší odborné
- e) Vysokoškolské

30. S kým žijete ve společné domácnosti?

- a) Sám/sama
- b) S partnerem/ partnerkou
- c) S rodinou
- d) S kamarády
- e) S rodiči
- f) S prarodiči